

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
Ekonomická fakulta

Vývoj daní z příjmů podnikatelských subjektů na území České republiky

Diplomová práce

Studijní program: N6208 – Ekonomika a management

Studijní obor: 6208T085 – Podniková ekonomika

Autor práce: **Bc. Ludmila Drbohlavová**

Vedoucí práce: Ing. Martina Černíková, Ph.D.

Development of income taxes of business entities in the Czech Republic

Diploma thesis

Study programme: N6208 – Economics and Management

Study branch: 6208T085 – Business Administration

Author: **Bc. Ludmila Drbohlavová**

Supervisor: Ing. Martina Černíková, Ph.D.

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Ludmila Drbohlavová**
Osobní číslo: **E14000219**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Podniková ekonomika**
Název tématu: **Vývoj daní z příjmů podnikatelských subjektů na území České republiky**
Zadávací katedra: **Katedra financí a účetnictví**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Deskripce daní z příjmů obchodních korporací a osob samostatně činných
2. Analýza historického vývoje daní z příjmů na území ČR od 1848 do 1945
3. Analýza historického vývoje daní z příjmů na území ČR od 1945 do současnosti
4. Komparace vlivu vývoje daňové legislativy daně z příjmů na hospodaření vybraných podnikatelských subjektů

[Handwritten signature]

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: **65 normostran**

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

STARÝ, M., et al. Dějiny daní a poplatků. Praha: Havlíček Brain Team, 2009. ISBN 978-80-87109-15-1.

PRŮCHA, V., et al. Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918-1992, 1. díl období 1918-1945. Brno: Nakladatelství Doplněk, 2004. ISBN 80-7239-147-X.

DOLEŽALOVÁ, A., R. ENGLIŠ, et al. Československé státní rozpočty v letech 1918-1938. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1356-0.

BLUMENTHAL, K. and B. NERRÉ. Tax culture in nineteenth - century Austria. Annual Conference on Taxation and Minutes of the Antal Meeting of the National Tax Association [online]. Vol. 96, 2003. Pp. 54-62. [vid. 2014-09-10] ISBN 10.2307/41954392. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/> Elektronická databáze článků ProQuest (knihovna.tul.cz).

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Martina Černíková, Ph.D.

Katedra financí a účetnictví

Konzultant diplomové práce:

Ing. Naděžda Michetschlägerová

Stavební firma JANDA s. r. o., hlavní účetní

Datum zadání diplomové práce:

30. října 2015

Termín odevzdání diplomové práce:

31. května 2017

doc. Ing. Miroslav Žižka, Ph.D.
děkan

doc. Dr. Ing. Olga Hasprová
vedoucí katedry

V Liberci dne 30. října 2015

Prohlášení

Byla jsem seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Současně čestně prohlašuji, že tištěná verze práce se shoduje s elektronickou verzí, vloženou do IS STAG.

Datum:

Podpis:

Anotace

Diplomová práce se zabývá „Vývojem daní z příjmů podnikatelských subjektů na území České republiky.“ Tato práce řeší postupy výpočtu daně z příjmů právnických i fyzických osob ve vybraných letech. Práce je rozdělena do pěti kapitol. V první kapitole je shrnuta současná problematika přímých daní z příjmů právnických a fyzických osob na území EU. Ve druhé a třetí kapitole je analyzován vývoj daní z příjmů podnikatelských subjektů na území České republiky od roku 1848 do současnosti. Předmětem čtvrté kapitoly je komparace daňové zátěže daní z příjmů fyzických osob ve vybraných letech. V páté kapitole je komparace provedena pro výzkum daňové zátěže právnických osob ve stejných časových periodách.

Klíčová slova

daňové sazby v Evropské unii, Ministerstvo říšských financí, „Englišova reforma“, důchodová daň, všeobecná výdělková daň, živnostenská daň, daň ze zisku, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, míra daňové zátěže, výsledek hospodaření

Annotation

This thesis theme deals "Development of income taxes of business entities in the Czech Republic." This work solves the procedures for calculating corporate income tax and individuals in selected years. The work is divided into five chapters. In the first chapter summarizes the issue current rates of direct taxation on business and individuals in the European Union. In the second and third chapter is analyzed the development of tax revenues for businesses in the Czech Republic from 1848 to the present. The subject of the fourth chapter is a comparison of the tax burden of natural person in selected years. The fifth chapter is the comparison made for research tax burden on legal person in the same time periods.

Keywords

tax rate in European Union, the Reich Ministry of Finance, "Englišova reform", income tax, general tax on profit, the business tax, profit tax, tax on natural person, tax on legal person, rate of the tax burden, profit

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní Ing. Martině Černíkové, Ph.D., za její trpělivost, čas, vedení a důležité rady poskytnuté při zpracování této diplomové práce. Dále děkuji paní Ing. Naděždě Michetschlägerové za podporu a přínosné podněty k diplomové práci a její čas. Poděkování také patří mé rodině a všem mým blízkým, kteří mi dopřáli čas a prostor k mé práci a podporovali mě.

Obsah

Seznam zkratk	10
Seznam tabulek	11
Seznam obrázků	13
Úvod	14
1 Daň z příjmů obchodních korporací a osob samostatně činných	15
2 Historický vývoj daní z příjmů na území ČR od roku 1848 do roku 1945	19
2.1 Vývoj daní z příjmů na území ČR v letech 1848 – 1918.....	19
2.2 Vývoj daní z příjmů na území ČR v letech 1918 – 1938.....	22
2.3 Vývoj daní z příjmů na území ČR v letech 1938 – 1945.....	26
3 Historický vývoj daní z příjmů na území ČR od roku 1945 do roku 2015	28
3.1 Vývoj daní z příjmů na území ČR v letech 1945 – 1992.....	28
3.2 Vývoj daní z příjmů na území ČR po roce 1992	41
4 Zdanění příjmů fyzické osoby ve vybraných letech – případová studie	47
4.1 Metodologická východiska studie	47
4.2 Analýza zdanění příjmů fyzické osoby v roce 1928.....	49
4.3 Analýza zdanění příjmů fyzické osoby v roce 1950.....	52
4.4 Analýza zdanění příjmů fyzické osoby v roce 1985.....	57
4.5 Analýza zdanění příjmů fyzické osoby v roce 2014.....	60
4.6 Komparace daně z příjmů fyzické osoby ve vybraných obdobích	62
5 Zdanění příjmů právnické osoby ve vybraných letech – případová studie	68
5.1 Metodologická východiska studie	68
5.2 Analýza zdanění příjmů právnických osob v roce 1928.....	70
5.3 Analýza zdanění příjmů právnické osoby v roce 1950.....	72
5.4 Analýza zdanění příjmů právnické osoby v roce 1985.....	73
5.5 Analýza zdanění příjmů právnické osoby v roce 2014.....	75
5.6 Komparace daňové zátěže právnických osob ve vybraných obdobích.....	77
Závěr	80
Seznam použité literatury	83
Seznam příloh	90

Seznam zkratek

ČNB	Česká národní banka
ČNR	Česká národní rada
ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská federativní republika
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
HDP	Hrubý domácí produkt (<i>Gross Domestic Product</i>)
K	Rakouská koruna
Kč	Koruna česká
Kčs	Koruna československá
PO	Právnická osoba
Ř. z.	Říšský zákoník (1848-1918)
Sb. z. a n.	Sbírka zákonů a nařízení státu československého (od 4. 11. 1918)
Sb. z. a n.	Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava (od 20. 9. 1939 do dubna 1945)
Sb.	Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé (11. 7. 1945 – 23. 8. 1948)
Sb.	Sbírka zákonů republiky Československé (24. 8. 1948 – 31. 12. 1959)
Sb.	Sbírka zákonů (všechny České, Slovenské a Československé republiky od 1. 1969 do 31. 12. 1992)
SNR	Slovenská národní rada

Seznam tabulek

Tabulka 1: Vybrané ukazatele ekonomiky v letech 2005, 2010 a 2013.....	18
Tabulka 2: Vyměřovací základ důchodové daně od roku 1927	25
Tabulka 3: Výdaje stanovené procentem z příjmů v roce 1993	43
Tabulka 4: Výdaje stanovené procentem z příjmů v roce 2015	44
Tabulka 5: Sazby daně všeobecné výdělkové v roce 1928	49
Tabulka 6: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 1928 u důchodové daně.....	49
Tabulka 7: Výpočet daně všeobecné výdělkové v roce 1928.....	51
Tabulka 8: Výpočet daňové povinnosti FO v roce 1928 u důchodové daně.....	51
Tabulka 9: Výpočet daně všeobecné výdělkové v roce 1928.....	52
Tabulka 10: Výpočet daňové povinnosti FO v roce 1928 u důchodové daně.....	52
Tabulka 11: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 1950 u živnostenské daně...	54
Tabulka 12: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 1950 u daně ze samostatné činnosti	55
Tabulka 13: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 1950 u živnostenské daně...	56
Tabulka 14: Výpočet daňové povinnosti FO v roce 1950 u daně ze samostatné činnosti ..	57
Tabulka 15: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 1985.....	58
Tabulka 16: Výpočet daňové povinnosti FO v roce 1985	59
Tabulka 17: Výpočet daňové povinnosti FO v roce 1985	60
Tabulka 18: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 2014.....	60
Tabulka 19: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 2014 - výpočet.....	62
Tabulka 20: Příjmy a daňové zatížení podnikatele v roce 1928, 1950, 1985, 2014.....	63
Tabulka 21: Příjmy a daňové zatížení živnostníka v roce 1928, 1950, 1985, 2014.....	65
Tabulka 22: Hrubý domácí produkt České republiky vybraných let.....	69
Tabulka 23: Hrubý domácí produkt České republiky ve vybraných letech v Kč.....	69
Tabulka 24: Výpočet výsledku hospodaření před zdaněním pro podnikatelský subjekt	70
Tabulka 25: Struktura výpočtu daňové povinnosti PO v roce 1928.....	72
Tabulka 26: Výpočet daňové povinnosti PO v roce 1928.....	72
Tabulka 27: Struktura výpočtu zemědělské daně placené organizacemi v roce 1985	74
Tabulka 28: Výpočet daňové povinnosti PO v roce 1985	75
Tabulka 29: Struktura výpočtu daňové povinnosti PO v roce 2014.....	76

Tabulka 30: Struktura výpočtu daňové povinnosti PO v roce 2014 - výpočet.....	77
Tabulka 31: Příjmy a daňové zatížení společnosti v roce 1928, 1950, 1985, 2014	78

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma Rakouské daňové soustavy.....	20
Obrázek 2: Schéma Československé daňové soustavy v roce 1929.....	24
Obrázek 3: Schéma daňové soustavy v roce 1953	32
Obrázek 4: Schéma daňové soustavy v České republice v roce 1992.....	42
Obrázek 5: Schéma daňové soustavy v České republice v roce 2015.....	45
Obrázek 6: Vývoj sazby daní z příjmů právnických osob v letech 1993-2015.....	46
Obrázek 7: Vývoj míry daňové zátěže v letech 1928, 1950, 1985 a 2014	65
Obrázek 8: Vývoj míry daňové zátěže v letech 1928, 1950, 1985 a 2014	66
Obrázek 9: Vývoj efektivní daňové sazby v letech 1928, 1950, 1985 a 2014 u PO	79

Úvod

Tématem diplomové práce je „Vývoj daní z příjmů podnikatelských subjektů na území České republiky“.

Daně byly, jsou a zřejmě vždy budou diskutovaným tématem, které bude zajímat jak fyzické tak i právnické osoby, ať už podnikají či nikoli. Daně jsou každodenní součástí každého z nás. Každý den, i když nepřímo, jsme účastníky daňového systému a jeho nastavení.

System přímých daní je neustále měněn drobnými i významnějšími zákonnými úpravami. Při posuzování historického vývoje změn v této práci jsou popsány jen ty významné, které jsou zpravidla závislé i na zvratech probíhajících ve společenském systému.

Cílem této diplomové práce je zkoumat vývoj daňové situace v daních z příjmů u fyzických podnikajících osob a právnických osob na území České republiky v období od roku 1848 až do roku 2015. Práce se věnuje studii hlavních změn daní z příjmů u právnických a fyzických osob, které v daném období vešly v platnost, a dále analyzuje postupy užívané při výpočtu výše daní z příjmů ve vybraných obdobích.

Diplomová práce se skládá z pěti kapitol. Úkolem prvních třech kapitol je shromáždit teoretické poznatky o přímých daních a jejich vývoji. První kapitola se zabývá deskripcí daně a daňovými sazbami v Evropské unii. Druhá kapitola popisuje vývoj přímých daní právnických a fyzických osob od roku 1848 do roku 1945. Výběr roku 1848 nebyl náhodný, v tomto roce bylo založeno říšské ministerstvo financí, které sjednotilo správu a řízení státních financí Rakouska-Uherska. Rok 1945 je z hlediska historie významným zlomovým rokem a počátkem novodobých dějin spojených s koncem druhé světové války. Třetí kapitola navazuje popisem změn přímých daní právnických a fyzických osob od roku 1945 do současnosti. Tyto první tři kapitoly jsou zaměřené na sběr teoretických informací a jsou zpracovány deskriptivním přístupem.

Poslední dvě kapitoly jsou praktickou částí práce a vycházejí z předchozích teoretických kapitol. Tato část je sestavena tak, že jsou nejdříve určeny všechny skutečnosti, které se

vztahují k výpočtům. Poté následuje aplikace legislativní části a výpočty daňového zatížení subjektů ve vybraných letech s následnou komparací zdanění z předchozích výpočtů. Čtvrtá kapitola je zaměřena na studii zdanění fyzické osoby v letech 1928, 1950, 1985 a 2014. Pátá kapitola je zaměřena na výpočet zdanění právnické osoby ve vybraných letech.

V praktické části diplomové práce nejsou použity skutečné číselné údaje o výsledcích hospodaření konkrétních fyzických a právnických osob. Důvodem k tomuto ústupku je skutečnost, že tyto historické údaje společnosti nejsou povinny evidovat ve svých souborech písemností jako archiválie. Dále je velice těžké najít společnost, která svou historií a uchovanými daty spadá do všech vybraných období. Díky tomuto faktu byla při výpočtu daňového zatížení u fyzické osoby použita jako základ daně roční průměrná mzda vybraných let. U právnické osoby byl výpočet zdanění aplikován na hrubý domácí produkt přepočítaný určeným koeficientem tak, aby mohl být použit k výpočtu. Závěr diplomové práce obsahuje shrnutí poznatků z teoretické a praktické části.

Analyzovat historii a vývoj daní z příjmů fyzických a právnických osob na území ČR může být pro laiky i odborníky důležité z více důvodů. Informace o historickém vývoji daní řešící již aplikované metody mohou napomoci k lepšímu pochopení současného systému zdanění. V každém oboru lidské činnosti jsou informace o historii konání dále ještě umocněné znalostí následných dopadů na společnost. Studium těchto informací podporuje lepší chápání souvislostí, dále by mělo přispět i k hledání správných řešení a být odpovědí na otázky směřující do budoucnosti. Ucelený pohled na daňovou problematiku může napomoci k zodpovědnému rozhodování bez omylů a nesprávností.

1 Daň z příjmů obchodních korporací a osob samostatně činných

Co je to daň? Podle obecné definice je daň povinná nenávratná neekvivalentní platba do veřejného rozpočtu. Jejími charakteristikami je, že její placení je nařízeno zákonem. Zaplacenou daň nelze požadovat zpět, není zde nárok na adekvátní plnění. Taková je podstata současného pojetí daně.¹

Již za dob českých knížat přibližně v jedenáctém století našeho letopočtu byla vybírána stálá řádná daň, tato daň se nazývala „daň míru (tributum pacis)“, která postupně vymizela. A právě v tuto dobu zhruba v druhé polovině dvanáctého století začínají čeští králové vymáhat na obyvatelstvu svých zemí stále častěji a pravidelněji mimořádné peněžní pomoci, u kterých se začíná používat název „berně“, který je užíván až do vzniku První republiky.²

Daň se postupně vyvíjela. Vznikla spolu se státem a souběžně se konstruovala a přizpůsobovala jeho potřebám. Dodnes si zachovala funkci mocenského nástroje úhrady státních potřeb.³

Snížení daňového zatížení vytváří příznivé podnikatelské prostředí a podporuje investice, v důsledku čehož dochází k oživení ekonomiky a přílivu investic. Naopak v případě vysokého zdanění není natolik atraktivní na území státu vyvíjet ekonomické aktivity.

V Evropské unii je vyvíjena snaha o daňovou harmonizaci, která představuje sbližování a přizpůsobení daňových systémů díky dodržování společných pravidel zúčastněných zemí. Přímé daně však nepodléhají specifické harmonizaci. Byly ale přijaty směrnice, které

---

¹ TOMANOVÁ, D. et al. *Daně 2006*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006, 3 s. MERITUM – výkladová řada. ISBN: 80-7357-167-6.

² KROFTA, K. *Začátky české berně*. Praha: Historický klub, 1931, 1-3 s.

³ SLOVINSKÝ, A. et al. *Základy Česko-Slovenského finančního práva*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, Právnická fakulta, 1992, 65 s. ISBN: 80-223-0490-5.

upřesňují vzájemnou spolupráci v otázkách přímých daní. (Direktiva o mateřských a dceřiných společnostech, Direktiva fúzová, Direktiva o zdaňování úroků z úspor fyzických osob a Direktiva o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi spojenými společnostmi).⁴

Daňové sazby, které jsou u právnických a fyzických osob na území Evropské unie (dále jen EU) zobrazuje Příloha A, kde ve druhém sloupci je uvedeno, jaké zdanění bylo u 26 zemí EU v roce 2012. Jen dvě země mají progresivní zdanění, a to Německo a Nizozemsko. Nejvyšší zdanění právnických osob je na Maltě s 35,00 %. Nejnižší naopak na Kypru, kde je daň z příjmů právnických osob stanovena na 10,00 %. Česká republika se řadí mezi 9 zemí, které mají daň z příjmů právnických osob nejnižší a to do 19,00 % včetně.

Daň z příjmů fyzických osob je jen u pěti zemí stanovena jednou sazbou. Mezi těmito zeměmi je i Česká republika, která s nejnižším zdaněním 15,00 % je na prvním místě ve zdanění jednotnou sazbou. Ostatní země Evropské unie mají zdanění progresivní, kdy zdanění příjmů fyzických osob je nejnižší od 0,00 % nejvýše do 57,00 %. Každá země má sazby stanovené různě.

Česká republika se pohybuje při hodnocení výše sazeb daní z příjmů fyzických i právnických osob na předních místech z 26 zemí Evropské unie podle Přílohy A.

Užší pohled na daně z příjmů České republiky je znázorněn v následující Tabulce 1, kde je zachycen vývoj vybraných ukazatelů v letech 2005, 2010 a 2013.

---

⁴ HLOUŠEK, J. a J. KUČHTA. *Základy finančního práva*. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2007, 66 – 67 s. Právo. ISBN: 978-80-87071-34-2.

Tabulka 1: Vybrané ukazatele ekonomiky v letech 2005, 2010 a 2013

Roky	2005	2010	2013
Příjem do státního rozpočtu z DPFO – v mil. Kč	26 583	7 987	2 680
Počet podnikajících FO	911 000	977 000	977 000
Sazba daně FO	Progresivní 15 – 32 %	15 %	15 % ze superhrubé mzdy
Příjem do státního rozpočtu z DPPO v mil. Kč	137 432	114 746	113 052
Sazba daně PO	26 %	19 %	19 %

Zdroj: vlastní zpracování

Z údajů těchto ukazatelů je zřejmé, že příjem do státního rozpočtu z daně z příjmů fyzických osob mezi roky 2005 a 2010 výrazně klesal. Mezi lety 2010 a 2013 trvá tendence poklesu výnosů daně z příjmů fyzických osob až k téměř zanedbatelné částce 2,5 mld. Kč. Z těchto hodnot je zřejmé, že výnos ze zdanění fyzických osob se jednoznačně snížil. Počet fyzických osob se mezi lety 2005 a 2010 zvýšil, ale v roce 2010 a 2013 byl počet srovnatelný.

Výnos z daní právnických osob do státního rozpočtu klesá na základě dat uvedených v předcházející tabulce v roce 2005 a 2010. V období 2010 - 2013 došlo k nepatrnému poklesu. V období 2005 - 2010 se výnos z daní také snížil. Snížila se v těchto letech i daňová sazba z 26 % na 19 %.

Předcházející tabulka ukazuje, že v letech 2005 až 2013 došlo ke změnám v přímých daních. Proto lze předpokládat, že historický vývoj na našem území byl složitý, tuto skutečnost dokládají další kapitoly.

2 Historický vývoj daní z příjmů na území ČR od roku 1848 do roku 1945

Daně z příjmů mají bohatou historii a proto je druhá kapitola věnována deskripci vývoje daní z příjmů na území České republiky v období od roku 1848 do roku 1945.

Rok 1848 nebyl vybrán náhodně. Významnou událostí v tomto roce byl vznik Ústředního ministerstva financí. Deskripce vývoje daně z příjmů je rozdělena do tří časových období od roku 1848 do roku 1945 vztahující se k významným změnám v historickém vývoji a změnám v politickém uspořádání, které přinesly změny ve společnosti a s tím vznikly nároky a požadavky na změnu právních předpisů, stejně tak i daňových zákonů. První je období od roku 1848 do roku 1918, které je charakteristické „dožíváním monarchie“. Toto období končí rokem 1918, v kterém vznikla první republika. Druhá etapa vývoje daní od roku 1918 do roku 1938 je obdobím mezi první a druhou Světovou válkou. Třetí nejkratší etapa je od 1938 do 1945. Významnou událostí, která ovlivnila toto období je druhá světová válka.

2.1 Vývoj daní z příjmů na území ČR v letech 1848 – 1918

Ve dnech 17. a 19. března 1848 bylo nejvyššími rozhodnutími zřízeno Ministerstvo říšských financí namísto všeobecné *dvorské komory*⁵. Jeho působnost byla původně zaměřena jen na neuherské země (nebyly zahrnuty Uhry). Od roku 1850 však působilo ministerstvo říšských financí na celou habsburskou monarchii. Tímto krokem byla sjednocena správa přímých a nepřímých daní (předtím měla v kompetenci správu daní všeobecná dvorská komora) a dočasně i správa státního majetku. Roku 1867 byla působnost Ministerstva říšských financí zúžena jak věcně tak i místně. Pravomoc

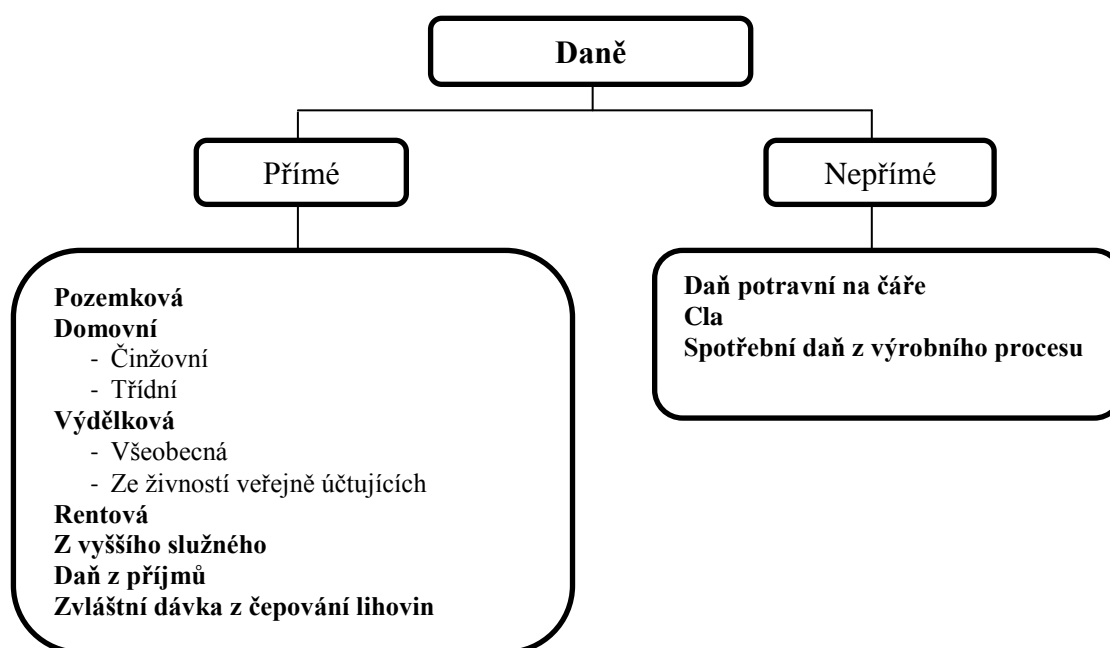
---

⁵ Dvorská komora = vznikla cca v 15. Století a přetrvala do 19. Století. Měla ve správě finanční záležitosti a správu státního hospodářství celé habsburské monarchie.

ministerstva financí se vztahovala pouze na *Předlitavsko*⁶. K tomu, aby byla zajištěna kontrola nad oběma územími, bylo zřízeno společné ministerstvo financí s působností pro obě části monarchie, a které zároveň spravovalo společný státní dluh.⁷

V období od roku 1848 do roku 1918, přesněji v roce 1849 a 1896, byly přímé daně novelizovány. Následující Obrázek 1 ukazuje podobu přímých a nepřímých daní za Rakouské monarchie.

Obrázek 1: Schéma Rakouské daňové soustavy

Zdroj: DOLEŽALOVÁ, A. *Rašín Engliš a ti druzí. Československé státní rozpočty v letech 1918 – 1938*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Oeconomica, 2007, 90 s. ISBN: 978-80-245-1356-0.

Daň z příjmů (neboli důchodová daň) byla zavedena patentem z října roku 1849, jako druh výnosové daně, která byla v roce 1896 novelizována zákonem č. 220/1896 říšský zákoník (dále jen ř. z.) Tato daň byla nástupkyní daně z hlavy, daně z platů a penzí veřejných a soukromých úředníků. Sazba daně byla stanovena progresivně do několika desítek tříd.

⁶ Předlitavsko (Rakousko) = první část Rakouska-Uherska. Druhá část byla nazývána Zalitavsko (Uhersko), Tyto dvě části byly odděleny řekou Litavou. Pojem „Předlitavsko“ byl neoficiální.

⁷ JANÁK, J. a Z. Hledíková. *Dějiny správy v českých zemích do roku 1945*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989, 363 – 277 s. Učebnice pro vysoké školy. ISBN: 80-04-21189-5.

Poplatníci, kteří měli roční příjem 600 – 625 zlatých (1200 – 2000 korun), platili daň 3,60 zlatých (13,6 korun). Daňové subjekty, které měly roční příjem 100 000 – 105 000 zlatých (nad 210 000 korun), platili daň 4 650 zlatých (12 030 korun). Tato daň byla splatná 2 x ročně a to k 1. červenci a 1. prosinci.⁸

Další přímou daní, která vznikla v tomto období, je daň výdělková všeobecná. Byla zavedena patentem č. 439/1848 ř. z. Předchůdkyní této daně byla daň tarifní z provozování živností (platná od roku 1812). Tato daň postihovala příjmy, které byly provozovány v tuzemsku za účelem provozování živnosti. Daň byla kontingentní. To znamenalo, že byla stanovena celková suma, která měla být vybrána na této dani a tento kontingent pak byl rozdělen mezi jednotlivé obchodní společnosti a živnostníky, kteří byli poplatníkem této daně. Pro první rok byla stanovena částka kontingentu na 35,5 mil rakouských korun (dále jen K), a každé následující období se zvyšovala o 2,4 % sumy posléze docílené. Poplatníci výdělkové daně byli rozděleni do čtyř tříd dle výše placené daně. Do první třídy spadali poplatníci, kteří platili přes 2 000 K ročně, do druhé třídy byli zařazeni ti, což platili daň ve výši 300 – 2 000 K, třetí třída představovala 60 – 300 K daně a do čtvrté třídy byli zařazeni ti, kteří měli daňovou povinnost ve výši 0 – 60 K.⁹

Dalším druhem výdělkové daně byla daň výdělková podniků veřejně účtujících, která byla upravena zákonem č. 220/1896 ř. z. Předmětem daně byl zisk, který vytvářely podniky veřejně účtující (akciové společnosti, komanditní společnosti na akcie¹⁰, pojišťovny, spořitelny, atd.). Sazba daně byla stanovena ve výši 10 % z čistého zisku, tato daň však nesměla být menší než jedna tisícina veškerého zakládacího kapitálu poplatníka.¹¹

---

⁸ STARÝ, M., et al. *Dějiny daní a poplatků*. 1. vyd. Praha: Havlíček Brain Team, 2009, 102 - 103 s. ISBN: 978-80-87109-15-1.

⁹ DRACHOVSKÝ, J. *Přehled finančního hospodářství v Rakouském státu*. Praha: Rašín, 1911, 66 – 71 s. Průvodce vědou a uměním.

¹⁰ Komanditní společnost na akcie = kapitál komanditistů rozdělen na akcie znějící na jméno.

¹¹ Zákon č. 220/1896 ř. z. ze dne 25. Října 1896 o osobních daních přímých, Říšská sbírka, 1896 [online]. Virtuální knihovna právních předpisů [vid 2015-03-21]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/praf/ps09/dlibrary/web/rs.html>

Závěr tohoto období poznamenal globální válečný konflikt tzv. první světová válka, která silně zasáhla do státních financí. V letech 1914 a 1918 bylo důležité zajistit dostatečné příjmy do státního rozpočtu na hrazení válečných výdajů. Hlavními opatřeními bylo zvýšení daňových sazeb, zdanění válečných zisků a zavedení nových daní jako například dopravní daň na dopravu zboží po drahách a daň ze zapalovadel (t. j. ze zápalek, zapalovacích svíček a zapalovačů).¹²

2.2 Vývoj daní z příjmů na území ČR v letech 1918 – 1938

S koncem první světové války byla dne 28. 10. 1918 vyhlášena Československá republika. Z hlediska historických událostí nazývána jako „První republika“. Tento krok, ale neznamenal okamžité změny v systému, který byl zavedený v oblasti daní a veřejné správy. *„Prvním krokem, který byl podniknut při změně daňového systému, bylo vyčlenění daňových referátů z organizace politické správy, čímž došlo nejen ke změně strukturální, ale rovněž i k osamostatnění těchto orgánů.“*¹³ K velké reformě přímých daní bylo přistoupeno až v roce 1927.

Období zkoumané touto kapitolou lze rozdělit do dvou dílčích částí. První část se týká daní v období od roku 1918 do roku 1926, ve kterém se neuskutečnily velké změny daňového systému v oblasti přímých daní. Převážně byl převzatý daňový systém z Rakouské monarchie. Druhá část se zabývá obdobím od roku 1927 do roku 1938, kde byla učiněna daňová reforma, aby zajistila stabilizaci daňového systému.

Daně z příjmů v letech 1918 - 1926

V tomto období v oblasti přímých daní nedošlo k žádným významným změnám. Došlo pouze k drobným úpravám u dvou daní.

---

¹² GRÚŇ, L. *Finanční právo a jeho instituty*. 2. vyd. Praha: Linde, 2006, 125 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN: 80-7201-620-2.

¹³ MALÝ, K. et al. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 2. vyd. Praha: Linde, 1999, 353 s. ISBN: 80-7201-167-7.

U daně z příjmů byla od roku 1920 zvýšena hranice úhrnu výše příjmů z 1 600 K na 6 000 Kč. Příjmy nepřesahující tyto limity byly od daně z příjmů osvobozeny. Toto navýšení bylo upraveno zákonem č. 313/1920 Sbírky zákonů a nařízení státu československého (dále jen Sb. z. a n.), č. 336/1921 Sb. z. a n.¹⁴ Změny sazby daně viz Příloha B.

Výdělková daň u živností veřejně účtujících podniků byla zákonem č. 271/1920 Sb. z. a n. rozšířena tím způsobem, že se daň vztahovala na více subjektů. Tato daň se nově vztahovala i na společnosti s ručením omezeným a výdělečné podniky, kde minimálně 50 % vlastnila akciová společnost. Sazba daně byla stanovena na 10 %.¹⁵

Daně z příjmů v letech 1927 – 1938

V období let 1927 – 1938 byl vyřešen problém daňového systému převzatého po Rakouské monarchii. Jeho problémem byla zastaralost a roztržitost. Bylo nutné sjednotit rozdílné zákony na území Česka, Slovenska a Podkarpatské Rusi.¹⁶

Nová daňová soustava byla moderní a mohla se srovnávat i s vyspělými daňovými systémy Evropy. „Englišova reforma“¹⁷ zajistila stabilizaci daňového systému až do začátku druhé světové války.¹⁸ Daňová reforma se opírala o přijetí zákona č. 76/1927 Sb. z. a n. Jak vypadal daňový systém v tomto období shrnuje následující Obrázek 2.

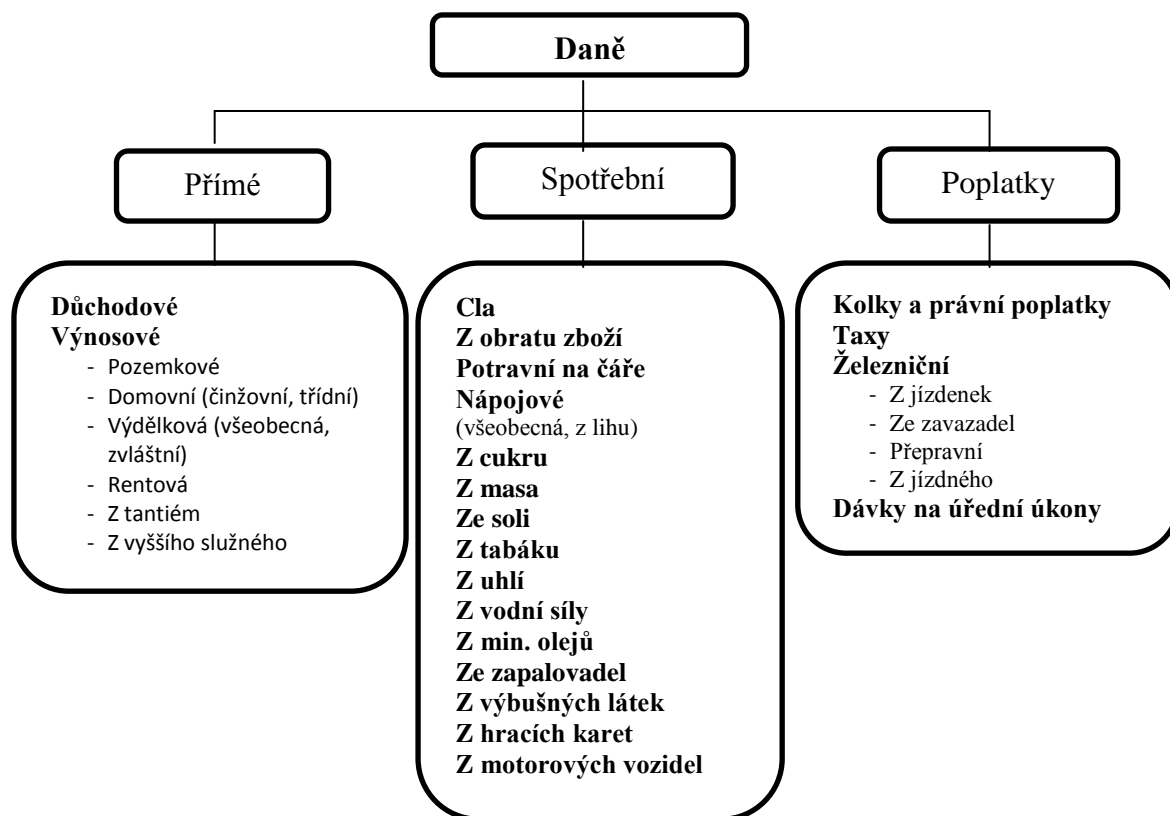
¹⁴ DACHOVSKÝ, J. *Přehled finančního hospodářství v Československé republice*. 2. vyd. Praha: Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, 1922, 142 – 159 s.

¹⁵ DACHOVSKÝ, J. *Přehled finančního hospodářství v Československé republice*. 2. vyd. Praha: Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, 1922, 127 – 136 s.

¹⁶ ŠIMEK, R. *Karel Engliš: Reformami k lepším zítřkům*. *Euro E15* [online]. EURO, 2011 [vid. 2015-03-28]. Dostupný z: <http://euro.e15.cz/profit/karel-englis-reformami-k-lepsim-zitrkum-901662>

¹⁷ Karel Engliš – Ministr financí od roku 1925 (aktivně se podílel na reformě).

¹⁸ VÍTEK, L. *Daňová politika České republiky: historický vývoj, současnost a perspektivy zdanění na území ČR s ohledem na integraci českého hospodářství do světového ekonomického společenství*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2001. Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky. ISBN: 80-238-8182-5.

Obrázek 2: Schéma Československé daňové soustavy v roce 1929

Zdroj: DOLEŽALOVÁ, A. *Rašín Engliš a ti druzí. Československé státní rozpočty v letech 1918 – 1938*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007, 90 s. ISBN: 978-80-245-1356-0.

Mezi významné daně patří daň důchodová. Tato daň nahradila daň z příjmů. Daň byla vyměřována z důchodu dosaženého v příslušném daňovém roce a stanovovala se po skončení příslušného daňového roku. Vyměřovací základ¹⁹ byl zvýšen z 6 000 Kč na 7 000 Kč (do této výše příjem osvobozen od placení daní z příjmů).²⁰

Následující Tabulka 2 znázorňuje vyměřovací základ, u něhož byla zohledněna i další kritéria, která zvýšila částku osvobozenou od placení důchodové daně.

¹⁹ Vyměřovací základ – v této době pojmenování daněproště minimum.

²⁰ DOLEŽALOVÁ, A. *Rašín Engliš a ti druzí. Československé státní rozpočty v letech 1918 – 1938*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007, 107 s. ISBN: 978-80-245-1356-0.

Tabulka 2: Vyměřovací základ důchodové daně od roku 1927

Kritérium	Částka
U svobodných a ženatých se 2 dětmi (manželé a 2 děti)	7 000 Kč
U ženatých se 3 dětmi (manželé a 3 děti)	8 200 Kč
U ženatých se 4 dětmi (manželé a 4 děti)	9 200 Kč
U ženatých s 5 dětmi (manželé a 5 dětí)	11 000 Kč

Zdroj: NOVOTNÝ, J. a O. HANUŠ. *Daňová příručka pro zemědělce a živnostníky*. Praha: Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské, 1928, 11 s.

Rozšířen byl také okruh osob podléhajících této dani. Podléhal jí každý, kdo bydlel na území našeho státu a jehož důchod převyšoval vyměřovací základ. Zdaňoval se příjem z pozemků, z budov, z podnikání, ze služebního poměru, atd. Důchodem, z něhož je daň vyměřena je čistý příjem finančních prostředků, přírodnin a jiných věcí, které obdrží poplatník v průběhu berního roku. Čistý příjem byl pak zjištěn odečtením přípustných srážek. Za přípustnou srážku se považují daňové výdaje, odpisy, pojistné proti škodě, pojistné placené do nemocenských a úrazových pokladen, skutečně zaplacené přímé daně s přírůžkami a úroky ze soukromých dluhů. Nelze odečíst výdaje na zlepšení nebo zvětšení majetku, ztráty na majetku, úroky z vlastního kapitálu, výdaje na byt a výživu, dary, podpory a věnování, příspěvky do nemocenských, starobních a dalších pokladen. Sazba důchodové daně byla progresivní od 1 % do 29 %. Tato progresse je ke zhlédnutí v Příloze C.²¹

Další daní, která se týkala osob podnikajících, byla daň Všeobecná daň výtěžková upravená zákonem č. 76/1927 Sb. z. a n., Tato daň prošla největší změnou z přímých daní. Před zavedením změn úpravou zákona byla kritériem pro vyměření daně střední výnosnost podniku (podle kritérií jako byla například velikost provozovny, počet a výkonnost strojů, počet pracovních sil, atd.). Od Englišovi reformy byla daň určena procentem z čistého zisku v berním roce vytvořeném. Další změnou bylo i to, že se daň vyměřovala ze všech živností dohromady, a ne z každé živnosti zvlášť. Rozšířen byl i okruh subjektů, na které se daň vztahovala. Od té doby byly dani podrobeny podomní a kočovné živnosti (dříve podrobeny zvláštní dávce). Sazba daně byla stanovena tak, že z prvních 30 000 Kč zisku se

---

²¹ NOVOTNÝ, J. a O. HANUŠ. *Daňová příručka pro zemědělce a živnostníky*. Praha: Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské, 1928, 11 - 19 s.

spočítala daň 0,5 %, z dalších 110 000 Kč se spočítala sazba 2,5 %. Zisk, který přesahoval 140 000 Kč, byl zdaněn 4 %.²²

Poslední daní, která byla změněna a týkala se daní z příjmů právnických osob, byla zvláštní daň výdělková. Této dani podléhaly výdělečně činné společnosti a družstva. Reformou se k této dani přiřadily podniky s poloviční zahraniční účastí, pokud nepodléhaly ve své domácí zemi zdanění. Osvobození příslušelo státním monopolním podnikům a železnici. Sazba daně byla stanovena na 8 %, po roce 1930 pak na 9 % z ryzího výnosu (čistý výnos).²³

2.3 Vývoj daní z příjmů na území ČR v letech 1938 – 1945

Období v letech 1938 – 1945 bylo značně ovlivněno druhou světovou válkou, jejíž dopad způsobil změny i ve veřejných financích. Dne 30. 9. 1938 byla podepsána Mnichovská dohoda a tím přijalo Československo mnichovský diktát. „*Obyvatelstvo Protektorátu Čechy a Morava bylo zapojeno do platebních povinností souvisejících s vedením války. V září 1939 byla zavedena tzv. válečná přirážka na zboží široké spotřeby.*“²⁴ Zbožím široké spotřeby byly alkoholické a tabákové výrobky. K dalším změnám došlo v oblasti přímých daní, kde v průběhu války bylo přijato několik novelizací. Zavedena byla daň

---

²² FUNK, V. *Naše berní právo: základy právních předpisů o daních a veřejných dávkách*. 2. díl, 1. vyd., Praha: Sborník věd právních a státních, 1935, Knihovna Sborníků věd právních a státních. B, Nová řada. Obor státovědecký.

²³ DOLEŽALOVÁ, A. *Rašín Engliš a ti druzí. Československé státní rozpočty v letech 1918 – 1938*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007, 90 s. ISBN: 978-80-245-1356-0.

²⁴ VÍTEK, L. *Daňová politika České republiky: historický vývoj, současnost a perspektivy zdanění na území ČR s ohledem na integraci českého hospodářství do světového ekonomického společenství*. 1. vyd. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2001, s. 17. Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky. ISBN: 80-238-8182-5.

z majetku a srážková daň²⁵, která později byla nahrazena daní ze mzdy. Zrušena byla výdělková daň, rentová daň a daň z vyššího služného, které jsou uvedeny v Obrázku 2, viz výše. Byly zavedeny i některé další daně jako například daň korporační²⁶, daň důchodové, výdělková daň korporací²⁷, sociální vyrovnávací dávky. Vládním nařízením č. 326/1940 Sbírka zákonů a nařízení Protektorátu Čechy a Morava (dále jen Sb. z. a n.) byla převzata německá daňová legislativa.

V roce 1944 byl prezidentem Edvardem Benešem vydán Ústavní dekret č. 11/1944. Dekret se týkal obnovení právního pořádku. Tímto krokem bylo přistoupeno k daňové legislativě, která byla v platnosti před druhou Světovou válkou. Změny zavedené během druhé světové války byly zrušeny.²⁸

---

²⁵ Srážková daň byla novou daní, která byla zavedena za druhé světové války, a jejím principem bylo odvádění daní zaměstnavatelem z výdělku zaměstnance každý měsíc. Do této doby zaměstnanec odváděl daň z výdělku u zaměstnavatele jednou ročně a sám musel podat daňové přiznání a odvést.

²⁶ Daň korporační = poplatníky daně jsou korporace, sdružení osob a majetkové podstaty, které mají sídlo v Protektorátě Čechy a Morava, např. kapitálové společnosti, výdělková a hospodářská společenstva, vzájemné pojišťovny, živnostenské podniky korporací veřejného práva, ostatní právnické osoby soukromého práva.

²⁷ Výdělková daň korporační = poplatníky daně jsou ti, kteří provozují v Protektorátu Čechy a Morava živnostenské podnikání.

²⁸ STARÝ, M., et al. *Dějiny daní a poplatků*. 1. vyd. Praha: Havlíček Brain Team, 2009, 126 s. ISBN: 978-80-87109-15-1.

3 Historický vývoj daní z příjmů na území ČR od roku 1945 do roku 2015

Období od roku 1945 do roku 2015 je zpočátku ovlivněno vypořádáním se s válečnými následky, Sametovou revolucí a dvěma změnami politického uspořádání. Je rozděleno na etapu od roku 1945 do roku 1988, která je charakteristická velkými změnami v oblasti daní, a především se vyznačuje změnami v politickém uspořádání. Druhou zkoumanou etapou je období po Sametové revoluci od roku 1989 do současnosti. Toto poslední období je výrazně poměrně častou změnou daňových sazeb.

3.1 Vývoj daní z příjmů na území ČR v letech 1945 – 1992

V letech 1945 až 1992 došlo k četným změnám v daních z příjmů díky změnám politického uspořádání v naší zemi. Z tohoto důvodu je vývoj daní rozdělen do pěti období, která jsou rozčleněna podle důležitých změn v daňové oblasti. V období od roku 1945 bylo v oblasti daní hlavní snahou politiků oddělení daňové soustavy od té okupační. Další období je od roku 1949, kdy byly zavedeny další daně, které postihovaly příjmy jak obyvatelstva, tak i podniků. Od roku 1952 prošla daňová soustava radikálními změnami, bylo přijato devět nových daní. Od roku 1970 došlo ke změně podnikových daní. A daňová soustava byla značně redukována. V období po Sametové revoluci od roku 1989 a 1992 se daně stále členily z hlediska subjektu na daně placené organizacemi a daně placené občany a doznaly jen drobných změn.

Daně z příjmů v letech 1945-1948

V prvním období bylo hlavním úkolem vlády očištění daňového systému od předpisů, které platily v době okupace. Dalším důležitým úkolem bylo sestavení nového právního řádu. V případě daní bylo přistoupeno ke stavu, který existoval před druhou světovou válkou. Legislativní úprava přímých daní vycházela ze zákona č. 76/1927 Sb. o přímých daních. Zákon upravoval všechny daně, které byly určeny na příjmy jak fyzických osob, tak i právnických osob.

Na právnické osoby a podnikající fyzické osoby byla uvalena všeobecná daň výdělková, která stavěla na základech zákona č. 76/1927 Sb. a byla odváděna z dosažených příjmů. Daň se odváděla z činností směřujících k dosažení zisku, pokud nepodléhaly zvláštní dani výdělkové. Tato daň se vztahovala na jednotlivce a osobní sdružení. Nezahrnovala však zemědělské a lesní hospodářství, zahradnictví a rybářství. Daň byla progresivně stanovena a to mezi 2,5 % až 4,0 % z dosaženého výnosu. Byla odstupňována také podle výnosu do 30 000 Kč a nad 40 000 Kč.²⁹

Daní, kterou dále upravoval zákon č. 161/1945 Sbírka zákonů a nařízení republiky Československé (dále jen Sb.), byla znovu zavedená důchodová daň. Tato daň se zaměřovala na příjmy fyzických osob (peněžní i nepeněžní). Z pozemků, budov, výdělečného podnikání, ze zaměstnání a kapitálu. Sazba daně byla stanovena progresivně od 2 % do 70 % z celkového dani podrobeného důchodu. Rozložení daňového zatížení je zachyceno v Příloze D.³⁰

Komunistická strana Československa na svém sjezdu roku 1946 stanovila požadavek na postupné vytváření nové daňové soustavy tak, aby odpovídala soudobým poměrům. Programem vlády bylo zjednodušení daňového systému, aby byl přehledný, všem poplatníkům srozumitelný a sociálně spravedlivý. Záměrem bylo zdanit vysoké zisky ještě existujících kapitalistů a neúměrně vysoké příjmy některých občanů (ředitelů, atd.).³¹ Měly být stanoveny pouze tři druhy daní z příjmů: daň z pracovních důchodů (složená z daně ze mzdy a dalších platů, z daně živnostenské, z daně zemědělské a z daně ze svobodných

---

²⁹ NOVOTNÝ, J. a O. HANUŠ. *Daňová příručka pro zemědělce a živnostníky*. Praha: Českomoravské podniky tiskařské a nakladatelské, 1928, 89 - 98 s.

³⁰ Zákon č. 161/1945 Sb. ze dne 20. prosince 1945, jímž se mění některá ustanovení o důchodové dani [online]. Sbírka zákonů, ročník 1945. Zákony pro lidi [vid. 2015-02-18]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1945-161>

³¹ PICMAUS, F., et al. *Daně, odvody a poplatky v ČSSR*. 2. vyd. Praha: SNTL, 1985, 37 – 39 s.

povolání), podniková daň a daň z bezpracných příjmů (příjmy z pronájmu soukromého domovního majetku). Tyto změny, byly v roce 1946 pouze sestavovány a diskutovány.³²

Daně z příjmů v letech 1949 – 1952

K přestavbě daňové soustavy došlo až po roce 1949, změny byly uskutečněny podle plánu komunistické strany z roku 1946. Nově byla zavedena daň zemědělská a živnostenská.

Zemědělská daň byla zavedena zákonem č. 49/1948 Sb. Tento zákon měl za úkol rozdělit zemědělce na drobné a střední rolníky do jedné skupiny a statkáře, bohaté sedláky a kulaky do druhé skupiny. Drobní zemědělci byli zvýhodněni tak, že cca 80 % zemědělců daň z příjmů neplatilo díky tomu, že ve svém majetku měli půdu ve výměře pod 10 ha. Daň platilo cca 10 – 15 % všech zemědělců. Daň byla takto stanovena, aby podporovala přechod malých a středních rolníků k družstevní výrobě a tím k vyšší produktivitě práce. Poplatník byl povinen si daň vypočítat a zaplatit sám. Daň se stanovovala paušálně podle výměry hospodářství, rostlinné výroby a průměrného katastrálního výnosu. Výše daně byla určena sazebníkem.³³

Živnostenská daň vešla v platnost zákonem č. 50/1948 Sb. Dani podléhaly jen malé živnosti (živnost, kde pracoval jeden pracovník a jeden učeň), které byly uvedeny v jednotném seznamu živností (v příloze zákona). Základ daně se vztahoval tedy na malé živnosti, a proto nesměl překročit 120 000 Kč ročně. Sazba daně byla stanovena progresivně procentní sazbou a pohybovala se v rozmezí od 2,7 % do 22,5 %. Daňové sazby živnostenské daně jsou uvedeny v Příloze E.³⁴

---

³² STARÝ, M., et al. *Dějiny daní a poplatků*. 1. vyd. Praha: Havlíček Brain Team, 2009, 167 s. ISBN: 978-80-87109-15-1.

³³ Zákon č. 49/1948 Sb. ze dne 21. března 1948 o zemědělské dani [online]. Sbírka zákonů, ročník 1948. *Zákony pro lidi* [vid. 2015-02-18]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1945-161>

³⁴ Zákon č. 50/1948 Sb. ze dne 20. března 1948 o živnostenské dani [online]. Sbírka zákonů, ročník 1948. *Zákony pro lidi* [vid. 2015-02-18]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1948-50/zneni-0>

V roce 1950 byla zavedena daň ze samostatné činnosti, kterou upravoval zákon č. 60/1950 Sbírka zákonů republiky Československé (dále jen Sb.) Těto dani podléhaly svobodná povolání jako architekti, lékaři, soukromí učitelé atd. Sazba se odvíjela podle skutečně dosaženého příjmu a mohla být ve výši až 95 % daňového základu.³⁵

Zvláštní skupinu pro zdanění představovaly státní podniky jako například národní podniky, komunální podniky a podniky místního průmyslu, které byly vytvořeny politickoekonomickými opatřeními v roce 1945. Byly znárodněny soukromé podniky a tím byl vytvořen státní socialistický sektor národního hospodářství. U těchto podniků byly zavedeny odvody ze zisku a jiné odvody státních podniků³⁶. Příjmy z odvodů byly hlavními příjmy do státního rozpočtu po roce 1945. Výnos z daní se pohyboval od 15 % do 25 % rozpočtových příjmů. Upravovány byly nižšími právními normativními akty např. vyhláškami ministerstva financí. Výši odvodů určovaly podnikům nadřazené orgány podle individuálních podmínek. Tyto podniky odváděly do roku 1951 veškerý čistý zisk (po odečtení zvláštní výdělkové daně a podílu pro jednotný fond pracujících) do Fondu znárodněného hospodářství. Od 1. 1. 1952 byla provedena změna zákonem č. 106/1951 Sb., o financování národních a komunálních podniků, která vedla ke zrušení Fondu znárodněného hospodářství a nahrazení státním rozpočtem. Od tohoto roku si podniky část zisku ponechávaly na krytí plánovaného zvýšení vlastních oběžných prostředků a zbytek odváděly do státního rozpočtu.³⁷

Daně z příjmů v letech 1952 - 1970

V roce 1952 byla provedena daňová reforma. Byla nutná z hlediska zastarávání daní. V rámci této reformy bylo přijato devět nových daňových zákonů a byly zrušeny některé daně, které byly používány v předchozích letech. Daňová soustava se v této době skládala ze dvou základních skupin daní. Daní sektoru hospodářství, které se týkaly podniků a daní

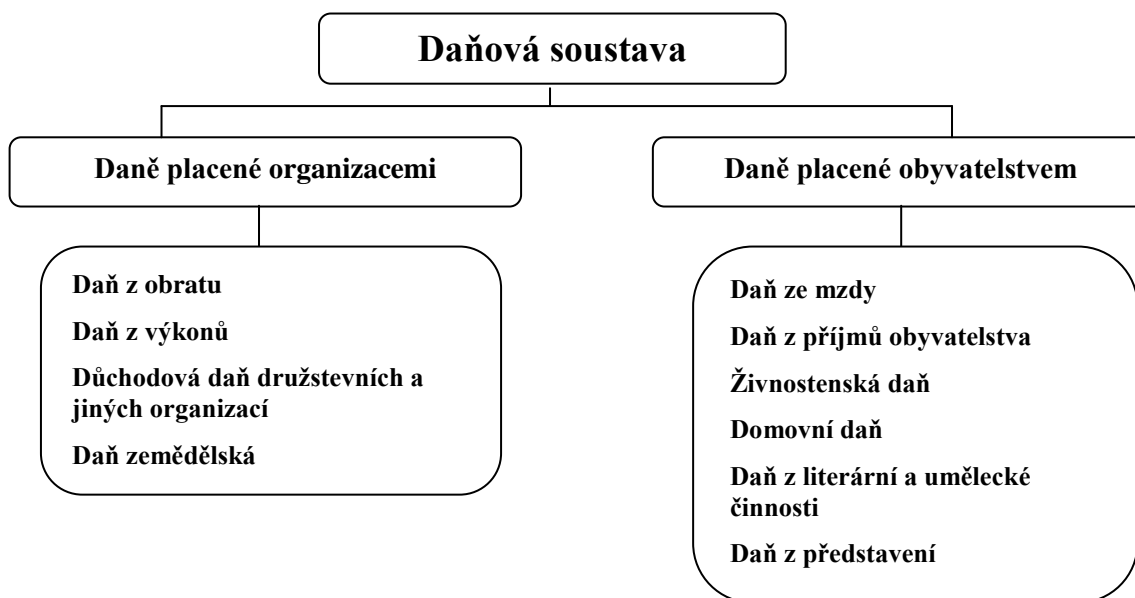
---

³⁵ STARÝ, M., et al. *Dějiny daní a poplatků*. 1. vyd. Praha: Havlíček Brain Team, 2009, 169 s. ISBN: 978-80-87109-15-1.

³⁶ Odvody podniků = daně z příjmů. Od roku 1945 jiná terminologie.

³⁷ PICMAUS, F., et al. *Daně, odvody a poplatky v ČSSR*. 2. vyd. Praha: SNTL, 1985, 41 s.

obyvatelstva, které byly uvaleny na část důchodu fyzických osob. Klasifikace daní byla provedena podle jejich subjektu zdanění (poplatníků daně). Jak vypadala daňová soustava v roce 1953 je znázorněno na Obrázku 3.

Obrázek 3: Schéma daňové soustavy v roce 1953

Zdroj: vlastní zpracování s podkladem SPÁČIL, B. et al. *Finanční právo ČSSR*. Praha: SPN, 1965, 185 s.

Významná byla důchodová daň družstevních a jiných organizací stanovená zákonem č. 75/1952 Sb. Předmětem daně byl vytvořený zisk organizace a týkal se buď veškerých příjmů, anebo jen příjmů z hospodářské činnosti. Daň, která byla vypočítána, se odváděla do ústředního peněžního fondu. Část čistého důchodů byla ponechána družstvům, aby mohly rozšiřovat socialistické vlastnictví. Plátcí daně byly družstevní organizace, výrobní družstva, spotřební družstva, svazy družstev apod. s výjimkou jednotných zemědělských družstev. Tato daň měla za úkol omezovat poslední zbytky kapitalistických organizací. U výrobních družstev vycházela daň z rentability, viz Příloha F. Díky

nedostatkům (např. nepřihlížela k výši dosahované rentability) byla tato daň novelizována v roce 1956 a v roce 1967.³⁸

Dalším novým zákonem byla zavedena daň zemědělská upravená zákonem č. 77/1952 Sb. Tato daň se vztahovala na zemědělská družstva, státní statky a další organizace zabývající se zemědělskou výrobou. Zemědělská daň se týkala i fyzických osob, které provozovaly zemědělskou výrobu. Základem daně pro zemědělské podniky byly celkové hrubé příjmy z rostlinné, živočišné, přidružené výroby a další příjmy za práce a služby. Drobným rolníkům byl určen základ u běžné produkce podle průměrných norem výnosnosti a u specializované živočišné a rostlinné produkce podle skutečných příjmů.³⁹

Fyzické osoby, kterým příjem nebyl zdaňován daní ze mzdy, daní zemědělskou a daní z literární a umělecké činnosti, byly povinny odvést daň z příjmů obyvatelstva podle zákona č. 78/1952 Sb. V převážné většině se tato daň týkala hlavně důchodů ze živností, řemesel a jiných výdělečných zaměstnání provozovaných soukromě. Sazba daně byla dvojitá, mírnější, pro práce nevykonávané v pracovním poměru a z příjmů drobných řemeslníků a živnostníků. Vyšší progresivní sazba byla pro ostatní příjmy. Sazba byla progresivní od 5 % do 80 %, jak zobrazuje Příloha G. Daň měla regulovat příjmy poplatníků a hlavně potlačit soukromé podnikání a bezpracné zisky.⁴⁰

Fyzické osoby provozující jakoukoliv živnost platily kromě daně z příjmů obyvatelstva ještě novou živnostenskou daň, kterou upravoval zákon č. 79/1952 Sb. platný od 1. 1. 1953. Vybírala se ročně za povolení k vedení živnosti. Byla stanovená pevnou částkou podle druhu živnosti a počtu zaměstnanců. Nezohledňovala vůbec dosažený příjem. Pohostinství, povoznictví, autodoprava a obchodní činnosti platily nejvyšší daň. Seznam řemeslných živností byl vydáván vládou. Sazby daně z příjmů obyvatelstva

---

³⁸ Zákon č. 75/1952 Sb. ze dne 11. prosince 1952 o důchodové dani družstev a jiných organizací [online]. Sbírnka zákonů, ročník 1948. Zákony pro lidi [vid. 2015-02-28]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1952-75/zneni-0>

³⁹ SPÁČIL, B., et al. *Finanční právo ČSSR*. 1. vyd. Praha: SPN, 1965, 189 – 192 s.

⁴⁰ SPÁČIL, B. *Československé finanční právo*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1959, 246 – 249 s.

viz Příloha G. Daň byla v roce 1961 zrušena a místo ní byla zavedena přírážka k dani z příjmů obyvatelstva.⁴¹

Daně z příjmů v letech 1971 – 1988

V roce 1970 byly zavedeny podnikové daně nahrazující systém přímých odvodů státních hospodářských organizací vypočítávaných z hrubého důchodu podniků. Předchozí uspořádání přímých daní nedovolovalo podnikům rozvíjet svou činnost či tvořit vyšší důchod. Díky této skutečnosti nebylo zabezpečeno dostatečné množství peněžních prostředků pro státní rozpočet. Změna v podnikových daních měla zvýšení financí pro státní plán zajistit.

Podnikové zdanění se skládalo z daně ze zisku, z daně ze jmění a z daně z objemu mezd. Tento systém byl zaváděn postupně. Právní úprava podnikových daní byla realizována zákonem České národní rady (dále jen ČNR) č. 173/1969 Sbírka zákonů (dále jen Sb.) a zákonem Slovenské národní rady (dále jen SNR) č. 178/1969 Sb. o podnikových daních a příspěvku na sociální zabezpečení.⁴²

Daň ze zisku se týkala zisku z veškeré činnosti podniku a z hospodaření s veškerým majetkem. Sazba byla lineární ve výši 65 % daňového základu, který mohl být upraven o připočitatelné či odčitatelné položky. Připočitatelnou položkou byla částka, o kterou si organizace neoprávněně zkrátila zisk (dobrovolná plnění, částky, které překročily závazné limity, pohoštění, dary, cestovné a služby nemateriální povahy, penále, pokuty, poplatky). Odčitatelnou položkou jsou částky, které vylučují dvojí zdanění (zaplacená daň ze jmění, daň z pozemků, zaplacené náhrady za dočasné odnětí zemědělské půdy, příspěvek

---

⁴¹ Zákon č. 79/1952 Sb. ze dne 11. prosince 1979 o živnostenské dani [online]. Sbírka zákonů, ročník 1952. Zákony pro lidi [vid. 2015-02-28]. Dostupný z <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1952-79/zneni-0>

⁴² PICMAUS, F., et al. *Daně, odvody a poplatky v ČSSR*. 2. vyd. Praha: SNTL, 1985, 59 s.

do fondu technického rozvoje vytvořeného u oborového ředitelství, účelové vývozní prémie, pokud byly zahrnuty v zisku).⁴³

Novela č. 111/1971 Sb. upravující odvody do státního rozpočtu určila i odvod ze zisku, který byl stanoven na vytvořený bilanční zisk z veškeré činnosti hospodářské organizace včetně hospodaření s majetkem, který byl upravený o připočitatelné položky (např. dobrovolná plnění, částky překročení závazných limitů) a odpočitatelné položky (např. zaplacený odvod ze jmění, zaplacená daň z pozemků. Sazba byla stanovena ve výši 75 % ze základu, kterým je upravený bilanční zisk a od roku 1978 ve výši 70 % z upraveného bilančního zisku. Byly stanoveny i výjimky pro odvětví s rozdílnou rentabilitou, například pro hornické, plynárenské a energetické organizace 50 %, pro organizace zahraničního obchodu 75%, atd. Odvod z objemu mezd měl doplňkový charakter, kvůli regulaci mezd. Základem byl objem mzdových prostředků, které byly v organizaci vyplaceny v běžném roce. Sazba byla stanovena progresivně na základě výše přírůstků průměrných mezd oproti předcházejícímu roku připadajících na jednoho pracovníka. Odvod prováděly organizace, na které se vztahoval zákon č. 111/1971 Sb. Příspěvek na sociální zabezpečení byl stanoven tak, aby hospodářské organizace hradily část celospolečenských nákladů na zabezpečování reprodukce pracovní síly. Základem byly mzdy v běžném roce, které byly zúčtovány k výplatě. Sazba tohoto příspěvku byla stanovena na 25 %.⁴⁴

Daň ze jmění byla stanovena ve výši 5 %. Daň z objemu mezd měla působit na nežádoucí růst mezd v podnicích (nahradila odvod z přírůstku mezd). Daň byla vypočítávána z objemu mezd vyplacených v běžném roce, dále z ostatních osobních výdajů a podílu na hospodářských výsledcích. Její výše byla odstupňována podle meziročního růstu průměrných mezd a to od 0,5 % až do 6,0 % při meziročním nárůstu průměrných mezd nad

---

⁴³ Zákon č. 173/1969 Sb. ze dne 22. prosince 1969 o podnikových daních a příspěvku na sociální zabezpečení [online]. Sbírka zákonů, ročník 1969. Zákony pro lidi [vid. 2015-02-28]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-173/zneni-0>

⁴⁴ BAKEŠ, M., et al. *Československé finanční právo: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1979, 113 – 117 s. Učebnice.

10 %. Tyto daně byly po dvouletém ověřování zrušeny a byly nahrazeny odvody do státního rozpočtu, které upravoval zákon č. 111/1971 Sb.⁴⁵

Důchodová daň byla upravena zákonem č. 113/1971 Sb. a hradily jí družstevní organizace (bytové, spotřební, výrobní), hospodářské organizace komunálních služeb, místního průmyslu, okresní (městské) stavební podniky řízené národními výbory, generální ředitelství, sdružení a svazy organizací, ostatní socialistické organizace a jejich hospodářská zařízení, pokud provozují hospodářskou činnost a nepodléhají odvodům nebo zemědělské dani, atd. Důchodová daň byla rozdělena na dvě části a to na daň ze zisku a příspěvek na sociální zabezpečení. Základem daně ze zisku byl vytvořený bilanční zisk z účetnictví, který byl upraven o připočitatelné položky (příspěvky a subvence, k jejichž úhradě není poplatník povinen podle právních předpisů, placené pokuty a penále, zúčtované poplatky za znečišťování ovzduší včetně přírážky, atd.) a odčitatelné položky (zaplacená daň z pozemků, příspěvek do fondu geologických prací stanovený zvláštními předpisy, atd.). Sazba byla stanovena lineárně nebo progresivně podle výše dosažené rentability. Rentabilita se vypočítávala jako poměr upraveného bilančního zisku k součtu bilančního zisku a mezd včetně ostatních osobních výdajů. U taxativně stanovených organizací s převážně obchodní činností (spotřební družstva) byla progresivně daně stanovena od 10 % do 55 %. Ostatním organizacím s obchodní činností se sazby zvyšovaly ještě o 10 %. Pro družstevní podniky zahraničního obchodu byla sazba lineární daně ve výši 75 %. U organizací s neobchodními činnostmi (výrobní družstva, okresní stavební družstva, atd.) byla sazba progresivní od 25 % do 75 %. Poplatníkům, kteří měli sídlo v zahraničí, byla sazba daně ze zisku stanovena lineárně podle povahy příjmů od 20 % do 60 %. Druhou částí důchodové daně byl příspěvek na sociální zabezpečení. Základem

---

⁴⁵ Zákon č. 173/1969 Sb. ze dne 22. prosince 1969 o podnikových daních a příspěvku na sociální zabezpečení [online]. Sbírka zákonů, ročník 1969. Zákony pro lidi [vid. 2015-02-28]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-173/zneni-0>

vyčíslení tohoto příspěvku byl objem vyplacených mezd v běžném roce a sazba byla určena ve výši 20 % ze základu.⁴⁶

Nově zemědělskou daň upravoval zákon č. 103/1974 Sb. ve znění zákona č. 154/1976 Sb., zákona č. 62/1977 Sb. a zákona č. 119/1979 Sb. Tato daň zahrnovala daň z pozemků, daň ze zisku a příspěvek na sociální zabezpečení. Daň ze zisku ze zemědělské činnosti postihovala veškeré činnosti poplatníků, kteří provozovali zemědělskou činnost. Základ daně byl zjištěn v účetnictví a byl upraven o připočitatelné položky (příspěvky a subvence, které hradí mimo právně stanovené předpisy, placené pokuty a penále, vrácené členské podíly za agrochemických podniků, atd.) a odčitatelné položky (zaplacená daň z pozemků, zvýšení daně za nezemědělskou činnost, přijaté pokuty a penále, atd.). Sazba daně byla stanovena progresivně od 0 % do 55 %. I v tomto případě byly vymezeny výjimky, u kterých bylo určeno lineární zdanění ve výši 50 % a to u organizací, které se zabývaly nákupem a zásobováním, strojní a traktorové stanice. Příspěvek na sociální zabezpečení hradily státní hospodářské organizace, které byly poplatníky daně ze zisku. Sazba byla stanovena 10 % ze základu mzdových prostředků, které připadaly na podíl tržeb z nezemědělské činnosti.⁴⁷

U fyzických osob provozujících zemědělskou výrobu na vlastní nebo společný účet byla stanovena zákonem č. 103/1974 Sb. daň z příjmů občanů ze zemědělské výroby. Poplatníkem této daně byli občané, kteří provozovali zemědělskou výrobu na vlastní, nebo společný účet (samostatně hospodařící rolníci a to i ti, kteří tuto činnost provozovali jako vedlejší činnost). Dani podléhající příjem se stanovil ze dvou základů. U běžné rostlinné a živočišné výroby podle průměrných norem výnosnosti a u specializované výroby podle skutečných příjmů. Z takto stanoveného příjmu bylo zdaňováno progresivní sazbou

---

⁴⁶ Zákon č. 173/1969 Sb. ze dne 22. prosince 1969 o podnikových daních a příspěvku na sociální zabezpečení [online]. Sběrka zákonů, ročník 1969. Zákony pro lidi [vid. 2015-02-28]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-173/zneni-0>

⁴⁷ BAKEŠ, M., et al. *Československé finanční právo: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1979, 126 – 132 s. Učebnice.

stanovenou od 5 % do 30 %. Tato sazba byla stanovená pro poplatníky, kteří měli alespoň jednu vyživovací povinnost. Osobám, které byly bezdětné, se daň zvyšovala o 10 %.⁴⁸

Další daní byla daň z příjmů obyvatelstva, kterou upravoval zákon č. 145/1961 Sb., poté zákon č. 162/1982 Sb. Tato daň postihovala všechny ostatní příjmy obyvatelstva, které nebyly zatíženy jinými daněmi. Poplatníky byly fyzické osoby, které měly příjmy z živností, řemesel a jiných soukromých výdělečných činností (soukromé vyučování, projektové činnosti, atd.) a z domovního majetku. Základ daně byl stanoven z čistých příjmů a od něj byly odečteny výdaje vynaložené na jejich dosažení. Tato sazba byla velice progresivní v rozmezí od 5 % do 65 % z daňového základu. Daň mohla být navýšena z důvodu provozování této činnosti soustavně a s úmyslem dosáhnout zisk až o 30 % nejméně však o 800 Kčs na základě rozhodnutí národního výboru. Základní sazba byla určena pro poplatníky vyživující dvě nebo tři děti. Bezdětným poplatníkům byla zvýšena o 40 %. Pro poplatníky vyživující jedno dítě o 20%. Poplatníkům vyživujícím čtyři a více dětí byla sazba snížena o 30 % nejvýše však o částku 1 200 Kčs, jak zobrazuje Příloha H.⁴⁹

Daně z příjmů v letech 1989 – 1992

V roce 1991 byla zrušena daň z příjmů občanů ze zemědělské výroby a zdanění těchto příjmů bylo přesunuto k dani z příjmů obyvatelstva. Daň z příjmů obyvatelstva se týkala osob, které provozovaly podnikatelskou činnost. Nové podmínky zdanění byly upraveny zákonem č. 389/1990 Sb. Poplatníky daně byly podle tohoto zákona osoby, které měly v Československé federativní republice (ČSFR) trvalé bydliště, anebo zde pobývaly více než 183 dní, těm byl zdaňován veškerý příjem jak z tuzemských tak i ze zahraničních zdrojů. Ostatním zahraničním osobám byly zdaňovány příjmy, které vznikly pouze na našem území. Poplatníci (podnikatelé), kteří nevedli podrobnou evidenci o svých výdajích, mohli své náklady stanovit paušální částkou, kterou mohli ponížít své příjmy.

---

⁴⁸ Zákon č. 103/1974 Sb. ze dne 23. října 1974 o zemědělské dani [online]. Sbírka zákonů, ročník 1974. Zákony pro lidi [vid. 2015-03-03]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1974-103/zneni-0#cast5>

⁴⁹ BAKEŠ, M., et al. *Československé finanční právo: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1979, 156 – 162 s. Učebnice.

Základ daně mohl být snížen odčitatelnými položkami⁵⁰ (na vyživované dítě, invalidního poplatníka, dary, atd.) Daňová sazba byla progresivní, jak ukazuje Příloha I. Vypočtená daň byla snížena ještě o částku 4 000 Kčs ročně za pracovníka se změněnou pracovní schopností a o částku 12 000 Kčs za pracovníka se změněnou pracovní schopností s těžším zdravotním postižením. Dále mohl poplatník uplatnit poměrnou část ztráty z podnikatelské činnosti v následujících třech letech po roce, ve kterém ke ztrátě došlo. Poplatníci, kteří měli příjmy ze zemědělské výroby, příjmy z podnikatelské činnosti a příjmy z jiných výdělečných činností, a tuto činnost prováděli jako hlavní, byli zvýhodněni odkladem placení daně. V prvním roce bylo možno uplatnit odklad ve výši 60 % ve druhém roce 40 % a ve třetím roce 20 % výše daně. V případě, že v této činnosti poplatník pokračoval alespoň po dobu dalších dvou let a vynaložil prostředky pro rozvoj podnikání ve výši odložené částky daně, byl osvobozen od povinnosti daň doplatit.⁵¹

Důchodová daň byla upravena zákonem č. 157/1989 Sb., o důchodové dani, ve znění zákona č. 108/1990 Sb., zákona č. 574/1990 Sb. a zákona č. 578/1992 Sb. Daň byla rozdělena na důchodovou daň a daň z objemu mezd. Poplatníky daně byly státní podniky, jejichž zakladatelem byly dříve národní výbory, bytová, spotřební a výrobní družstva, jejich svazy, společenské organizace, jejich podniky a hospodářská zařízení, podniky se zahraniční majetkovou účastí, sdružení s právní subjektivitou a fyzické osoby provozující individuální podnikání, zapsané do obchodního rejstříku. Základem důchodové daně byl zisk z veškeré hospodářské činnosti zjištěný v účetnictví, upravený o odčitatelné položky (placené úroky převyšující přijaté úroky, nejsou-li účtovány v nákladech; částky, které již byly podrobeny důchodové dani a jsou součástí zisku) a připočitatelné položky (částky, o které byly zvýšeny náklady nebo zvýšeny výnosy v rozporu s právními předpisy, poplatky za znečišťování ovzduší, včetně přírážky, atd.). Sazba této daně byla stanovena lineárně nebo progresivně. Pro banky a pojišťovny založené jako družstevní podniky byla sazba 55 % ze základu daně. Sazba pro státní podniky, jejichž zakladatelem byly národní výbory, pro bytová spotřební a výrobní družstva, jejich svazy, pro fyzické osoby

---

⁵⁰ Odčitatelná položka = položka snižující základ daně.

⁵¹ STARÝ, M., et al. *Dějiny daní a poplatků*. 1. vyd. Praha: Havlíček Brain Team, 2009, 202 - 204 s. ISBN: 978-80-87109-15-1.

provozující individuální podnikání, atd. byla stanovena ze základu daně nepřesahujícího 200 000 Kčs hodnota 20 % a z částky přesahující tuto částku 55 %. Pro podniky se zahraniční majetkovou účastí a organizace s mezinárodními prvky v Československé federativní republice (ČSFR) činila 20 % ze základu daně nepřesahujícího 200 000 Kčs a 40 % ze zbytku. Progresivní sazba byla stanovena pro spotřební družstva s ohledem na dosaženou rentabilitu, viz Příloha I. K důchodové dani se váže daň z objemu mezd. Poplatníky daně z objemu mezd byly státní podniky, bytová družstva, individuální podnikatelé, atd. Základ daně z objemu mezd byl stanoven z objemu mzdových prostředků zúčtovaných k výplatě v běžném roce a sazba činila 50 % ze základu daně s některými odchylkami, kdy u zákonem stanovených organizací byla sazba 20 % anebo 10 % ⁵²

Soustava daní byla nově doplněna ještě o daň zemědělskou, která byla nově upravena zákony č. 172/1988 Sb., o zemědělské dani, ve znění zákona č. 157/1989 Sb., zákona č. 574/1990 Sb. a zákona č. 578/1991 Sb. Daň zemědělská byla sestavena ze tří složek: daně z pozemků, daně z objemu mezd a odměn a daně ze zisku. Daň z objemu mezd a odměn nahrazovala příspěvek na sociální zabezpečení (z toho důvodu, že členům zemědělských družstev byla vyplácena odměna za práci a ne mzda). Základem daně byl objem mzdových prostředků a odměn za práci zúčtovaném v běžném roce k výplatě. Sazba daně byla 50 % ze základu daně. Od 1. 1. 1990 byla sazba daně z objemu mezd a odměn u vybraných druhů činností snižena na 20 % a mohla být uplatněna sleva pro organizace zaměstnávající pracovníky se změněnou pracovní schopností. Dani ze zisku podléhali poplatníci, kteří byli poplatníky daně z objemu mezd a odměn a také organizace potravinářského průmyslu. Základ daně se stanovil ze zisku zjištěného v účetnictví. Sazba daně byla stanovena lineárně na 50 % ze základu daně. ⁵³

---

⁵² BABČÁK, V. a M. BUJŇÁKOVÁ. *Finančné právo ČSFR*. 1. vyd. Košice: Univerzita P. J. Šafaříka, 1991, 47 - 56 s. Vysokoškolské učebné texty. ISBN: 80-7097-116-9.

⁵³ BAKEŠ, M., et al. *Finance v podnikatelské činnosti*. 1. vyd. Praha: Linde, 1991, 50 s.

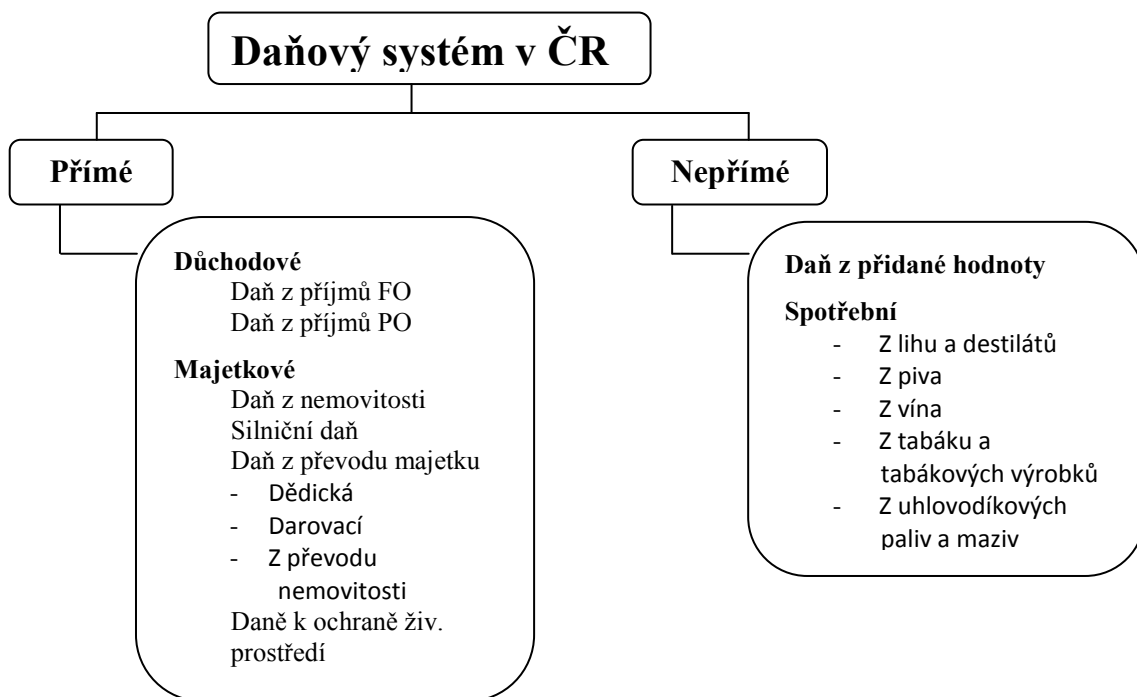

3.2 Vývoj daní z příjmů na území ČR po roce 1992

V roce 1992 došlo k velkým změnám v oblasti daní schválením zákona Federálního shromáždění č. 212/1992 Sb., o soustavě daní. Bylo upuštěno od dosavadního členění daní na daně placené obyvatelstvem a na daně placené socialistickými organizacemi. Nově byly daně rozděleny na přímé (týkající se důchodu a majetku) a nepřímé (daň z přidané hodnoty a spotřební daně). Tímto krokem daňový systém značně zeštíhlil. Do roku 1992 u nás platily různé zákony o přímých daních pro odlišné druhy právnických osob např. důchodová daň, odvod ze zisku, zemědělská daň. Fyzické osoby měly pro zdanění příjmů také stanovené různé typy zdanění např. daň ze mzdy, daň z příjmů obyvatelstva, zemědělskou daň. Tyto značně složité a různé zákony byly spojeny do jediné daně z příjmů. Daň z příjmů byla rozdělena na daň z příjmů fyzických osob a na daň z příjmů právnických osob a obsahuje i část, která se týká obou daní (tzv. daňově uznatelné a neuznatelné náklady, odčitatelné položky od daňového základu, odpisy) a upravuje je společně. Tento daňový systém po četných úpravách je v platnosti do současnosti.⁵⁴ Struktura daní v roce 1992 je znázorněna na Obrázku 4.

---

⁵⁴ GRÚŇ, L. *Finanční právo a jeho instituty*. 2. vyd. Praha: Linde, 2006, 134 - 138 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN: 80-7201-620-2.

Obrázek 4: Schéma daňové soustavy v České republice v roce 1992

Zdroj: vlastní zpracování podle BAKEŠ, M., et al. *Finanční právo*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 1999, 108 s. ISBN: 80-7179-264-0.

Poplatníkem daně od roku 1993 jsou daňoví rezidenti nebo nerezidenti (tuzemská nebo zahraniční osoba). U právnické osoby je důležité, kde má své sídlo. Předmětem daně jsou obecně výnosy z celé činnosti a z nakládání se vším majetkem, pokud není zákonem stanoveno jinak.

Daň z příjmů fyzických osob

Poplatníkem daně z příjmu fyzických osob od roku 1993 jsou daňoví rezidenti a nerezidenti (tuzemské nebo zahraniční fyzické osoby). Pro fyzické osoby je důležité určení trvalého pobytu. Předmět daně je rozdělen do pěti samostatných skupin. U fyzických osob je určen samostatný základ daně, dílčí základ daně a celkový základ daně. Daňová sazba byla stanovena zpočátku progresivně. Pevná suma plus stanovené procento ze sumy převyšující spodní hranici. Později byla tato sazba upravena na lineární.

Daň z příjmů fyzických osob je v současnosti rozdělena podle legislativní úpravy roku 2014 na pět dílčích daňových základů:

- § 6 Příjmy ze závislé činnosti
- § 7 Příjmy ze samostatné činnosti
- § 8 Příjmy z kapitálového majetku
- § 9 Příjmy z nájmu
- § 10 Ostatní příjmy

Součtem dílčích základů je získán základ daně. Poté se upraví o nezdanitelné části daně, o příjmy osvobozené od daně a o další odčitatelné položky.

V rámci §7, který se týká příjmů ze samostatné činnosti, mohou poplatníci použít skutečné výdaje, o které poníží příjmy, které budou zdaňovat. V případě, že nemají dostatečné výdaje nebo žádné, mohou uplatnit výdaje procentem z příjmů. K porovnání vývoje těchto sazeb slouží následující Tabulka 3 a Tabulka 4, na kterých je vidět jakým způsobem byly stanoveny výdaje procentem v roce 1993 a v roce 2015.

Tabulka 3: Výdaje stanovené procentem z příjmů v roce 1993

Výše procent z příjmů	Příjmy, kterých se to týká
50	ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství
30	z jiného podnikání

Zdroj: vlastní zpracování podle *Zákona č. 586/1992 Sb. Zákon České národní rady o daních z příjmů* [online]. Sbírka zákonů ČR, ročník 1992 [vid. 2015-11-13] Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586/zneni-0>.

V roce 1993 byla pro výdaje procentem z příjmů stanovena dvě pásma. U zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství se mohly stanovit výdaje ve výši 50 % z příjmů. U všech ostatních podnikání mohlo být využito pouze 30 % výdajů z příjmů.

Tabulka 4: Výdaje stanovené procentem z příjmů v roce 2015

Výše procent z příjmů	Příjmy, kterých se to týká
80	ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného
60	z příjmů z živnostenského podnikání, s výjimkou příjmů ze živnostenského podnikání řemeslného
40	z příjmů z jiného podnikání než ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství nejvýše lze uplatnit výdaje do částky 800 000 Kč
30	z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku nejvýše však lze uplatnit výdaje do částky 600 000,- Kč

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona č. 586/1992 Sb. Zákon České národní rady o daních z příjmů v aktuálním znění [online]. Sbírka zákonů ČR, ročník 1992 [vid. 2015-11-13] Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>.

Výdaje stanovené procentem z příjmů v roce 2015 jsou rozděleny do čtyř pásem oproti roku 1993, kde byla určena pouze dvě procenta příjmů, podle kterých se stanovují výdaje.

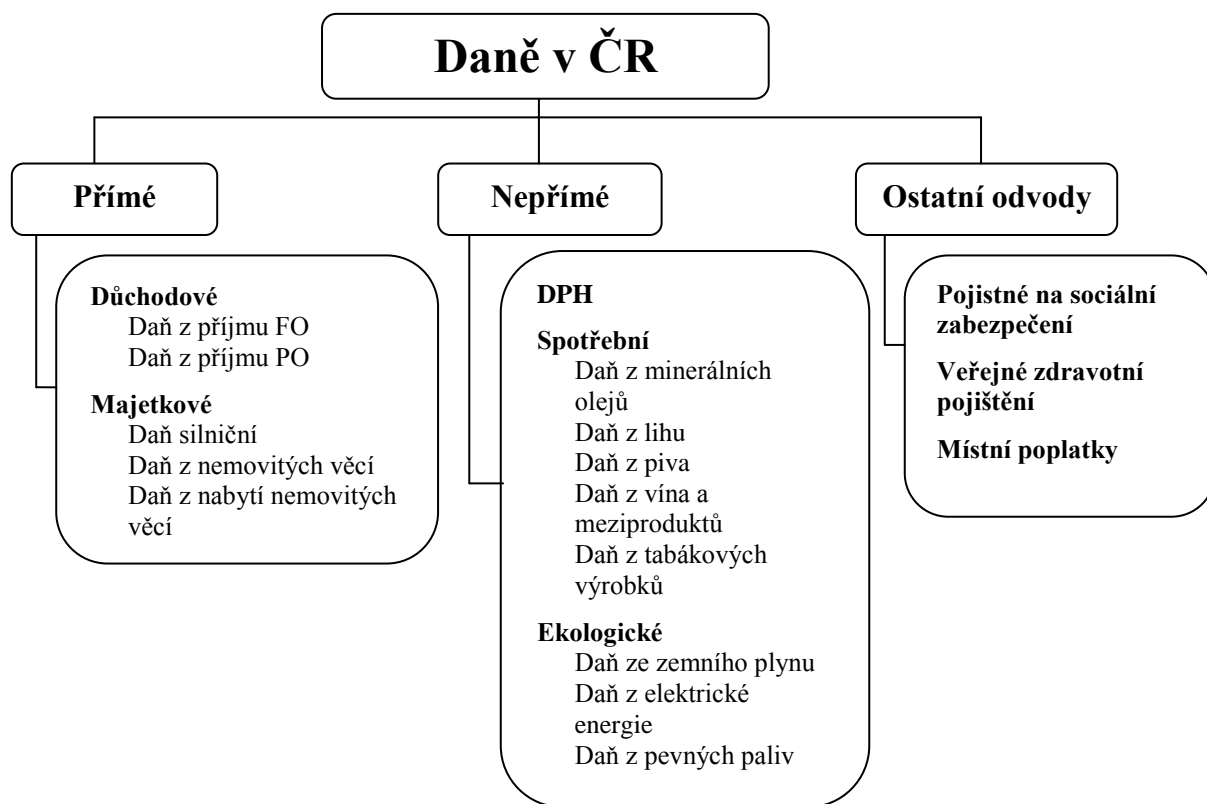
Sazby daně z příjmů fyzických osob se v letech 1993 -2007 celkem živě vyvíjely. Vývoj sazby daně ukazuje Příloha J. Z přílohy je zřejmé, že zpočátku byla vysoká progresse, která se postupně snížila a v současné době od roku 2008 je určena daň lineárně.

Sazba daně z příjmů ve výši 15 % je stanovena ze základu, který se zjišťuje z příjmů podle § 6 - § 10, které jsou případně poníženy u § 7 a § 9 o výdaje o výdaje skutečné nebo stanovené procentní sazbou, záleží jen na poplatníkovi, jaké výdaje budou uplatněny.

Od roku 2011 je uzákoněna v § 6 odst. 12 Zákona o daních z příjmů tzv. superhrubá mzda. Superhrubá mzda je užívána jako základ daně z příjmů při výpočtu záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti, zahrnující kromě příjmů částku odpovídající pojistnému na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistnému na všeobecné zdravotní pojištění, které je povinen platit zaměstnavatel. U osob samostatně výdělečně činných podle § 7 se jejich výdaje na sociální a zdravotní pojištění stávají nedaňovým nákladem a nelze o tyto částky již nadále upravit základ daně.

Od roku 2013 je zavedena solidární daň. V případě, že měsíční příjem přesáhne určitou hranici (pro rok 2015 stanovena ve výši 106 444 Kč/měsíc), navýší se daň o 7 procentních bodů z rozdílu mezi příjmem ze zaměstnání a z podnikání a stropem pro platbu pojistného (v roce 2015 částka 1 277 328 Kč/rok).

Schéma daní v roce 2015 zobrazuje následující Obrázek 5.

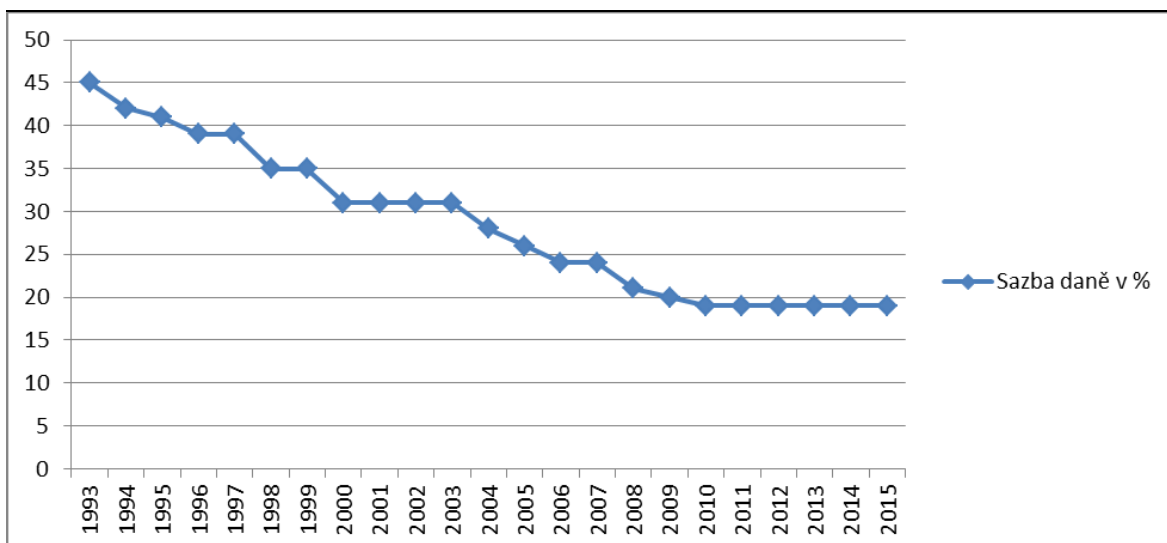

Obrázek 5: Schéma daňové soustavy v České republice v roce 2015

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu o daních z příjmů v aktuálním znění [online]. Business center [vid. 2015-11-13]. Dostupný z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>

Daň z příjmů právnických osob

U právnických osob se základ daně určuje z výsledku hospodaření. Daňová sazba je lineární a od roku 1993 až do roku 2015 klesala, viz následující Obrázek 6.

Obrázek 6: Vývoj sazby daní z příjmů právnických osob v letech 1993-2015

Zdroj: Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Z Obrázku 6 je patrné, že daňová sazba v období 1993 – 2015 klesla ze 45 % na 19 % sazby daně z příjmů právnických osob.

4 Zdanění příjmů fyzické osoby ve vybraných letech – případová studie

Tato kapitola se zabývá porovnáním zdanění podnikatelů ve čtyřech obdobích českých daňových dějin. Posuzovaným obdobím je rok 1928. Tento rok je zajímavý tím, že proběhla „první významná daňová reforma“ a tím byl stabilizován daňový systém První republiky. Druhý rok, pro který bude aplikován výpočet daně, je rok 1950. Tento rok byl použit z důvodu významných hospodářských a politických změn po druhé světové válce a změn, které bylo nutno učinit díky vystřídání politického systému. Třetím rokem, kterým se bude tato práce zabývat, je rok 1985. Byl vybrán z důvodu komplikovaného postavení podnikatelů jako fyzických osob, tak i právnických osob v socialistickém státě, kdy soukromé podnikání bylo potlačeno. Současný rok 2015 nebyl ve výpočtech aplikován z důvodu neukončení tohoto období. Skutečnosti, které jsou použity ve studii, jsou zatím známé pouze pro rok 2014.

4.1 Metodologická východiska studie

Fyzická osoba, na které bude ilustrován výpočet zdanění v jednotlivých letech, je podnikatel, který je svobodný a v péči má jedno nezletilé dítě. Jeho oborem podnikání jsou služby v přepravě. Tento údaj je důležitý z důvodu určení, jakou daní ve vybraných letech je nutné příjem z tohoto typu podnikání zdanit.

Pro vybraná období byl vyhledán vhodný nástroj umožňující porovnání daňové zátěže fyzické osoby daní z příjmů. Byla dohledána průměrná mzda. Ta je uvedena v Příloze L. Průměrná mzda byla dohledána od roku 1950 do roku 2014. Pro rok 1928 údaj o průměrné mzdě chybí. Informace byla nahrazena roční mzdou v průmyslu v období od roku 1921 do roku 1929. Výše této mzdy viz Příloha K.

Položky, kterými by bylo možné upravit daňové základy (například slevy nebo odpočitatelné či připočitatelné položky), nelze v jednotlivých letech použít, protože by bylo obtížné určit jejich hodnotu ve vybraných letech. Výpočet byl doplněn předpokladem

jednoho vyživovaného dítěte, další prvky daňové optimalizace nebyly využity. Zohlednění odpočtu či slevy na dítě (v každém období nazýváno jinak a mělo i rozdílný význam) je počítáno ve všech vybraných obdobích.

Analýza zdanění je koncipována tak, že každé z vybraných období je zkoumáno samostatně. Nejprve je popsána legislativa zdanění, která je doplněna tabulkou, kde je uveden postup při výpočtu daně. Poté následuje praktický výpočet, který je rozdělen na dvě části s rozdílným stanovením příjmů, z nichž je proveden výpočet zdanění. Způsob prvního výpočtu vychází z roční průměrné mzdy ve vybraných letech. Druhý způsob výpočtu se odvíjí od roční průměrné mzdy z roku 2014. Zde je se stanoveným základem, který byl určen pro rok 2014, proveden výpočet ve vybraných letech.

Průměrná měsíční mzda v roce 2014 byla 25 686 Kč, viz Příloha K. Pro příjem živnostníka v roce 2014 je použit roční příjem, tzn. 308 232 Kč. Tento příjem bude využit u způsobu výpočtu pomocí roční průměrné mzdy v roce 2014, tak i u výpočtu při aplikování zdanění ve všech obdobích a to v roce 1928, 1950, 1985 a 2014.

Průměrná měsíční mzda v roce 1985 byla 2 920 Kč. Tento údaj je patrný v Příloze K. Pro výpočet daňového zatížení byla použita částka 35 040 Kč, která byla získána vynásobením průměrné mzdy 12 měsíci v roce.

V roce 1950 byla průměrná měsíční mzda 948 Kč, jak je zřejmé z Přílohy K. Celkový roční příjem bude tedy stanoven na 11 376 Kč (získaný vynásobenou průměrnou měsíční mzdou 12 měsíci v roce).

Posledním obdobím, u kterého je nutné určení příjmů, je rok 1928. Zde byla situace složitější. Průměrnou mzdu pro toto období se nepodařilo zjistit. Proto je určena výše příjmů z doložených dat roční mzdou (v průmyslu). Viz Příloha L, která uvádí, že výše roční mzdy byla 7 208 Kč/rok.

Po analýze zdanění v jednotlivých letech byla učiněna komparace daně z příjmů fyzické osoby ve vybraných obdobích, kde bude porovnána míra daňové zátěže a porovnán postup výpočtu při zdanění v roce 1928, 1950, 1985 a 2014.

4.2 Analýza zdanění příjmů fyzické osoby v roce 1928

V roce 1928 byl zdaňován příjem podnikatele dvěma daněmi. Daní důchodovou a daní všeobecnou výtěžkovou.

Nejdříve bude vypočtena daň všeobecná výtěžková, která je vyměřována určeným procentem z čistého zisku v příslušném daňovém roce zisk ze všech podnikatelských aktivit. Je to myšleno tak, když má živnostník více provozoven, sečte zisk ze všech provozoven. Daňový základ pro zdanění příjmů z podnikání bude stejný jak u této daně, tak i u daně důchodové. Pravidlem je, že nepodléhá-li poplatník dani důchodové, tak nepodléhá ani dani všeobecné výtěžkové. Sazba daně všeobecné výtěžkové viz následující Tabulka 5.

Tabulka 5: Sazby daně všeobecné výtěžkové v roce 1928

Hranice	Sazba
Z prvních 30 000,- Kč	0,5 %
Z dalších 110 000,- Kč	2,5 %
Z výnosu nad 140 000,- Kč	4,0 %

Zdroj: vlastní zpracování podle NOVOTNÝ, J. a O. HANUŠ. Daňová příručka pro zemědělce a živnostníky. Praha: Českomoravské podniky tiskařské, 1928.

Druhou daní, která bude použita k stanovení daňové povinnosti podnikatele, bude daň důchodová. Jak stanovit výši důchodové daně, je znázorněno v následující Tabulce 6.

Tabulka 6: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 1928 u důchodové daně

Pořadí	Znaménko	Výpočet
1	+	A. Příjem z pozemků
2	+	B. Příjem z budov
3	+	C. Příjem z podniků
4	+	D. Příjem ze služebních platů
5	+	E. Příjem z kapitálu
6	+	F. Příjem z jiných pramenů
7	=	ZÁKLAD DANĚ
8	-	Srážky různého druhu
9	=	UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ
10	*	Sazba daně
11	=	DANĚ
12	-	Snížení daně u četnějších rodin
13	=	DAŇOVÁ POVINNOST
14	-	Sleva daně důchodové

Zdroj: vlastní zpracování podle NOVOTNÝ, J. a O. HANUŠ. Daňová příručka pro zemědělce a živnostníky. Praha: Českomoravské podniky tiskařské, 1928.

Základ daně je získán sečtením příjmů A. až F. Příjem A. z pozemků bude největší u rolníků, kteří vlastní půdu (zde je důležitý hrubý výnos z toho, co na ní vyrostlo). Příjem B představuje příjem z budov, jsou např. pronájmy vlastníků. Příjem C představuje zdanění výdělečného živnostenského podniku. Příjmem D se daní příjmy ze služebních platů (služné). Příjem E z kapitálu jsou stanovené příjmy z úroků z cenných papírů, úroky a dividendy z akcií a podílů na společnostech s. r. o., atd. Sečtením těchto vyjmenovaných příjmů se stanoví základ daně.

Zákonem stanovenými srážkami různého druhu jsou úroky z osobních (domácnostních) dluhů, pravidelné příspěvky manželům nebo dětem, trvalá břemena (výměnky, doživotní renty), příspěvky do nemocenských, úrazových, starobních, penzijních a podnikových pokladen, pojistné „za všeliké pojištění“, životní pojištění (do výše 2 000 Kč).

Tímto je získán upravený daňový základ, podle kterého se pak stanoví rozmezí daňové povinnosti a vypočítává se daň. Sazby daňové povinnosti ukazuje Příloha C. V této příloze je k dispozici přehled o stanoveném snížení daňové povinnosti u vícečetných rodin.

O slevu na dani důchodové může poplatník požádat daňovou komisi, musí však důvody, kvůli kterým by mohla být sleva poskytnuta, uvést v daňovém přiznání, aby na ně mohl být brán zřetel. Důvodem, který mohl být uznán, je například neobyčejné zatížení výživou a výchovou dětí zdravotně postižených. Při důchodu do 20 000 Kč není výše slevy omezena, daň může být prominuta i úplně, u příjmů od 20 000 Kč do 80 000 Kč může sleva býti vyčíslena nejvýše do jedné třetiny předepsané daně.

Systém zdanění příjmů v roce 1928 ukazuje Příloha M, která obsahuje dobové daňové přiznání z roku 1928.

I) Způsob výpočtu pomocí roční průměrné mzdy vybraného roku

Podnikatel měl podle předchozího výpočtu roční příjem 7 208 Kč.

Nejprve bude určena všeobecná daň výdělková, jak je vidět v následující Tabulce 7.

Tabulka 7: Výpočet daně všeobecné výdělkové v roce 1928

Hranice	Sazba	Příjem	Výsledná daň
Z prvních 30 000,- Kč	0,5 %	7 208 Kč	36 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z výpočtu je patrné, že podnikatel z příjmů 7 208 Kč na dani všeobecné výdělkové v roce 1928 zaplatí 36 Kč.

Dále bude vypočtena důchodová daň. Postup výpočtu ukazuje Tabulka 8.

Tabulka 8: Výpočet daňové povinnosti FO v roce 1928 u důchodové daně

Pořadí	Znaménko	Výpočet	Částka
1	+	A. Příjem z pozemků	0 Kč
2	+	B. Příjem z budov	0 Kč
3	+	C. Příjem z podniků	7 208 Kč
4	+	D. Příjem ze služebních platů	0 Kč
5	+	E. Příjem z kapitálu	0 Kč
6	+	F. Příjem z jiných pramenů	0 Kč
7	=	ZÁKLAD DANĚ	7 208 Kč
8	-	Srážky různého druhu	0 Kč
9	=	UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	7 200 Kč
10	*	Sazba daně	2 % a méně o 60 Kč
11	=	DANĚ	84 Kč
12	-	Snížení daně u četnějších rodin	o 1/10 což je 8 Kč
13	=	DAŇOVÁ POVINNOST	76 Kč
14	-	Sleva daně důchodové	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Na dani důchodové fyzická osoba zaplatí 76 Kč. Díky tomu, že má v péči jedno nezletilé dítě, mohla mu být daňová povinnost snížena o 1/10.

Celkem na daních z příjmů v roce 1928 zaplatí 112 Kč. A to 76 Kč na dani důchodové a 36 Kč na všeobecné výdělkové dani.

Příjem podnikatele po zdanění činí 7 096 Kč.

II) Způsob výpočtu pomoci roční průměrné mzdy z roku 2014

V této variantě bude daněn příjem živnostníka ve výši 308 232 Kč.

Výpočet všeobecné výdělkové daně ukazuje následující Tabulka 9.

Tabulka 9: Výpočet daně všeobecné výdělkové v roce 1928

Hranice	Sazba	Příjem	Výsledná daň
Z prvních 30 000 Kč	0,5 %	30 000 Kč	150 Kč
Z dalších 110 000 Kč	2,5 %	110 000 Kč	2 750 Kč
Z výnosu nad 140 000 Kč	4,0 %	168 232 Kč	6 729 Kč
Celkem		308 232 Kč	9 629 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočtem všeobecné výdělkové daně bylo zjištěno, že fyzická osoba zaplatí na této dani v roce 1928 částku 9 629 Kč.

Další Tabulka 10 bude zaměřena na výpočet daně důchodové.

Tabulka 10: Výpočet daňové povinnosti FO v roce 1928 u důchodové daně

Pořadí	Znaménko	Výpočet	Částka
1	+	A. Příjem z pozemků	0 Kč
2	+	B. Příjem z budov	0 Kč
3	+	C. Příjem z podniků	308 232 Kč
4	+	D. Příjem ze služebních platů	0 Kč
5	+	E. Příjem z kapitálu	0 Kč
6	+	F. Příjem z jiných pramenů	0 Kč
7	=	ZÁKLAD DANĚ	308 232 Kč
8	-	Srážky různého druhu	0 Kč
9	=	UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	308 000 Kč
10	*	Sazba daně	14 % a méně o 8 400 Kč
11	=	DANĚ	34 720 Kč
12	-	Snížení daně u četnějších rodin	Velké příjmy, nebude sníženo
13	=	DAŇOVÁ POVINNOST	34 720 Kč
14	-	Sleva daně důchodové	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Na dani důchodové zaplatí fyzická osoba z příjmů 308 232 Kč částku 34 720 Kč.

Dohromady na daních z příjmu zaplatí částku 44 349 Kč a to na dani důchodové 34 720 Kč a na dani všeobecné výdělkové 9 629 Kč.

Podnikatel bude mít příjem po zdanění ve výši 263 883 Kč.

4.3 Analýza zdanění příjmů fyzické osoby v roce 1950

V období po druhé světové válce bylo potřeba změnit daňové zákony tak, aby odpovídaly tehdejší politické a hospodářské situaci v zemi.

Byly zavedeny nové daně, viz kapitola 3. Fyzická osoba v tomto roce zdaňovala své příjmy živnostenskou daní, která byla zavedena zákonem č. 50/1948 Sb.

Dani poplatník podléhá v případě, provozuje-li malou živnost. Podle zákona se malou daní rozumí živnost, kde pracuje poplatník sám, anebo má jednoho zaměstnance. Příloha 1 v zákoně k této dani obsahovala seznam živností podléhající této dani, viz Příloha N. Dále zákon č. 50/1948 Sb. § 6 stanovuje, že základ daně nesmí přesáhnout částku 120 000 Kč.⁵⁵ V případě stanovení daňového základu ve výši přesahující 120 000 Kč, je nutné zdanění daní ze samostatné činnosti, která byla zavedena právě v roce 1950 zákonem č. 60/1950 Sb.

Živnostenská daň se vyměřovala samostatně za každý kalendářní rok po jeho uplynutí. Základ daně nebyl stanoven podle skutečných příjmů a výdajů v roce, kdy byly činnosti podnikatele vytvořeny, ale základem daně je stanovena hrubá mzda za 52 týdnů (za 12 měsíců), na kterou by měl poplatník nárok podle mzdových předpisů při pracovním týdnu, který má 48 hodin. V případě, že by byl ve své živnosti zaměstnán jako přední, samostatný a zvláště kvalifikovaný dělník nebo vedoucí prodejny, byla by zvýšena hrubá mzda o přírážku z nákladu na mzdy a na zboží. Přírážka na mzdy může činit nejvýše 20 % z nákladu na mzdy, v živnostech, kde převažují výkony, nejvýše 25 %. Přírážka na zboží může činit nejvýše 7 % z nabývací ceny. Základ daně může být snížen podle § 7 zákona č. 50/1948 Sb. částky na vyživovaného manžela o 6 000 Kčs, na první dítě o 7 200 Kčs, na druhé dítě o 8 400 Kčs, na třetí dítě o 12 000 Kčs, na čtvrté a každé další dítě o 14 400 Kčs a 6 000 Kčs na každého z rodičů. Podle § 8 se snižuje základ podle stupně invalidity, jaký osoba provozující živnost má stanoven. Od 20 % až do 44 % včetně o 6 000 Kčs a při přesahujícím stupni invalidity přes 44 % o 12 000 Kčs. Podle § 9 sníží se základ daně o 6 000 Kčs například vdovám nebo nezletilým sirotkům po padlých legionářích.⁵⁶ Poté se stanoví daňová sazba, která je uvedena v zákoně, viz Příloha E.

---

⁵⁵ STARÝ, M., et al. *Dějiny daní a poplatků*. 1. vyd. Praha: Havlíček Brain Team, 2009, 169 s. ISBN: 978-80-87109-15-1.

⁵⁶ Zákon č. 50/1948 Sb. ze dne 20. března o živnostenské dani [online]. Sbírka zákonů, ročník 1948. Zákony pro lidi. [vid. 2015-07-25]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1948-50/zneni-0>

Po stanovení výše daňové sazby a vypočítání výše daňové povinnosti je možno uplatnit ještě slevy na dani. Sleva na dani je stanovena ministrem financí v Úředním listě a může se týkat zmenšené pracovní schopnosti pro stáří nebo nemoc, alimentálního plnění, k nimž je poplatník právně zavázán, atd. O tuto slevu je nutné požádat v přiznání.

Pro přehlednost výpočtu daně je vytvořena následující Tabulka 11.

Tabulka 11: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 1950 u živnostenské daně

Pořadí	Znaménko	Výpočet
1	=	ZÁKLAD DANĚ
2	+	Přirážka k základu daně
3	-	Snížení základu daně podle § 7
4	-	Snížení základu daně podle § 8
5	-	Snížení základu daně podle § 9
6	=	UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ
7	*	Daňová sazba
8	=	DANĚ
9	-	Sleva na dani živnostenské
10	=	DAŇOVÁ POVINNOST

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákon č. 50/1948 Sb. ze dne 20. března 1948 o živnostenské dani [online]. Sbírka zákonů, ročník 1948. Zákony pro lidi [vid. 2015-07-25]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1948-50/zneni-0>

Dani ze samostatné činnosti podléhaly fyzické osoby, kterým nezakládal zákon povinnost zdanění podle daně ze mzdy, zemědělské daně, živnostenské daně. Této dani podléhaly zejména osoby provozující soukromé podnikání všeho druhu, osoby provozující svobodná povolání (architekti, advokáti, atd.), osoby literárně, umělecky či vědecky činné, atd. Zdaňovacím obdobím byl kalendářní rok po jeho uplynutí. Za zdanitelné příjmy byly pokládány pouze takové, které byly plněny v penězích, v přírodninách, pracovních výkonech nebo majetkových výhodách. Mezi dani nepodrobené příjmy se řadily např. přijatá plnění ze soukromého pojištění s výjimkou náhrad za majetkové škody a dále slevy dluhů vzniklé osvobozením poplatníka v soudním nebo mimosoudním vyrovnání. Odčitatelnými výdaji podle § 7 byly výdaje provozovací, udržovací a správní, úroky z dluhů, pojistné placené za pojištění proti majetkovým škodám a cestovní výdaje a výdaje spojené s přenocováním poplatníka. Další výdaje, které mohou být odečteny, uvádí § 8 výše zmíněného zákona. Jsou to např. odpisy vyjadřující opotřebení nebo jiné znehodnocení investic sloužících k samostatné činnosti, škody na ostatním majetku, který slouží k podnikatelské činnosti, a dále zpeněžení investic a jejich pořizovací a jiné náklady, pokud nebyly v předchozích letech uznány za odčitatelnou položku. Základ daně po těchto

úpravách dále mohl být ponížěn podle § 11 o 6 000 Kčs na druhého člena dvojice založené manželstvím. Dále o 7 200 Kčs na první dítě, o 8 400 Kčs na druhé dítě, o 12 000 Kčs na třetí dítě a o 14 400 Kčs na čtvrté a na každé další dítě. Dále byla zohledněna invalida a jiné osoby tělesně nebo duševně vadné podle stupně invalidity od 20 % do 44 % včetně o 6 000 Kčs a přes 44 % stupňů invalidity o 12 000 Kčs. Ve výpočtu daňového základu byly zvýhodněny vdovy a nezletilí sirotci po padlém příslušníku zahraničního odboje, kteří mohli základ snížit o 6 000 Kčs. Po provedení těchto kroků, bude daňový základ zaokrouhlen dolů na částku dělitelnou stem. A vybere se příslušná sazba daně, která je uvedena v Příloze O. Poté se vypočtená daň poníží o slevu na dani, která se přiměřeně sníží z důvodu zvláštních poměrů, které poplatníka zatěžují. Je za ně pokládáno alimentární plnění, k nimž je poplatník právně zavázán, podporování nemajetných příbuzných, atd. O slevu musí být požádáno v přiznání.⁵⁷ Výpočet je nastíněn v následující Tabulce 12.

Tabulka 12: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 1950 u daně ze samostatné činnosti

Pořadí	Znaménko	Výpočet
1	=	ZÁKLAD DANĚ
2	-	Snížení základu daně podle § 7 – odčitatelné výdaje
3	-	Snížení základu daně podle § 8 – odečtení výdajů
4	=	UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ
5	-	Snížení podle § 11 na děti
6	-	Snížení podle § 12 na invalidy
7	-	Snížení podle § 13 na vdovy či sirotky
8	=	ROZHODNÝ STAV KE ZDANĚNÍ
9		Zaokrouhlení na sta dolů
10	*	Daňová sazba
11	=	DAŇ
12	-	Sleva na dani ze samostatné činnosti
13	=	DAŇOVÁ POVINNOST

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákon č. 60/1950 Sb. ze dne 18. května 1950 o dani ze samostatné činnosti [online]. Sběrka zákonů ČR, ročník 1950. Zákony pro lidi [vid. 2015-08-18]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-60/souvislosti>

Tabulka 12 uvádí strukturu výpočtu u daně ze samostatné činnosti.

⁵⁷ Zákon č. 60/1950 Sb. ze dne 18. května 1950 o dani ze samostatné činnosti [online]. Sběrka zákonů ČR, ročník 1950. Zákony pro lidi [vid. 2015-08-18]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-60/souvislosti>

I) Způsob výpočtu pomocí roční průměrné mzdy vybraného roku

Fyzické osobě v roce 1950 je stanovena hrubá roční mzda z hrubé průměrné mzdy a tou je částka vypočtená ve výši 11 376 Kč.

Podnikatel podniká v dopravě, z tohoto důvodu nebude stanovena přírážka k základu daně⁵⁸. Výpočet živnostenské daně viz Tabulka 13.

Tabulka 13: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 1950 u živnostenské daně

Pořadí	Znaménko	Výpočet	Částka
1	=	ZÁKLAD DANĚ	11 376 Kčs
2	+	Přirážka k základu daně	0 Kčs
3	-	Snížení základu daně podle § 7	7 200 Kčs
4	-	Snížení základu daně podle § 8	0 Kčs
5	-	Snížení základu daně podle § 9	0 Kčs
6	=	UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	4 176 Kč
7	*	Daňová sazba	Nepřesahuje částku 19 200 Kčs, daň není vyměřena
8	=	DAŇ	0 Kčs
9	-	Sleva na daní živnostenské	0 Kčs
10	=	DAŇOVÁ POVINNOST	0 Kčs

Zdroj: vlastní zpracování

Fyzická osoba po zdanění příjmu 11 376 Kčs zaplatí daň v nulové výši. Její příjem po zdanění činí 11 376 Kčs.

II) Způsob výpočtu pomocí roční průměrné mzdy z roku 2014

V roce 1950 bude v následující Tabulce 14 zdaněn příjem fyzické osoby ve výši 308 232 Kč, tento příjem přesáhl výši 120 000 Kč, nemůže být zdaněn daní živnostenskou, proto bude tento příjem zdaněn daní ze samostatné činnosti podle zákona č. 60/1950 Sb.

---

⁵⁸ Jak již bylo výše zmíněno, podnikatel podniká v dopravě a není ve své živnosti zaměstnán jako přední a zvláště kvalifikovaný dělník, proto nebude k sazbě daně připočítávána přírážka.

Tabulka 14: Výpočet daňové povinnosti FO v roce 1950 u daně ze samostatné činnosti

Pořadí	Znaménko	Výpočet	Částka
1	=	ZÁKLAD DANĚ	308 232 Kčs
2	-	Snížení základu daně podle § 7 – odčitatelné výdaje	0 Kčs
3	-	Snížení základu daně podle § 8 – odečtení výdajů	0 Kčs
4	=	UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	308 232 Kčs
5	-	Snížení podle § 11 na děti	7 200 Kčs
6	-	Snížení podle § 12 na invalidy	0 Kčs
7	-	Snížení podle § 13 na vdovy či sirotky	0 Kčs
8	=	ROZHODNÝ STAV KE ZDANĚNÍ	301 032 Kčs
9		Zaokrouhlení na sta dolů	301 000 Kčs
10	*	Daňová sazba	80 % a méně o 81 300 Kčs
11	=	DANĚ	159 500 Kčs
12	-	Sleva na dani ze samostatné činnosti	0 Kčs
13	=	DAŇOVÁ POVINNOST	159 500 Kčs

Zdroj: vlastní zpracování

Podnikatel u zdanění daní ze samostatné činnosti z příjmu 308 232 Kčs zaplatí daň ve výši 159 500 Kčs.

Jeho čistý příjem po zdanění činí 148 732 Kčs.

4.4 Analýza zdanění příjmů fyzické osoby v roce 1985

V tomto období byly příjmy fyzických osob zdaněny daní z příjmů obyvatelstva. Podnikající osoby poskytující služby, které měly povolení národního výboru, mohly být zvýhodněny při výpočtu daně, díky nařízení vlády ČSR č. 154/1982 Sb. a nařízení vlády SSR Č. 158/1982 Sb. Základem daně byl rozdíl mezi celkovým příjmem poplatníka jak peněžním, tak i naturálním a výdaji vynaloženými na dosažení příjmů. Byl-li příjem z poskytování služeb nižší než 6 000 Kčs, byl osvobozen od daně. Pro poplatníka této daně byla stanovena paušální částka výdajů ve výši 20 % z dosaženého příjmu, ale uplatnil-li poplatník skutečné výdaje vyšší, odečetly se skutečné výdaje. Sazba daně byla progresivní od 5 % do 70 %, tyto sazby jsou znázorněny v Příloze P. Po stanovení daňové povinnosti mohl národní výbor stanovit částečné nebo úplné osvobození od daně invalidním

a přestárlým živnostníkům.⁵⁹ Pro přehlednost výpočtu daňové povinnosti je v Tabulce 15 uvedena struktura výpočtu.

Tabulka 15: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 1985

Pořadí	Znaménko	Výpočet
1	=	ZÁKLAD DANĚ
2	-	Skutečné nebo 20 % paušální výdaje
3	=	ÚPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ
4		Rozmezí podle §7 odst. 2
5	*	Sazba daně (daň + sazba daně přesahující stanovený základ)
6		Pomocný výpočet (přesahující základ a výpočet sazby daně)
7	=	Daň
8	-	Slevy na dani
9	=	DANOVÁ POVINNOST

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákon č. 145/1961 Sb. ze dne 30. listopadu 1961 o dani z příjmů obyvatelstva [online]. Sbírka zákonů, ročník 1961. Zákony pro lidi [vid. 2015-04-04]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-145/zneni-0> a Zákon č. 162/1982 Sb. ze dne 14. prosince, kterým se mění a doplňuje zákon o dani z příjmů obyvatelstva [online]. Sbírka zákonů, ročník 1982. Zákony pro lidi [vid. 2015-04-04]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1982-162/zneni-0>

Tabulka 15 znázorňuje strukturu postupu výpočtu u daně z příjmů obyvatelstva.

I) Způsob výpočtu pomocí roční průměrné mzdy vybraného roku

Příjem použitý pro výpočet vychází z průměrné mzdy a činí 35 040 Kč. Tento příjem podle § 5 odst. 2 písm. a) se sníží o 20 % jako paušální částku na věcné výdaje, protože fyzická osoba není schopna hodnověrnými doklady prokázat své skutečné výdaje vyšší částkou.

Byla využita sazba zdanění příslušící poplatníkům, kteří vyživují alespoň jedno dítě. Sazby progresivní daně shrnuje Příloha I.

Výpočet daňové povinnosti viz Tabulka 16.

---

⁵⁹ Zákon č. 145/1961 Sb. ze dne 30. listopadu 1961 o dani z příjmů obyvatelstva [online]. Sbírka zákonů, ročník 1961. Zákony pro lidi. [vid. 2015-04-04]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-145/zneni-0> a Zákon č. 162/1982 Sb. ze dne 14. prosince 1982, kterým se mění a doplňuje zákon o dani z příjmů obyvatelstva [online]. Sbírka zákonů, ročník 1982. Zákony pro lidi [vid. 2015-04-04]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1982-162/zneni-0>

Tabulka 16: Výpočet daňové povinnosti FO v roce 1985

Pořadí	Znaménko	Výpočet	Částka
1	=	ZÁKLAD DANĚ	35 040 Kčs
2	-	Skutečné nebo 20 % paušální výdaje	7008 Kčs
3	=	ÚPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	28 032 Kčs
4		Rozmezí podle §7 odst. 2	Při základu 20 000 Kčs – 30 000 Kčs
5	*	Sazba daně (daň + sazba daně přesahující stanovený základ)	3280 Kč a 25 % z částky přesahující 20 000 Kčs
6		Pomocný výpočet (přesahující základ a výpočet sazby daně)	$28\,032 - 20\,000 = 8\,032 * 0,25 = 2\,008$
7	=	Daň	3 280 Kčs + 2 008 Kčs = 5 288 Kčs
8	-	Slevy na dani	0 Kčs
9	=	DANOVÁ POVINNOST	5 288 Kčs

Zdroj: vlastní zpracování

Podnikatel v roce 1985 ze stanoveného příjmu 35 040 Kč zaplatí daň z příjmů obyvatelstva ve výši 5 288 Kčs.

Příjem po zdanění činí 29 752 Kčs.

II) Způsob výpočtu pomoci roční průměrné mzdy z roku 2014

Pro výpočet daňové zátěže se vychází z částky 308 232 Kč. Tento příjem podle § 5 odst. 2 písm. a) se sníží o paušální částku 20 % na věcné výdaje, protože podnikatel není schopen hodnověrnými doklady prokázat své skutečné výdaje vyšší částkou.

U fyzické osoby byla využita sazba zdanění, která přísluší poplatníkům vyživujícím alespoň jedno dítě. Sazby progresivní daně ve sledovaném období viz Příloha I.

Výpočet daňové zátěže shrnuje Tabulka 17, viz níže.

Tabulka 17: Výpočet daňové povinnosti FO v roce 1985

Pořadí	Znaménko	Výpočet	Částka
1	=	ZÁKLAD DANĚ	308 232 Kčs
2	-	Skutečné nebo 20 % paušální výdaje	61 646 Kčs
3	=	ÚPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	246 586 Kčs
4		Rozmezí podle §7 odst. 2	Při základu 80 000 Kčs a výše
5	*	Sazba daně (daň + sazba daně přesahující stanovený základ)	28 180 Kč a 70 % z částky přesahující 80 000 Kčs
6		Pomocný výpočet (přesahující základ a výpočet sazby daně)	$246\,586 - 80\,000 = 166\,586 * 0,70 = 116\,610$ Kčs
7	=	Daň	28 180 Kčs + 116 610 Kčs = 144 790 Kčs
8	-	Slevy na dani	0 Kčs
9	=	DANOVÁ POVINNOST	144 790 Kčs

Zdroj: vlastní zpracování

Podnikatel by z příjmu 308 232 Kčs v roce 1985 zaplatil daň 144 790 Kčs.

Čistý příjem fyzické osoby v roce 1985 byl 163 442 Kčs.

4.5 Analýza zdanění příjmů fyzické osoby v roce 2014

V roce 2014 vychází výpočet daňové povinnosti ze zákona č. 586/1992 Sb. v aktuálním znění k roku 2014. Výpočet daně je prováděn podle algoritmu viz Tabulka 18.

Tabulka 18: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 2014

Pořadí	Znaménko	Výpočet
1	+	DDZ Příjmy ze závislé činnosti
2	+	DDZ Příjmy ze samostatné činnosti
3	+	DDZ Příjmy z kapitálového majetku
4	+	DDZ Příjmy z nájmu
5	+	DDZ Ostatní příjmy
6	=	ZÁKLAD DANĚ ($\Sigma 1 + 2 + 3 + 4 + 5$)
7	-	Nezdanitelné části základu daně
8	-	Položky odčitatelné od základu daně
9	=	UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ ($\Sigma 6 - 7 - 8$) (zaokrouhлено na 100 dolu)
10	*	Sazba daně
11	=	Daň ($9 * 10$)
12	-	Slevy na dani
13	=	DANOVÁ POVINNOST ($\Sigma 11 - 12$)

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 18 zobrazuje strukturu výpočtu daňové povinnosti fyzických osob v roce 2014. Příjmy fyzických osob jsou rozděleny do pěti dílčích daňových základů. K účelům

zkoumání daňového zatížení fyzických podnikajících osob se pozornost této práce bude zaměřovat na DDZ Příjmy ze samostatné činnosti. Základ daně stanovený § 7 je popsán výše v kapitole 2 v pododdíle 2.5.2, kde je i tabulka procentních sazeb výdajů, které může osoba samostatně výdělečně činná stanovit podle svého druhu podnikání anebo uplatnit výdaje ve skutečné výši.

Základ daně je zjištěn součtem všech pěti dílčích daňových základů.

Nezdanitelné části základu daně jsou částky, o které může být daňový základ ještě snížen a to například o dary na veřejně prospěšné účely (nejméně ve výši 1 000 Kč nebo přesáhne-li 2 % základu daně, avšak nejvýše do 15 % základu daně), úroky z úvěru na bytové potřeby (maximálně za zdaňovací období ve výši 300 000 Kč), příspěvek na penzijní pojištění (zaplacené příspěvky vyšší než 12 000 Kč a nejvýše 12 000 Kč za zdaňovací období), zaplacené životní pojištění (do výše 12 000 Kč při splnění požadavků definovaných zákonem), zaplacené členské příspěvky odborové organizaci (maximálně 3 000 Kč za zdaňovací období).

Položkami odčitatelnými od základu daně jsou například daňová ztráta (vznikla-li nejdéle před pěti bezprostředně následujícími obdobími po období, v němž byla ztráta vyměřena) a výdaje při realizaci projektů výzkumu a vývoje.

Sazba daně z příjmů je 15 % z upraveného základu daně, který je zaokrouhlen na stovky dolů.

I) Způsob výpočtu pomocí roční průměrné mzdy vybraného roku i II) Způsob výpočtu pomocí roční průměrné mzdy z roku 2014

Podnikatel v roce 2014 má stanovený příjem ve výši 308 232 Kč. Oba výpočty vychází z předpokladu stejných příjmů a výpočet pro obě výše řešené varianty je totožný.

Fyzická osoba má příjmy pouze z podnikání, kde může uplatnit výdaje stanovené procentem z příjmů. V roce 2014 je pro její obor živnostenské činnosti stanoveno procento výdajů, které může uplatnit ve výši 60 %. Z příjmů ve výši 308 232 Kč činí 60 % výdajů

částku ve výši 184 939 Kč. Základ pro příjmy ze samostatné činnosti v tomto případě byl stanoven ve výši 308 232 Kč minus 184 939 Kč, což je částka 126 293 Kč, viz Tabulka 19.

Tabulka 19: Struktura výpočtu daňové povinnosti FO v roce 2014 - výpočet

Pořadí	Znaménko	Výpočet	Částka
1	+	DDZ Příjmy ze závislé činnosti	0 Kč
2	+	DDZ Příjmy ze samostatné činnosti	126 293 Kč
3	+	DDZ Příjmy z kapitálového majetku	0 Kč
4	+	DDZ Příjmy z nájmu	0 Kč
5	+	DDZ Ostatní příjmy	0 Kč
6	=	ZÁKLAD DANĚ (Σ 1 + 2 + 3 + 4 + 5)	126 293 Kč
7	-	Nezdanitelné části základu daně	0 Kč
8	-	Položky odčitatelné od základu daně	0 Kč
9	=	UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ (Σ 6 – 7 – 8) (zaokrouhleno na 100 dolů)	126 200 Kč
10	*	Sazba daně	15 %
11	=	Daň (9*10)	18 930 Kč
12	-	Slevy na dani	24 840 na poplatníka
13	=	DANOVÁ POVINNOST (Σ11-12)	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě výpočtu, který byl proveden v tabulce výše, v roce 2014 z příjmů 308 232 Kč podnikatel nezaplatí žádnou daň. Slevu na vyživované dítě nelze uplatnit, protože byly výdaje stanoveny procentem z příjmů z podnikání.

Příjem po zdanění v roce 2014 byl vypočten ve výši 308 232 Kč.

4.6 Komparace daně z příjmů fyzické osoby ve vybraných obdobích

Výše uvedená analýza pracuje s omezeními, která jsou způsobena tím, že je k praktickým výpočtům použita průměrná mzda. Protože nebylo možné dohledat skutečné hodnoty výdělku živnostníka v jednotlivých letech, nemohly být plně využity všechny kroky při úpravě daňových základů v jednotlivých letech. V praktickém výpočtu bylo použito dvou výpočtů, kde byl stanoven základ daně nejprve podle průměrné roční mzdy ve stanoveném roce (u roku 1928 byla použita roční mzda v průmyslu). V druhém výpočtu byla aplikována v každém vybraném roce průměrná mzda roku 2014. V roce 1952 při

použití rozdílné výše příjmů, ze kterých byla stanoveným postupem určena výše daňové povinnosti, bylo nutné v případě nízkých příjmů, použít jinou daň, než v případě vysokých.

Obecné algoritmy výpočtu se lišily v délce postupu a také v tom, jaká daň byla použita při zdanění. V roce 1928 při použití roční mzdy v průmyslu byl příjem stanoven ve výši 7 208 Kč. Na tento příjem byly při výpočtu aplikovány dvě daně, u první byl použit jeden krok k výpočtu a při druhé dani čtrnáct kroků k zjištění daňové povinnosti. Při použití průměrné roční mzdy ve výši 308 232 Kč v roce 1928 bylo počítáno s dvěma daněmi, ale díky vyššímu příjmu u první daně bylo použito čtyř kroků⁶⁰ a u druhé daně čtrnáct kroků, což je celkem osmnáct kroků. V obou případech byla nejdříve použita všeobecná výdělková daň a druhé zdanění bylo učiněno daní důchodovou. V roce 1950 byla aplikována u prvního výpočtu daň živnostenská, u které je k výpočtu potřeba 10 kroků a v případě aplikování průměrné roční mzdy ve výši 308 232 Kč (tento příjem přesáhl 120 000 Kč) byl příjem zdaněn daní ze samostatné činnosti a výpočet stanoven na 13 kroků. V roce 1985 u obou způsobů výpočtu byl postup stanovení daně na 9 kroků u daně z příjmů obyvatelstva. V roce 2014 u obou způsobů výpočtu bylo použito 13 kroků ke zjištění daňového zatížení.

Komparace daňové zátěže fyzické osoby - výpočet pomocí roční průměrné mzdy vybraného roku

Ke komparaci předchozích analýz provedených způsobem výpočtu pomocí roční průměrné mzdy slouží Tabulka 20, která shrnuje předchozí výpočty.

Tabulka 20: Příjmy a daňové zatížení podnikatele v roce 1928, 1950, 1985, 2014

Rok zdanění	Roční průměrná mzda	Daňová povinnost	Příjem po zdanění
1928	7 208 Kč	112 Kč	7 096 Kč
1950	11 376 Kčs	0 Kčs	11 376 Kčs
1985	35 040 Kčs	5 288 Kčs	29 752 Kčs
2014	308 232 Kč	0 Kč	308 232 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

⁶⁰ U všeobecné daně výdělkové jsou stanovené hranice odvíjející se od výše příjmů. Každá z těchto hranic má stanovenou jinou sazbu daně.

K analýze daňového zatížení je použita míra daňové zátěže. K výpočtu je použit zlomek, kde v čitateli je daň nebo souhrn daňových povinností a ve jmenovateli celkový příjem.⁶¹

V případě zkoumaného poplatníka, který je podnikatelem, s ohledem na vybranou metodiku je ve jmenovateli použit příjem živnostníka (roční průměrná mzda) a v čitateli daňová povinnost, jak uvádí vzorec (1).

$$\text{Míra daňové zátěže} = \frac{\text{Daňová povinnost}}{\text{Příjem živnostníka}} * 100 \text{ (v \%)} \quad (1)$$

Míra daňové zátěže říká, jak velké procento předmětu daně (příjem živnostníka) připadá na skutečně odvedenou daň. Míra daňové zátěže v sobě obsahuje úpravy základu daně a korekce vypočtené daňové povinnosti, z tohoto důvodu nebude shodná se sazbou daně.⁶²

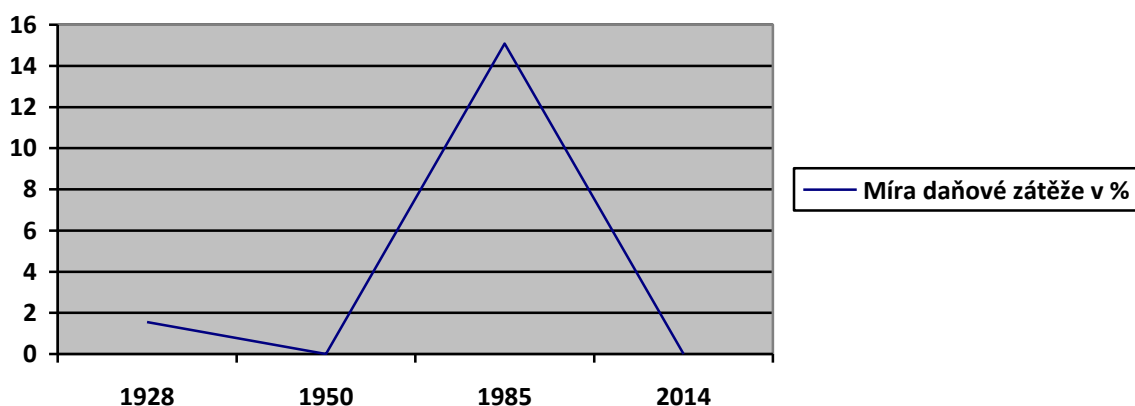
Míra daňové zátěže v roce 1928 dosahovala 1,55 %, v roce 1950 činila 0 %, V roce 1985 byla sazba 15,09 % a v roce 2014 činila 0 %. Vývoj míry daňové zátěže podnikající fyzické osoby v průběhu vybraných let je nastíněn v následujícím Obrázku 2.

---

⁶¹ VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2013, 44-45 s. ISBN: 978-80-7478-388-3.

⁶² ŠTEFELA, P. *Faktory ovlivňující progresivitu osobní důchodové daně* [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze [vid. 2015-03-28]. Dostupné z: <https://klazar.files.wordpress.com/2011/12/faktory-ovlivujc-progresivitu-osobn-dchodov-dan.docx> efektivní daňová sazba definice

Obrázek 7: Vývoj míry daňové zátěže v letech 1928, 1950, 1985 a 2014
Zdroj: vlastní zpracování

Jak je patrné z výše uvedeného obrázku, nejvyšší míra daňové zátěže byla zjištěna v roce 1985. Poté byla nižší míra daňové zátěže v roce 1928 a to o 14 % nižší. V letech 1950 a 2014 byla míra zdanění nulová.

Komparace daňové zátěže fyzické osoby - výpočet pomocí roční průměrné mzdy z roku 2014

K přehlednému zhodnocení výpočtů, které byly provedeny, slouží následující Tabulka 22.

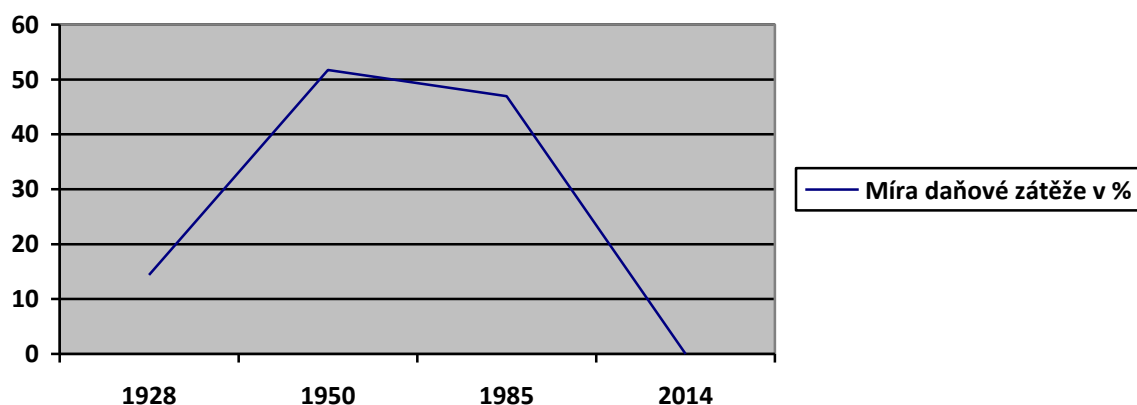
Tabulka 21: Příjmy a daňové zatížení živnostníka v roce 1928, 1950, 1985, 2014

Rok zdanění	Roční průměrná mzda	Daňová povinnost	Příjem po zdanění
1928	308 232 Kč	44 349 Kč	263 883 Kč
1950	308 232 Kčs	159 500 Kčs	148 732 Kčs
1985	308 232 Kčs	144 790 Kčs	163 442 Kčs
2014	308 232 Kč	0 Kč	308 232 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Jak je patrné z předcházejících údajů, ve všech vybraných letech byl zdaňován stejný příjem. V tomto případě byla nejvyšší daňová povinnost v roce 1950, kde činila daň 159 500 Kčs. Na druhém místě ve výši zdanění se umístil rok 1985, kde daňová povinnost činila 144 790 Kčs. Druhé nejnižší zdanění bylo v roce 1928, kde bylo na dani odvedeno 44 349 Kč. Rok 2014 byl pro podnikatele nejpříznivější z hlediska zkoumané daňové zátěže.

I v tomto případě bude zkoumána míra daňové zátěže fyzických osob v jednotlivých letech. V roce 1928 byla míra daňové zátěže vypočtena ve výši 14,39 %, v roce 1950 ve výši 51,75 %, v roce 1985 ve výši 46,97 % a v roce 2014 ve výši 0,00 %. Vývoj míry daňové zátěže ve vybraných letech je graficky znázorněn v následujícím Obrázku 8.

Obrázek 8: Vývoj míry daňové zátěže v letech 1928, 1950, 1985 a 2014
Zdroj: vlastní zpracování

Z předcházejícího obrázku je patrné, že nejvyšší míra daňové zátěže byla v roce 1950, poté v roce 1985. Následuje rok 1928 a nejlépe na tom podnikatel při zdanění příjmů ve výši 308 232 Kč byl v roce 2014.

Míru zdanění ovlivnily daně, které byly uvaleny na příjem fyzických osob v dílčích zkoumaných obdobích. V roce 1928 byl příjem zdaněn daní všeobecnou výdělkovou a důchodovou daní. V roce 1950 závisel způsob daňového výpočtu na výši dosažených příjmů. Z tohoto důvodu byla při nízkém základu použita živnostenská daň a při základu, který přesahoval 120 000 Kč, bylo k výpočtu nutné použít daň ze samostatné činnosti. V roce 1985 byl aplikován výpočet na daní z příjmů obyvatelstva. V roce 2014 byl příjem živnostníka daněn daní z příjmů fyzických osob. Každá daň, která byla použita, měla určený svůj postup výpočtu, který byl v délce od jednoho kroku výpočtu (daň všeobecná výdělková), až po náročnost výpočtu v podobě 13 úkonů (daň ze samostatné činnosti v roce 1985 a daň z příjmů fyzických osob v roce 2014).

Komparací daňové zátěže v jednotlivých letech bylo zjištěno, že největší výkyv nastal při výpočtu v roce 1950. Tento rozdíl byl způsoben užitím dvou daní. V případě užití roční

průměrné mzdy z roku 1950, byla míra daňové zátěže nulová. Když byla k výpočtu použita průměrná mzda z roku 2014, kde byl vysoký daňový základ, tak i míra daňové zátěže přesáhla 50 %. V ostatních letech se míra daňové zátěže významně nelišila, vznikaly jen drobné odchylky.

5 Zdanění příjmů právnické osoby ve vybraných letech – případová studie

Tato kapitola analyzuje zdanění příjmů vybrané právnické osoby v příslušných letech. Pro studii byly vybrány stejné roky jako pro zkoumání daňové zátěže fyzické osoby, tedy rok 1928, 1950, 1985 a 2014.

5.1 Metodologická východiska studie

Právnická osoba, na které byl aplikován výpočet daně, je fiktivní společností. Tato společnost se zabývá zemědělskou činností. Ve všech vybraných letech nejsou stanoveny částky, které by ovlivnily daňový základ. Nebylo možné určit hodnotu těchto položek ve vybraných obdobích. Pro přehlednost jsou v postupu ale uvedeny, aby byla patrná náročnost výpočtu.

Pro analýzu daňové zátěže právnických osob v dílčích letech bylo velice těžké a náročné vyhledat a určit vhodný ukazatel, pomocí kterého by bylo možné výpočet provést. Vzhledem k tomu, že firmy nemají povinnost archivovat daňová přiznání či výkazy zisků a ztráty dlouhodobě, není informace o zisku ve vybraných letech dostupná. V přípravě a shromažďování dat k diplomové práci jsem oslovila mnoho institucí jako je Ministerstvo financí České republiky, Českou národní banku, Český statistický úřad, Státní okresní archiv v Jičíně, atd. Žádná z vyjmenovaných institucí mi požadovaná data neposkytla.

Z tohoto důvodu bylo nutné najít jiný ekonomický údaj, na jehož základě by mohl být výpočet proveden.

Ke stanovení výsledků hospodaření ve stanovených obdobích u fiktivní právnické osoby byla použita hodnota hrubého domácího produktu (dále jen HDP). *GDP (Gross Domestic Product) je souhrnem v penězích vyjádřené veškeré finální produkce zboží a služeb*

vyrobené během jednoho roku na daném území (nejčastěji na území daného státu).⁶³

Hodnoty HDP v analyzovaných letech v ČR jsou uvedeny v Tabulce 22.

Tabulka 22: Hrubý domácí produkt České republiky vybraných let

Rok	HDP
1928	41 106 000 000 (Geray – Khamis)
1950	43 368 000 000 (Geray – Khamis)
1985	129 313 000 000 (Geray – Khamis)
2014	205 500 000 000 (US\$)

Zdroj: vlastní zpracování rok 1928, 1950, 1985 podle © MADDISON, A. Historical statistics of the World Economy 1-2008 AD [online]. GGDC [vid. 2015-11-17]. Dostupný z: www.ggdc.net/maddison/Historical_Statistics/horizontal-file_03-2007.xls a rok 2014 Data Czech Republic High income: OECD [online]. The World Bank [vid. 2015-11-17]. Dostupný z: <http://data.worldbank.org/country/czech-republic>

Poznámka: v roce 1928, 1950, 1985 jsou údaje uvedené v Khamis dolaru (odráží reálnou úroveň trhů), v roce 2014 je údaj uveden v měně USD.

Výše HDP, které jsou uvedeny v Tabulce 22, byly přepočteny kurzem České národní banky (dále ČNB) ke dni 31. 12. 2014, který byl stanovený ve výši 22,834 Kč/ USD⁶⁴. Tento výpočet byl proveden z důvodu zjištění hodnoty HDP v Kč, viz Tabulka 23.

Tabulka 23: Hrubý domácí produkt České republiky ve vybraných letech v Kč

Rok	HDP (v Kč)
1928	938 614 404 000
1950	990 264 912 000
1985	2 952 733 042 000
2014	4 692 387 000 000

Zdroj: Vlastní zpracování

Částky HDP v Kč byly použity k výpočtu výsledků hospodaření ve vybraných obdobích. Pro zjištění výsledků hospodaření pro ostatní stanovená období byl stanoven koeficient. Tento koeficient byl zjištěn tak, že byl stanoven výsledek hospodaření k 31. 12. 2014 u fiktivní společnosti ve výši 2 108 811 000 Kč. Poté byl HDP v Kč v roce 2014 vydělen ziskem společnosti, viz Tabulka 24.

⁶³ KRAFT J. et al. *Ekonomie I*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2008, str. 21, ISBN: 55-120-08.

⁶⁴ USD = Americký dolar podle Kurzy devizového trhu platné pro 31. 12. 2014 [online]. Česká národní banka [vid. 2015-11-17]. Dostupný z: http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp

Tabulka 24: Výpočet výsledku hospodaření před zdaněním pro podnikatelský subjekt

Rok	HDP (v Kč)	Koeficient	Výsledek hospodaření před zdaněním (v Kč)
1928	938 614 404 000	2 225	421 849 170
1950	990 264 912 000	2 225	445 062 882
1985	2 952 733 042 000	2 225	1 327 071 030
2014	4 692 387 000 000	2 225	2 108 811 000

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky hospodaření před zdaněním (v Kč), které byly zjištěny v Tabulce 24, sloužily k výpočtu zdanění příjmů právnických osob v roce 1928, 1950, 1985 a 2014.

V analýzách byla provedena jen základní studie daňových sazeb v jednotlivých obdobích u fiktivní právnické osoby. Vzhledem k tomu, že stanovení položek daňové optimalizace ve vybraných letech by bylo problematické, není s těmito položkami počítáno, ale i přesto je znázorněn postup výpočtu v případě jejich užití.

5.2 Analýza zdanění příjmů právnických osob v roce 1928

V roce 1928 bude příjem společnosti zdaněn zvláštní daní výdělkovou, upravenou zákonem č. 76/1927 Sb. z. a n., hlava III.

„Zvláštní dani výdělkové byly podrobeny podniky povinné veřejně účtovat. Tyto podniky jsou rozděleny na podniky výdělečné (například podniky akciových společností a komanditních společností na akcie⁶⁵, podniky těžířstev, veřejné úvěrní ústavy, podniky státu a samosprávných svazků, atd.) a podniky obecně prospěšné a podniky sdružení svépomocných (například spořitelny, vzájemné pojišťovny, atd.). Dále na podniky společností s omezeným ručením (dnes nazývané jako společnosti s ručením omezeným) a právovárečných měšťanstev. Poslední skupinu tvořily jiné podniky výdělečné, na nichž je kapitálovou účastí, podílem na zisku, nebo jiným způsobem alespoň padesáti procenty

---

⁶⁵ Komanditní společnosti na akcie = viz kapitola 2

zúčastněná akciová společnost, komanditní společnost na akcie, těžiřstvo nebo společnost s ručením omezeným, kde není tuzemskému zdanění nepodrobena.“⁶⁶

Zvláštní daň výdělková je vyměřena každý rok a základem byl zpravidla ryzí výtěžek (dnes známý jako účetní výsledek hospodaření společnosti) dosažený v příslušném roce. K tomuto základu se přičtou částky podle § 77 zákona č. 76/1927 Sb. z. a n., které výsledek hospodaření neobsahuje, jestliže byly použity například k zvětšení kapitálu uloženého v podniku, k splacení kapitálu uloženého v podniku, k zúrokování kapitálu uložených v podniku, k příspěvkům, darům a jiným bezúplatným věnováním, které vyžaduje provozování podniku (myšleno darování zaměstnancům), atd. Dále se podle § 79 zákona č. 76/1927 Sb. z. a n. odečtou od základu částky, které byly použity na rozvahové převody zisků z předešlých let, státní zálohy, odpisy, které jsou úměrné opotřebení nebo znehodnocení majetku nebo provozovaného materiálu, atd. Sazba daně je stanovena 8 %. Kde u vyjmenovaných druhů podniků jsou stanoveny přírážky, které pro účely této práce nejsou podstatné.⁶⁷

K přehlednému výpočtu slouží Tabulka 25 uvedená pod tímto textem, kde je uveden postup při výpočtu zvláštní výdělkové daně v roce 1928.

---

⁶⁶ Zákon č. 76/1927 Sb. z. a n. ze dne 1. července 1927 o přímých daních [online]. Finanční právo. Epravo [vid. 2015-08-07]. Dostupný z: <http://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=4409&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>

⁶⁷ Zákon č. 76/1927 Sb. z. a n. ze dne 1. července 1927 o přímých daních [online]. Stejnopis sbírky zákonů a nařízení státu československého. Ročník 1927. Aspi [vid. 2015-08-08]. Dostupný z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1927/037-1927.pdf>

Tabulka 25: Struktura výpočtu daňové povinnosti PO v roce 1928

Pořadí	Znaménko	Výpočet
1	=	RYZÍ VÝTĚŽEK (=zisk)
2	+	Připočtení částek vyjmenovaných v § 78
3	-	Odečtení částek vyjmenovaných v § 79
4	+	Rezervy vyjmenované v § 80 a 81
5	=	ZÁKLAD DANĚ
6	*	Sazba daně
7	=	DANĚ

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona č. 76/1927 Sb. z. a n. ze dne 1. července 1927 o přímých daních [online]. Stejnopis sbírky zákonů a nařízení státu československého. Ročník 1927. Aspi [vid. 2015-08-08]. Dostupný z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1927/037-1927.pdf>

Příjem společnosti v roce 1928 byl stanoven zisk v částce 421 849 170 Kč, jak je aplikováno při výpočtu v následující Tabulce 26.

Tabulka 26: Výpočet daňové povinnosti PO v roce 1928

Pořadí	Znaménko	Výpočet	Částky
1	=	RYZÍ VÝTĚŽEK	421 849 170 Kč
2	+	Připočtení částek vyjmenovaných v § 78	0 Kč
3	-	Odečtení částek vyjmenovaných v § 79	0 Kč
4	+	Rezervy vyjmenované v § 80 a 81	0 Kč
5	=	ZÁKLAD DANĚ	421 849 170 Kč
6	*	Sazba daně	8 %
7	=	DANĚ	33 747 934 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Společnost po zdanění ryzího výtěžku 421 849 170 Kč zaplatí daň ve výši 33 747 934 Kč. Čistý výtěžek v roce 1928 činil u firmy částku 388 101 236 Kč.

5.3 Analýza zdanění příjmů právnické osoby v roce 1950

Z důvodu tehdejší legislativy nemohla být analýza daňové zátěže právnické osoby provedena, protože v roce 1945 díky politickému opatření byly soukromé podniky znárodněny a tím byl vytvořen státní socialistický sektor v národním hospodářství, v němž byly uzákoněny odvody ze zisku a jiné odvody státních podniků (na místo daní z příjmů).

Celý zisk byl totiž odveden do různých fondů určených státem. Teprve až po roce 1952 byla ponechána část zisku podnikům, ale tento fakt již není předmětem zkoumání.⁶⁸

Z tohoto důvodu není potřeba určovat postup výpočtu daňové povinnosti. Celý zisk byl odveden do státních fondů.

Společnost, u které byl stanoven zisk ve výši 445 062 882 Kč v roce 1950, byl v celé výši odveden do fondů určených státem.

5.4 Analýza zdanění příjmů právnické osoby v roce 1985

Příjem zkoumané právnické osoby zabývající se zemědělskou činností byl zdaněn v roce 1985 zemědělskou daní, která je upravena zákonem č. 103/1974 Sb., o zemědělské dani, ve znění zákonů č. 154/1976 Sb., č. 62/1977 Sb. a č. 113/1979 Sb. Důvodem k zavedení nového znění zákona o zemědělské dani byla skutečnost, že právnické osoby provozující tuto činnost, měly rozdílné přírodní podmínky a tím pádem i rozdílné výnosy. Daň byla rozdělena na tři části a to na daň z pozemku, daň ze zisku a příspěvek na sociální zabezpečení.⁶⁹

Pro účely této diplomové práce bude výpočet aplikován pouze na daň ze zisku. Postup jejího výpočtu je důležitý pro další porovnání a výpočty.

Poplatníky této daně byly organizace zemědělské výroby a služeb, např. jednotná zemědělská družstva, společné zemědělské podniky, státní statky, meliorační družstva, atd. Od této daně mohou být osvobozeny nově budované společné zemědělské podniky až po dobu pěti let od svého založení, které se zabývají převážně zemědělskou výrobou a agrochemické podniky. Předmětem daně jsou příjmy z veškeré činnosti. Základem daně je zisk vykázáný v účetnictví, zvýšený či snížený o položky upravující daňový základ.

---

⁶⁸ PICMAUS, F., et al. *Daně, odvody a poplatky v ČSSR*. 2. vyd. Praha: SNTL, 1985, 41 s.

⁶⁹ BAKEŠ, M., et al. *Československé finanční právo: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1979, 126 s.

Připočitatelnými položkami, které jsou účtovány v nákladech podniku, mohou být příspěvky a subvence, k jejichž úhradě není poplatník povinen (nejsou podle právních předpisů), placené pokuty a penále, vrácené členské podíly z agrochemických podniků, atd. Odčitatelnými položkami, které nejsou účtovány podle právních předpisů v nákladech, jsou například zaplacená daň z pozemků, přijaté pokuty a penále, atd. Sazba daně závisela na dosažené rentabilitě. Sazby daně jsou uvedeny v přehledné tabulce v Příloze Q. Odlišné zdanění mají určené podniky zabývající se zemědělským zásobováním a nákupem strojních a traktorových stanic, opravy zemědělských strojů, generální ředitelství, atd. U nich je stanovena sazba daně 50 % ze základu daně.⁷⁰

V následující Tabulce 28 je uveden postup výpočtu daňové povinnosti u zemědělské daně placené organizacemi.

Tabulka 27: Struktura výpočtu zemědělské daně placené organizacemi v roce 1985

Pořadí	Znaménko	Výpočet
1	=	Základ daně
2	+	Připočitatelné položky § 12
3	-	Odčitatelné položky § 13
4	=	UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ
5		Stanovení sazby daně (postup)
6	*	Sazba daně
7	=	DANĚ

Zdroj: vlastní zpracování podle BAKEŠ, M., et al. *Československé finanční právo: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1979, 126 s. Učebnice.

V roce 1985 je společnost provozující zemědělskou činnost státním podnikem a na výsledek hospodaření byla aplikována daň zemědělská placená organizacemi. Pro účely výpočtu daně bylo nutné stanovit rentabilitu společnosti. Vzhledem k tomu, že nebyly známy výměry pozemků, které sledovaná společnost vlastní, aby mohla být vypočtena daň z pozemků, je rentabilita stanovena na 18,50 %⁷¹.

⁷⁰ PICMAUS, F., et al. *Daně, odvody a poplatky v ČSSR*. 2. vyd. Praha: SNTL, 1985, 121 - 123 s.

⁷¹ Rentabilita byla stanovena fiktivně pouze pro účely této analýzy, aby mohl být stanoven daňový základ.

Právnícké osobě je pro aplikaci výpočtu daňové povinnosti stanoven výsledek hospodaření ve výši 1 327 071 030 Kč a rentabilita v hodnotě 18,50 % jak je uvedeno výše. Výpočet je uveden v Tabulce 29.

Tabulka 28: Výpočet daňové povinnosti PO v roce 1985

Pořadí	Znaménko	Výpočet	Částka
1	=	Základ daně	1 327 071 030 Kčs
2	+	Připočitatelné položky § 12	0 Kčs
3	-	Odčitatelné položky § 13	0 Kčs
4	=	UPRAVENÝ ZÁKLAD DANĚ	1 327 071 030 Kčs
5		Stanovení sazby daně (postup)	20 + (1,9*3,5)
6	*	Sazba daně	26,65 %
7	=	DANĚ	353 664 429 Kčs

Zdroj: vlastní zpracování

Z příjmů stanovených na 1 327 071 030 Kčs by společnost (v roce 1985 státní podnik) zaplatila na dani 353 664 429 Kčs. Čistý zisk by činil 973 406 601 Kčs.

5.5 Analýza zdanění příjmů právnické osoby v roce 2014

V roce 2014 bylo stanovení daňové povinnosti vybraného podnikatelského subjektu nejjednodušší. Zdanění právnických osob se řídí zákonem č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů.

Účetní výsledek hospodaření se zjistí z účetnictví, které vede účetní jednotka po celý rok. Aby bylo možné zjistit základ daně, upraví se výsledek hospodaření o příjmy osvobozené (dividendy, příjmy z nabytí dědictví, atd.) Dále se upraví o příjmy do základu daně nezahrnované (částky, které již jednou byly zdaněny). Přičtou se účetní náklady daňově uznatelné (např. manka a škody přesahující náhradu, výdaje na reprezentaci, výdaje na osobní potřebu poplatníka). Další korekce nákladů a výnosů spočívá v tom, že je daňový základ upraven o položky podle zákona č. 586/1992 Sb. § 24 a 25 (např. výdaje na pracovní cesty, kde jsou stanoveny limity, odpisy hmotného a nehmotného majetku).

Upravením účetního výsledku hospodaření všemi vyjmenovanými kroky získáme základ daně. Ten můžeme upravit ještě o odčitatelné položky, kterými je daňová ztráta, výdaje na realizaci projektů výzkumu a vývoje a dary.

Po všech výše uvedených úpravách se daňový základ zaokrouhlí na 1 000 dolů a vynásobí sazbou daně ve výši 19 % z daňového základu.

Posledním krokem, který je nutné udělat, je odečíst od upravené daňové povinnosti zaplacené zálohy na dani, které zjistíme v účetnictví. Daňový nedoplatek vznikne v případě, že zálohy byly spočítány na menší částku, než je současná daňová povinnost. Zálohy se odvíjí od předcházející výše zisku (výše zisku v předchozím zdaňovacím období byla nízká, společnosti se nedařilo). V opačném případě vznikne daňový přeplatek.

Postup, který je uveden v Tabulce 31, shrnuje předchozí popis legislativy.

Tabulka 29: Struktura výpočtu daňové povinnosti PO v roce 2014

Pořadí	Znaménko	Výpočet
1	=	ÚČETNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ
2	-	Příjmy osvobozené
3	-	Příjmy do základu daně nezahrnované
4	+	Účetní náklady, které nejsou daňově uznatelné
5	±	Další korekce nákladů a výnosů
6	=	ZÁKLAD DANĚ
7	-	Odčitatelné položky
8	=	ZÁKLAD DANĚ PO SNÍŽENÍ O ODPOČTY (zaokrouhleno na 1 000 dolů)
9	*	Sazba daně
10	=	DANĚ
11	-	Slevy na dani
12	=	DANĚ PO SLEVĚ
13	-	Zálohy
14	=	DANŮVÝ NEDOPLATEK (PŘEPLATEK)

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů [online]. Business center [vid. 2015-08-08]. Dostupný z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>

Analyzovaná společnost vykázala v roce 2014 zisk 2 108 811 000 Kč. Postup výpočtu daňové povinnosti je uveden v Tabulce 32.

Tabulka 30: Struktura výpočtu daňové povinnosti PO v roce 2014 - výpočet

Pořadí	Znaménko	Výpočet	Částka
1	=	ÚČETNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	2 108 811 000 Kč
2	-	Příjmy osvobozené	0 Kč
3	-	Příjmy do základu daně nezahrnované	0 Kč
4	+	Účetní náklady, které nejsou daňově uznatelné	0 Kč
5	±	Další korekce nákladů a výnosů	0 Kč
6	=	ZÁKLAD DANĚ	2 108 811 000 Kč
7	-	Odčitatelné položky	0 Kč
8	=	ZÁKLAD DANĚ PO SNÍŽENÍ O ODPOČTY (zaokrouhleno na 1 000 dolů)	2 108 811 000 Kč
9	*	Sazba daně	19 %
10	=	DANĚ	400 674 090 Kč
11	-	Slevy na dani	0 Kč
12	=	DANĚ PO SLEVĚ	400 674 090 Kč
13	-	Zálohy	0 Kč
14	=	DAŇOVÝ NEDOPLATEK (PŘEPLATEK)	400 674 090 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Společnost v roce 2014 zaplatila z výsledku hospodaření 2 108 811 000 Kč daň ve výši 400 674 090 Kč. Čistý zisk společnosti po zdanění příjmů činil 1 708 136 910 Kč.

5.6 Komparace daňové zátěže právnických osob ve vybraných obdobích

Provedená analýza daňové zátěže právnických osob ve vybraných obdobích pracuje s určitými předpoklady a omezeními. Díky tomu nebylo umožněno zakomponovat všechny prvky daňové optimalizace dle legislativy platné v jednotlivých letech.

Po předchozích výpočtech je zřejmé, že se v každém roce předešlých analýz lišily algoritmy výpočtu daňové zátěže z hlediska náročnosti postupu. V porovnání vybraných let nejsložitějším výpočtem při využití všech prvků daňové optimalizace je rok 2014, který obsahuje 14 kroků, které musí být učiněny, aby byl výpočet daně správný. Dalšími v pořadí jsou roky 1928 a 1985, ty mají srovnatelně 7 kroků pro výpočet daně stanovených daní. Nejméně kroků bylo učiněno při zkoumání v této práci v roce 1950, kde je odváděn celý příjem do státního rozpočtu. Nejsou potřeba žádné postupy zdanění. V tomto roce je složitý výpočet rozdělení příjmů do fondů státu, ale to není předmětem této práce a nebyl

na to brán zřetel. V současné době je stanovena jednotná daňová sazba, ale výpočet daňové povinnosti je složitý a zdlouhavý.

V Tabulce 34 jsou uvedeny údaje, které byly zjištěny z předchozích analýz a slouží k následné komparaci.

Tabulka 31: Příjmy a daňové zatížení společnosti v roce 1928, 1950, 1985, 2014

Rok zdanění	Základ daně	Daňová sazba	Daňová povinnost	Příjem po zdanění
1928	421 849 170 Kč	8,00 %	33 747 934 Kč	388 101 236 Kč
1950	445 062 882 Kčs	100,00 %	445 062 882 Kčs	0 Kčs
1985	1 327 071 030 Kčs	26,65 %	353 664 429 Kčs	973 406 601 Kčs
2014	2 108 811 000 Kč	19,00 %	400 674 090 Kč	1 708 136 910 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

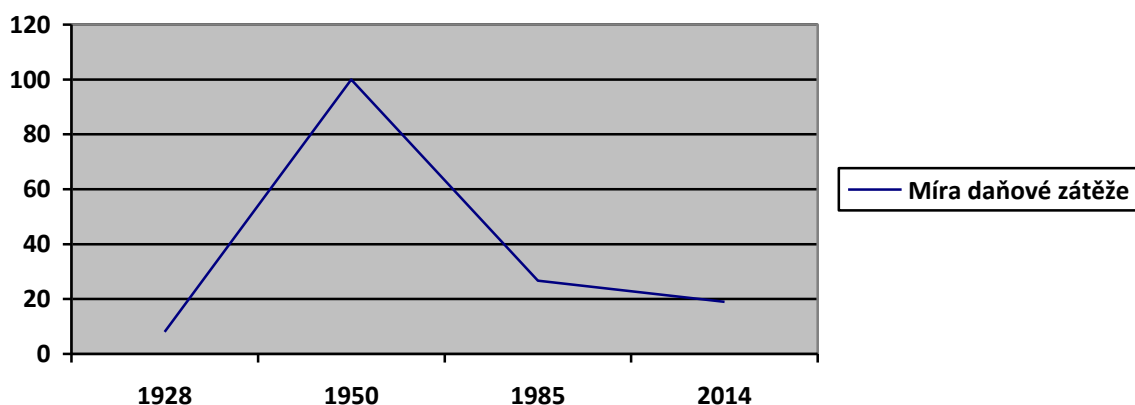
Z tabulky 34 vyplývá, že nejvyšší daňovou povinností měla společnost v roce 1950, kde odvedla svůj příjem celý do státního rozpočtu. Poté byla vypočtena nižší daňová povinnost v roce 1985, kde byla sazba daně 26,65 %. Nižší než v roce 1985 byla sazba daně stanovena v roce 2014 ve výši 19 %. Nejvýhodnější byl rok 1928, kde byla sazba pro podnikatelské subjekty stanovena ve výši 8%. Z výše uvedeného vyplývá, že nejvyšší zisk po zdanění měla společnost v roce 1928. Nejméně v roce 1950, kde musela společnost odvést celé své příjmy a nebyla zde možnost dalšího rozvoje firmy.

K porovnání výše uvedených údajů z Tabulky 34 v případě užití prvků daňové optimalizace by byl proveden výpočet míry daňové zátěže vybraného podnikatelského subjektu v jednotlivých letech. Míra daňové zátěže by byla zkoumána jako podíl daňové povinnosti a základu daně vynásobený stem, jak je uvedeno ve vzorci (2) níže.

$$\text{Míra daňové zátěže} = \frac{\text{Daňová povinnost}}{\text{Základ daně}} * 100 \text{ (v \%)} \quad (2)$$

V roce 1928 byla zjištěna míra daňové zátěže na 8,00 %, v roce 1950 je 100,00 %, v roce 1985 je 26,65 % a v roce 2014 je 19,00 %. Díky tomu, že nebyly použity k výpočtu daně žádné položky upravující daňový základ, ať už snižující či navyšující, rovná se míra daňové zátěže daňovým sazbám v jednotlivých letech.

Nejvyšší odvody do státního rozpočtu byly v roce 1950, kde celý příjem společnosti byl odveden do státního rozpočtu. Nižší zdanění pak bylo v roce 1985, kde daňová sazba byla stanovena na 26,65 %. Poté byla nižší sazba daně v roce 2014 ve výši 19,00 %. Nejnižší daňová sazba byla v roce 1928 a to ve výši 8,00 %. Tento vývoj ukazuje Obrázek 4 níže.

Obrázek 9: Vývoj efektivní daňové sazby v letech 1928, 1950, 1985 a 2014 u PO
Zdroj: vlastní zpracování

V současné době v České republice není nejnižší daňová sazba ze zkoumaných let, ale trend snižování daňové sazby je přibližující se ke zdanění v roce 1928, kdy byla daňová sazba ve výši 8,00 %.

Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo zkoumat vývoj daňové situace v daních z příjmů u fyzických podnikajících osob a právnických osob na území České republiky od roku 1848 až do roku 2015. Práce se věnuje studii hlavních změn daní z příjmů u právnických a fyzických osob, které v daném období vešly v platnost, a dále představuje i postupy užívané při výpočtu výše daní z příjmů ve vybraných obdobích.

V první kapitole je zkoumán význam daní v prostředí Evropské unie. Poté je zde uvedena situace vývoje daní na vybraných ukazatelích (příjem do státního rozpočtu z DPFO a DPPO, počet podnikatelů a sazby daní) v letech 2005, 2010 a 2013 v České republice.

Druhá kapitola poskytuje informace o vývoji daní z příjmů právnických osob a podnikajících fyzických osob v letech 1848 – 1945. Rok 1848 byl významný z hlediska daní tím, že bylo založeno první ministerstvo financí. Dále je v této kapitole představena významná daňová reforma nazývaná jako Englišova reforma. Poté byly přímé daně ovlivněny druhou světovou válkou, díky přijetí daňové legislativy Německa.

Třetí kapitola popisuje historický vývoj daní z příjmů právnických osob a podnikajících fyzických osob v letech 1945 – 2015. Rok 1945 je počátkem novodobých dějin Česka. V tomto období zákonodárci očistili daňovou soustavu od daní, které byly přijaty v průběhu druhé světové války. Nejprve vešly v platnost zákony platné v období „První republiky“. Poté následovaly změny v politickém i v hospodářském uspořádání v Čechách. Soukromé podnikání u fyzických i právnických osob bylo potlačováno a majetek v soukromém vlastnictví znárodňován. Veškeré příjmy společností byly zpočátku odváděny státu. Postupně byla část zisku ponechána pro rozvoj společností. Velká změna pro daňový systém byla učiněna v roce 1992. Zde vešel v platnost zákon č. 568/1992 o daních z příjmů, který po drobných úpravách je platný i dnes.

Ve čtvrté kapitole je vypracována studie zdanění fyzické podnikající osoby ve vybraných letech. Pro komparaci zdanění byly vybrány roky 1928, 1950, 1985 a 2014. Výběr nebyl náhodný. Rok 1928 reprezentuje „První republiku“. Rok 1950 je obdobím, které následovalo po druhé světové válce a bylo nutné změnit legislativu, aby byl dostatek

prostředků na státní výdaje. V roce 1985 bylo omezeno soukromé podnikání. Ke stanovení daňového základu podnikatele byla využita průměrná mzda, která byla dohledána až od roku 1950 do roku 2014. Pro rok 1928 byl k výpočtu daňové povinnosti použit dostupný údaj o roční mzdě v průmyslu v tomto období. Podnikatelský subjekt, na kterém byla analýza provedena, nebyl blíže specifikován. Pouze pro účely daňové optimalizace byla aplikována skutečnost, že fyzická osoba má v péči jedno nezletilé dítě. Pro analýzu daňového zatížení bylo využito dvou přístupů. Jednak byl daňový základ stanoven podle průměrné mzdy ve vybraných letech. U druhého postupu byl určen stejný základ daně ve vybraných letech, k čemuž posloužila průměrná mzda v roce 2014. Po analýze zdanění v jednotlivých letech byla provedena komparace zjištěných skutečností.

Ze studie vyplývá, že v roce 1928 bylo třeba k určení výše daně nutné použít daň všeobecnou výdělkovou a daň důchodovou. Od výše příjmů se pak odvíjí počet kroků, kterých je třeba k vypočtení daňové povinnosti. V roce 1950 při nízkém daňovém základu byla při výpočtu aplikována živnostenská daň s 10 kroky a u základu přesahujícím 120 000 Kčs byla daň počítána pomocí daně ze samostatné činnosti s 13 kroky. Daň z příjmů obyvatelstva byla uplatněna v roce 1985 s 9 kroky. V roce 2014 byl daňový základ zjištěn pomocí daně z příjmů fyzických osob pomocí 13 úkonů. Ke komparaci zdanění ve výše uvedených letech byl použit ukazatel míry daňové zátěže. Při porovnání výpočtu pomocí roční průměrné mzdy ve vybraném roce byla nejnižší míra daňové zátěže v roce 2014 a 1950, v obou případech ve výši 0,00 %. Vyšší byla v roce 1928 a to v hodnotě 1,55 %. Nejvyšší míra daňové zátěže byla zjištěna v roce 1985 ve výši 15,09 %. V případě komparace způsobu výpočtu pomocí roční průměrné mzdy z roku 2014 byla nejvyšší míra daňové zátěže v roce 1950, poté v roce 1985. Nízká byla v roce 1928 a nulová v roce 2014. Z předchozí komparace vyplývá, že z vybraných let je nejpříznivější zdanění v provedené studii v roce 2014. V roce 1928 bylo nevýhodou, že k výpočtu muselo být použito dvou daní. V roce 1950 byl nejvyšší výkyv, který byl způsoben stanovením rozdílných výší příjmů živnostníka. V roce 1985 bylo nejméně výhodné soukromé podnikání. Z provedené studie vyplývá, že současné zdanění podnikajících osob je příznivé, jen postup výpočtu by mohl být jednodušší.

V poslední páté kapitole je zpracována studie zdanění právnických podnikajících osob v letech 1928, 1950, 1985 a 2014. V této části diplomové práce bylo velice obtížné stanovit

metodologii výpočtu. Pro základní stanovení výsledku hospodaření ke zdanění byly využity hodnoty HDP ve vybraných letech. Výše HDP byla zjištěna v cizí měně a následně přepočítána na Kč. V roce 2014 byl fiktivně stanoven výsledek hospodaření a díky HDP byl zjištěn i výsledek hospodaření v ostatních vybraných letech. Takto stanovené částky byly aplikovány ve zdanění u odpovídajících období. Struktura kapitoly odpovídá čtvrté kapitole. Ve vybraných letech byla nejdříve popsána legislativa, která byla potřebná k provedeným výpočtům. Poté byl aplikován vypočtený základ daně, vypočtena daňová povinnost a následně byla provedena komparace zdanění ve vybraných letech.

U zkoumané právnické osoby byl určený výsledek hospodaření v roce 1928 zdaněn zvláštní daní výdělkovou. V případě užití prvků daňové optimalizace by bylo k výpočtu daně nutné učinit 7 kroků. V roce 1950 díky změně daňové legislativy odváděly společnosti celý svůj příjem do státních fondů. V roce 1985 byl příjem společnosti zdaněn zemědělskou daní, která měla stanovený postup výpočtu na 7 kroků. Posledním rokem, kterým se analýza zabývala, byl rok 2014, kde při užití daňové optimalizace by bylo k výpočtu užito 14 kroků u daně z příjmů právnických osob. Při provedení komparace pomocí míry zdanění bylo zjištěno, že se míra daňové zátěže rovnala sazbám daní z příjmů ve vybraných obdobích. To bylo způsobeno nevyužitím prvků daňové optimalizace. Nejnižší sazba byla v roce 1928 ve výši 8,00 %, pak v roce 2014 ve výši 19,00 % a v roce 1985 ve výši 26,65 %. Nejvyšší sazba byla v roce 1950 ve výši 100,00 %. U právnických osob by se mohli zákonodárci inspirovat v roce 1928 a zeštíhlit postup výpočtu i nadále snižovat daňovou sazbu.

Závěrem lze konstatovat, že vývoj daní z příjmů podnikajících fyzických osob a právnických osob na našem území byl složitý. Změny byly velmi hojné a nebylo lehké se v nich orientovat. Cílem postupného vylepšování daní z příjmů by mělo být omezení častých novelizací tohoto zákona, zefektivnění a zjednodušení daňové legislativy pro daňové poplatníky.

Seznam použité literatury

BABČÁK, V. a M. BUJŇÁKOVÁ. *Finančné právo ČSFR*. 1. vyd. Košice: Univerzita P. J. Šafaříka, 1991, 197 s. Vysokoškolské učebné texty. ISBN: 80-7097-116-9.

BAKEŠ, M., et al. *Československé finanční právo: učebnice pro právnické fakulty*. 1. vyd. Praha: Panorama, 1979, 309 s. Učebnice.

BAKEŠ, M., et al. *Finance v podnikatelské činnosti*. 1. vyd. Praha: Linde, 1991, 144 s.

BAKEŠ, M. *Úvod do teorie finančního práva*. 1. vyd. Praha: SPN, 1989, 212 s.

BOGOLEPOV, M., I. *Sovětská finanční soustava*. Praha: Práce, 1946, 93 s.

BLUMENTHAL, K. and B. NERRÉ. *Tax culture in nineteenth - century Austria. Annual Conference on Taxation and Minutes of the Antal Meeting of the National Tax Association* [online]. Vol. 96, 2003. Pp. 54-62 [vid. 2014-09-10]. ISBN 10.2307/41954392. Dostupné z: <http://www.jstor.org/discover/10.2307/41954392?uid=2129&uid=2&uid=70&uid=4&sid=21104845054323>

BUJŇÁKOVÁ, M. et al. *Nová daňová sústava*. 1. vyd. Bratislava: Calypso, 1992, 115 s. ISBN: 80 85723-04-2.

©MADDISON, A. *Historical statistics of the World Economy 1-2008 AD* [online]. GGDC [vid. 2015-11-17]. Dostupný z: www.ggdc.net/maddison/Historical_Statistics/horizontal-file_03-2007.xls

CAHA, J. *Finanční věda a finanční právo, zároveň příspěvek ku právní noetice*. Brno: Nakladatelství Barvič & Novotný, 1921, 106 s. Sbíрка spisů právnických a národohospodářských, sv. 6.

Czech republic information technology report Q3 2010 [online]. London: Business Monitor International, 2010. 11 Pp. 11. [vid. 2015-7-6]. ISSN: 1750502X Elektronická databáze článků ProQuest Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/607087770?accountid=17116>

ČECHRÁK, C. *Všeobecná ekonomika: hospodářství výdělečné a politické. Nástin hospodářské nauky s přehledem politiky hospodářské a finanční podle výtahu z přednášek pro právníky*. 1. vyd. Praha: Sborník věd právních a státních, 1946, 307 s.

Data Czech Republic High income: OECD [online]. The World Bank [vid. 2015-11-17].

Dostupný z: <http://data.worldbank.org/country/czech-republic>

DOLEŽALOVÁ, A. *Rašín Engliš a ti druzí. Československé státní rozpočty v letech 1918 – 1938*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2007, 422 s. ISBN: 978-80-245-1356-0.

DRACHOVSKÝ, J. *Co nového přinesla válka ve finančním hospodářství státním: doplněk k Přehledu finančního hospodářství v Rakouském státě do května 1918*. 1. vyd. Praha: J. Rašín, 1918, 97 s.

DRACHOVSKÝ, J. *Finanční věda*. 1. vyd. Praha: J. Drachovský, 1934, 141 s.

DRACHOVSKÝ, J. *Přehled finančního hospodářství v Rakouském státu*. Praha: Rašín, 1911, 268 s. Průvodce vědou a uměním.

DRACHOVSKÝ, J. *Přehled finančního hospodářství v Československé republice*. 2. vyd. Praha: Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, 1922, 472 s. Průvodce vědou a uměním.

Ekonomika ČSSR v letech padesátých a šedesátých [online]. Britské listy [vid. 2015-10-17]. Dostupný z: <http://blisty.cz/art/59458.html>

European Commission. *European economic forecast* [online]. European economy 2/2014, Winter 2014 [vid. 2015-3-9]. ISSN: 1725-3217 Dostupné z: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/european_economy/2014/pdf/ee2_en.pdf

Gross domestic product (GDP); Czechoslovakia; 1970 – 1990 [online]. Macroeconomics [vid. 2015-10-17]. Dostupný z: <http://macroeconomics.kushnir.mk.ua/index.php?indicator=gdp&area=czechoslovakia&lang=en>

FUNK, V. *Naše berní právo: základy právních předpisů o daních a veřejných dávkách*. 1. vyd. Praha: Sborník věd právních a státních, 1935, 660 s. Knihovna Sborníků věd právních a státních. B, Nová řada. Obor státovědecký.

GEILING, Ch. und D. BABŮRKOVÁ. *Tschechisches Finanzrecht*. 1. vyd. Prag: BABTEXT, 1994, 211 s. Tschechisches Handels- u. Steuerrecht. ISBN: 80-85816-07-5.

GRŮŇ, L. *Finanční právo a jeho instituty*. 2. vyd. Praha: Linde, 2006, 323 s. Vysokoškolské právnické učebnice. ISBN: 80-7201-620-2.

GRŮŇ, L. *Vybrané kapitoly z historie daní, poplatkov a cla*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004, 202 s. ISBN: 80-244-0867-8.

Harmonised unemployment rate by sex [online]. Eurostat [vid. 2015-3-9]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=teilm020&language=en>

HLOUŠEK, J. a J. KUČHTA. *Základy finančního práva*. 1. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2007, 110 s. Právo. ISBN: 978-80-87071-34-2.

JANÁK, J. a Z. Hledíková. *Dějiny správy v českých zemích do roku 1945*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989, 519 s. Učebnice pro vysoké školy. ISBN: 80-04-21189-5.

JELÍNEK, B. *Úvěr státní a peněžní trh*. Praha: Česká národohospodářská společnost, 1926, 27 s. Sbíрка přednášek pořádaných Českou společností národohospodářskou v období 1925 – 26.

KRAFT J. et al. *Ekonomie I*. 3. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2008, 202 s. ISBN: 978-80-7372-415-3.

KROFTA, K. *Začátky české berně*. Praha: Historický klub, 1931, 100 s.

Kurzy devizového trhu platné pro 31. 12. 2014 [online]. Česká národní banka [vid. 2015-11-17]. Dostupný z: http://www.cnb.cz/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/denni_kurz.jsp

MALÝ, K. et al. *Dějiny českého a československého práva do roku 1945*. 2. vyd. Praha: Linde, 1999, 572 s. ISBN: 80-7201-167-7.

MENC, J., *Vývoj finanční správy po roce 1848*. [online] Brno, 2006. Bakalářská práce. Masarykova univerzita, Právnická fakulta. [vid. 2014-10-29]. Dostupný z: http://is.muni.cz/th/5609/pravf_b/Vyvoj_financni_spravy_po_r.1848.txt.

MRKÝVKA, P., et al., *Základy finančního práva*, 2. vyd. Praha: Armex, 2007, 103 s. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-86795-47-8.

NOVOTNÝ, J. a O. HANUŠ. *Daňová příručka pro zemědělce a živnostníky*. Praha: Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské, 1928, 189 s.

NOVOTNÝ, J., M. *Slabikář národního hospodářství a finanční vědy*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1941, 194 s.

Pětiletky – plánování ekonomiky [online]. Totalita [vid. 2015-10-17]. Dostupný z: <http://www.totalita.cz/vysvetlivky/petiletky.php>

PICMAUS, F., et al. *Daně, odvody a poplatky v ČSSR*. 2. vyd. Praha: SNTL, 1985, 205 s.

PRŮCHA, V., et al. *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918-1992. 1. díl období 1918-1945*. 1. vyd. Brno: Doplněk, 2004, 578 s. ISBN 80-7239-147-X.

Ptejte se knihovny, 2009. Průměrné ceny 1918 – 1938 [online]. Ptejte se knihovny, 2009 [vid. 2015-07-06]. Dostupné z: <http://www.ptejteseknihovny.cz/dotazy/prumerne-ceny-1918-1938>

RADVAN, M. et al. *Finanční právo a finanční správa. Berní právo*. 1. Vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008, 509 s. Edice učebnic Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, č. 417. ISBN: 978-80-7239-230-8.

SLOVINSKÝ, A. et al. *Základy Česko-Slovenského finančního práva*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, Právnická fakulta, 1992, 172 s. ISBN: 80-223-0490-5.

SPÁČIL, B., et al. *Finanční právo ČSSR*. 1. vyd. Praha: SPN, 1965, 345 s.

SPÁČIL, B. *Československé finanční právo*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1959, 416 s.

STARÝ, M., et al. *Dějiny daní a poplatků*. 1. vyd. Praha: Havlíček Brain Team, 2009, 207 s. ISBN: 978-80-87109-15-1.

ŠIMEK, R. *Karel Engliš: Reformami k lepším zitrkům. Euro E15* [online]. EURO, 2011 [vid. 2015-03-28]. Dostupný z: <http://euro.e15.cz/profit/karel-englis-reformami-k-lepsim-zitrkum-901662>

ŠTEFELA, P. *Faktory ovlivňující progresivitu osobní důchodové daně* [online]. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze [vid. 2015-03-28]. Dostupné z: <https://klazar.files.wordpress.com/2011/12/faktory-ovlivujc-progresivitu-osobn-dchodov-dan.docx> efektivní daňová sazba definice.

TALÍŘ, M. *K dějinám rakouského taxovnictví. Díl I, část všeobecná*. 1. vyd. Praha: Česká akademie, 1906, 148 s. Rozpravy České akademie císaře Františka Josefa pro vědy, slovesnost a umění, č. 34.

TOMANOVÁ, D. et al. *Daně 2006*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2006, 970 s. MERITUM – výkladová řada. ISBN: 80-7357-167-6.

VANČUROVÁ, A. *Zdanění osobních příjmů*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2013, 427 s. ISBN: 978-80-7478-388-3.

Vehbi, I. *The comparison of the tax rates between the republic of Kosovo with countries in region and the european union countries* [online]. European Scientific Journal, March 2013 edition vol.9, No.7. [vid. 2015-3-5]. ISSN: 1857-7431 Elektronická databáze článků ProQuest (knihovna.tul.cz) Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/1524642360/EE303006CCED4C19PQ/1?accountid=17116>

VÍTEK, L. *Daňová politika České republiky: historický vývoj, současnost a perspektivy zdanění na území ČR s ohledem na integraci českého hospodářství do světového ekonomického společenství*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2001, 87 s. Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky. ISBN: 80-238-8182-5.

Vývoj sazby daně z příjmů fyzických osob [online]. Účetní kavárna [vid. 2014-12-29]. Dostupný z: <http://www.ucetnikavarna.cz/uzitecne-tabulky/vyvoj-sazby-dane-z-prijmu-fyzickych-osob/>

Zákon č. 220/1896 ř. z. ze dne 25. října 1896 o osobních daních přímých, Říšská sbírka, 1896 [online]. Virtuální knihovna právních předpisů [vid 2015-03-21]. Dostupné z: <http://is.muni.cz/do/1499/el/estud/praf/ps09/dlibrary/web/rs.html>

Zákon č. 76/1927 Sb. z. a n. ze dne 1. července 1927 o přímých daních [online]. Finanční právo. Epravo [vid. 2015-08-07]. Dostupný z: <http://www.epravo.cz/vyhledavani-aspi/?Id=4409&Section=1&IdPara=1&ParaC=2>

Zákon č. 76/1927 Sb. z. a n. ze dne 1. července 1927 o přímých daních [online]. Stejnopis sbírky zákonů a nařízení státu československého. Ročník 1927. Aspi [vid. 2015-08-08]. Dostupný z: <http://ftp.aspi.cz/opispdf/1927/037-1927.pdf>

Zákon č. 161/1945 Sb. ze dne 20. prosince 1945 Zákon, jímž se mění některá ustanovení o dani důchodové [online]. Sbíрка zákonů, ročník 1945. Zákony pro lidi. [vid. 2015-02-18] Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1945-161>

Zákon č. 49/1948 Sb. ze dne 21. března 1948 o zemědělské dani [online]. Sbíрка zákonů, ročník 1948. Zákony pro lidi [vid. 2015-02-18]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1945-161>

Zákon č. 50/1948 Sb. ze dne 20. března 1948 o živnostenské dani. [online]. Sbíрка zákonů, ročník 1948. Zákony pro lidi [vid. 2015-02-18]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1948-50/zneni-0>

Zákon č. 60/1950 Sb. ze dne 18. května 1950 o dani ze samostatné činnosti [online]. Sbíрка zákonů ČR, ročník 1950. Zákony pro lidi [vid. 2015-08-18]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1950-60/souvislosti>

Zákon č. 75/1952 Sb. ze dne 11. prosince 1952 o důchodové dani družstev a jiných organizací [online]. Sbíрка zákonů, ročník 1952. Zákony pro lidi [vid. 2015-02-28]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1952-75/zneni-0>

Zákon č. 79/1952 Sb. ze dne 11. prosince 1952 o živnostenské dani [online]. Sbíрка zákonů, ročník 1952. Zákony pro lidi [vid. 2015-02-28]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1952-79/zneni-0>

Zákon č. 145/1961 Sb. ze dne 30. listopadu 1961 o dani z příjmů obyvatelstva [online]. Sbírka zákonů, ročník 1961. Zákony pro lidi [vid. 2015-04-04]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-145/zneni-0>

Zákon č. 173/1969 Sb. ze dne 22. prosince 1969 o podnikových daních a příspěvku na sociální zabezpečení [online]. Sbírka zákonů, ročník 1969. Zákony pro lidi [vid. 2015-02-28]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1969-173/zneni-0>

Zákon č. 103/1974 Sb. ze dne 23. října 1974 o zemědělské dani [online]. Sbírka zákonů, ročník 1974. Zákony pro lidi [vid. 2015-03-03]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1974-103/zneni-0#cast5>

Zákon č. 162/1982 Sb. ze dne 14. prosince 1982, kterým se mění a doplňuje zákon o dani z příjmů obyvatelstva [online]. Sbírka zákonů, ročník 1982. Zákony pro lidi [vid. 2015-04-04]. Dostupný z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1982-162/zneni-0>

Zákon č. 586/1992 Sb. ze dne 20. listopadu 1992 o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů [online]. Business center [vid. 2015-08-08]. Dostupný z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/dprij/>

Seznam příloh

Příloha A	Daně v EU.....	91
Příloha B	Sazby důchodové daně v letech 1918 – 1926	92
Příloha C	Sazby daně důchodové po roce 1927.....	94
Příloha D	Sazba důchodové daně od roku 1945.....	95
Příloha E	Sazby živnostenské daně od roku 1948.....	96
Příloha F	Rentabilita důchodové daně družstevních a jiných organizací.....	98
Příloha G	Sazby daní z příjmů od roku 1952	100
Příloha H	Sazby daně z příjmů obyvatelstva od 1962	101
Příloha I	Sazby vybraných daní z příjmů v období 1989 - 1992	102
Příloha J	Sazby daní fyzických osob v letech 1993 - 2014	103
Příloha K	Roční mzda (v průmyslu) v letech 1921 – 1929.....	106
Příloha L	Hrubá průměrná mzda v letech 1950 - 2014.....	107
Příloha M	Daňové přiznání z roku 1928.....	109
Příloha N	Seznam živností podléhajících živnostenské dani zák. č. 50/1948 Sb., příloha k §1, odst. 1	124
Příloha O	Sazby daně ze samostatné činnosti v roce 1950	127
Příloha P	Sazby daně důchodové, slevy na dani od roku 1982.....	128
Příloha Q	Sazby daně zem. placené organizacemi s účinností od roku 1980.....	130

Příloha A Daně v EU

Tabulka A: Daňové sazby v EU k 1. 10. 2012

Země	Daně stav k 1. 10. 2012	
	podnikové daně	osobní daně
Belgie (BE)	33,99 %	25,00 – 50,00 %
Česká republika (CZ)	19,00 %	15,00 %
Dánsko (DK)	25,00 %	38,00 – 65,00 %
Estonsko (EE)	21,00 %	20,00 %
Finsko (FI)	24,50 %	6,50 - 29,75 %
Francie (FR)	33,33 %	5,50 – 41,00 %
Irsko (IE)	12,50 %	20,00 – 41,00 %
Itálie (IT)	27,50 %	23,00 – 43,00 %
Kypr (CY)	10,00 %	0,00 – 35,00 %
Litva (LT)	15,00 %	15,00 / 20,00 %
Lotyšsko (LV)	15,00 %	23,00 %
Lucembursko (LU)	21,00 %	0,00 – 38,00 %
Maďarsko (HU)	10,00 / 19,00 %	16,00 %
Malta (MT)	35,00 %	15,00 – 35,00 %
Německo (DE)	30,00 – 33,00 %	14,00 – 45,00 %
Nizozemí (NL)	20,00 – 25,00 %	0,00 – 52,00 %
Polsko (PL)	19,00 %	18,00 / 32,00 %
Portugalsko (PT)	25,00 %	11,50 – 46,50 %
Rakousko (AT)	25,00 %	21,00 - 50,00 %
Rumunsko (RO)	16,00 %	16,00 %
Řecko (EL)	20,00 %	0,00 – 45,00 %
Slovensko (SK)	19,00 %	19,00 %
Slovinsko (SI)	18,00 %	16,00 – 41,00 %
Španělsko (ES)	30,00 %	24,75 – 52,00 %
Švédsko (SE)	26,30 %	0,00 – 57,00 %
Velká Británie (UK)	24,00 %	0,00 – 50,00 %

Zdroj: vlastní zpracování podle Vehbi, I. *The comparison of the tax rates between the republic of Kosovo with countries in region and the european union countries* [online]. European Scientific Journal, March 2013 edition vol.9, No.7. [vid. 2015-3-5]. ISSN: 1857-7431 Elektronická databáze článků ProQuest (knihovna.tul.cz) Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/1524642360/EE303006CCED4C19PQ/1?accountid=17116>

Příloha B   Sazby důchodové daně v letech 1918 – 1926

Tabulka B: Sazby důchodové daně v letech 1918-1926

Stupeň	Čistý příjem od K do K včetně	Daň K	Přirážka činí % daně
1	6 000 – 6 600	127,00	20
2	6 600 – 7 200	145,50	20
3	7 200 – 7 800	164,00	25
4	7 800 – 8 490	184,50	25
5	8 400 – 9 200	207,00	30
6	9 200 – 10 000	234,00	30
7	10 000 – 11 000	273,00	35
8	11 000 – 12 000	309,00	35
9	12 000 – 13 000	348,00	40
10	13 000 – 14 000	387,00	40
11	14 000 – 15 000	428,00	45
12	15 000 – 16 000	469,00	45
13	16 000 – 17 000	510,00	50
14	17 000 – 18 000	552,00	50
15	18 000 – 19 000	597,00	55
16	19 000 – 20 000	643,00	55
17	20 000 – 22 000	706,00	60
18	22 000 – 24 000	793,00	60
19	24 000 – 26 000	886,00	65
20	26 000 – 28 000	987,00	65
21	28 000 – 30 000	1 071,00	70
22	30 000 – 32 000	1 169,00	70
23	32 000 – 34 000	1 267,00	75
24	34 000 – 36 000	1 365,00	75
25	36 000 – 38 000	1 463,00	80
26	38 000 – 40 000	1 561,00	80
27	40 000 – 44 000	1 705,00	85
28	44 000 – 48 000	1 905,00	85
29	48 000 – 52 000	2 106,00	90
30	52 000 – 56 000	2 307,00	95
31	56 000 – 60 000	2 513,00	95
32	60 000 – 64 000	2 719,00	100
33	64 000 – 68 000	2 935,00	100
34	68 000 – 72 000	3 152,00	100
35	72 000 – 76 000	3 378,00	110
36	76 000 – 80 000	3 615,00	110
37	80 000 – 84 000	3 852,00	110
38	84 000 – 88 800	4 089,00	120
39	88 800 – 92 000	4 336,00	120
40	92 000 – 96 000	4 584,00	120
41	96 000 – 100 000	4 841,00	130
	Přes 100 000 do 200 000 stupně po 4 000	Daň stoupá o 268 za každý stupeň	Po 130
	Přes 200 000 do 210 000	12 030	
	Přes 210 000 jdou	Daň stoupá o 670 za	Přirážka stoupá po 10 %

	stupně po 10 000	každý stupeň	do 560 %
	Od příjmu vyšším 1 000 000 K do 20 000 000 K		Přirážka stoupá po 5% do 590%
	Příjem vyšším než 20 000 000 K		Při důchodu vyšším činí přirážka 600 %

Zdroj: vlastní zpracování podle DACHOVSKÝ, J. *Přehled finančního hospodářství v Československé republice*. 2. vyd. Praha: Ústřední nakladatelství a knihkupectví učitelstva československého, 1922, 150 – 153 s.

Příloha C Sazby daně důchodové po roce 1927

Tabulka C1: Sazby důchodové daně po roce 1927

Ve stupni	Z důchodu přes Kč	Až včetně do Kč	Procent z důchodu	Méně o Kč
1	0	6 000	1	0
2	6 000	8 000	2	60
3	8 000	13 000	3	140
4	13 000	30 000	5	400
5	30 000	40 000	6	700
6	40 000	60 000	7	1 100
7	60 000	80 000	8	1 700
8	80 000	90 000	10	3 300
9	90 000	110 000	11	4 200
10	110 000	130 000	12	5 300
11	130 000	180 000	13	6 600
12	180 000	320 000	14	8 400
13	320 000	460 000	16	14 800
14	460 000	650 000	18	24 000
15	650 000	1 200 000	20	37 000
16	1 200 000	2 000 000	22	61 000
17	2 000 000	2 800 000	24	101 000
18	2 800 000	3 400 000	26	157 000
19	3 400 000	5 000 000	27	191 000
20	5 000 000	a výše	29	291 000

Zdroj: vlastní zpracování podle NOVOTNÝ, J. a O., HANUŠ. *Daňová příručka pro zemědělce a živnostníky*

Tabulka C2: Snížení daně u četnějších rodin od roku 1927

Při důchodu	U poplatníka ženatého nebo vdovce (vdovy)	Snižuje se daň o
Do 26 000 Kč	S 1 dalším příslušníkem rodiny	1/10
	S 2 dalšími příslušníky rodiny	3/10
	S 3 dalšími příslušníky rodiny	5/10
	S 4 dalšími příslušníky rodiny	7/10
	S 5 dalšími příslušníky rodiny	9/10
Přes 26 000 Kč Do 52 000 Kč	S 2 dalšími příslušníky rodiny	1/10
	S 3 dalšími příslušníky rodiny	2/10
	S 4 dalšími příslušníky rodiny	3/10
	S 5 dalšími příslušníky rodiny	4/10
	S 6 dalšími příslušníky rodiny	5/10
	S 7 dalšími příslušníky rodiny	6/10
	S 8 dalšími příslušníky rodiny	7/10
	S 9 dalšími příslušníky rodiny	8/10
S 10 dalšími příslušníky rodiny	9/10	

Zdroj: vlastní zpracování podle NOVOTNÝ, J. a O., HANUŠ. *Daňová příručka pro zemědělce a živnostníky*

Příloha D Sazba důchodové daně od roku 1945

Tabulka D: Sazby důchodové daně od roku 1945

Z důchodu				
ve stupni	přes Kčs	až včetně do Kčs	procent z důchodu	méně o Kčs
1	0	8 000	2	0
2	8 000	10 000	4	160
3	10 000	14 000	8	560
4	14 000	21 000	10	840
5	21 000	23 000	16	2 100
6	23 000	33 000	22	3 480
7	33 000	63 000	25	4 470
8	63 000	100 000	26	5 100
9	100 000	140 000	29	8 100
10	140 000	180 000	34	15 100
11	180 000	220 000	41	27 700
12	220 000	260 000	48	43 100
13	260 000	300 000	55	61 300
14	300 000	550 000	56	64 300
15	550 000	1 000 000	62	97 300
16	1 000 000	a výše	70	177 300

Zdroj: Zákon č. 161/1945 Sb. o dani důchodové

Příloha E Sazby živnostenské daně od roku 1948

Tabulka E: Sazby živnostenské daně od roku 1948

Stupeň	Ze základu nad Kčs do Kčs	Kčs
1	19 200 – 24 400	540
2	20 400 – 21 600	612
3	21 600 – 22 800	684
4	22 800 – 24 000	756
5	24 000 – 25 200	840
6	25 200 – 26 400	924
7	26 400 – 27 600	1 008
8	27 600 – 28 800	1 104
9	28 800 – 30 000	1 200
10	30 000 – 31 200	1 308
11	31 200 – 32 400	1 416
12	32 400 – 33 600	1 524
13	33 600 – 34 800	1 632
14	34 800 – 36 000	1 764
15	36 000 – 37 200	1 896
16	37 200 – 38 400	2 028
17	38 400 – 39 600	2 160
18	39 600 – 40 800	2 292
19	40 800 – 42 000	2 424
20	42 000 – 43 200	2 568
21	43 200 – 44 400	2 712
22	44 400 – 45 600	2 856
23	45 600 – 46 800	3 012
24	46 800 – 48 000	3 168
25	48 000 – 49 200	3 348
26	49 200 – 50 400	3 528
27	50 400 – 51 600	3 708
28	51 600 – 52 800	3 888
29	52 800 – 54 000	4 068
30	54 000 – 55 200	4 260
31	55 200 – 56 400	4 452
32	56 400 – 57 600	4 644
33	57 600 – 58 800	4 836
34	58 800 – 60 000	5 028
35	60 000 – 61 200	5 268
36	61 200 – 62 400	5 544
37	62 400 – 63 600	5 820
38	63 600 – 64 800	6 096
39	64 800 – 66 000	6 396
40	66 000 – 67 200	6 696
41	67 200 – 68 400	6 996
42	68 400 – 69 600	7 296
43	69 600 – 70 802	7 596
44	70 800 – 72 000	7 932
45	72 000 – 73 200	8 268
46	73 200 – 74 400	8 604
47	74 400 – 75 600	8 940
48	75 600 – 76 800	9 276

49	76 800 – 78 000	9 636
50	78 000 – 79 200	9 996
51	79 200 – 80 400	10 356
52	80 400 – 81 600	10 716
53	81 600 – 82 800	11 076
54	82 800 – 84 000	11 472
55	84 000 – 85 200	11 868
56	85 200 – 86 400	12 264
57	86 400 – 87 600	12 660
58	87 600 – 88 800	13 056
59	88 800 – 90 000	13 476
60	90 000 – 91 200	13 896
61	91 200 – 92 400	14 316
62	92 400 – 93 600	14 748
63	93 600 – 94 800	15 192
64	94 800 – 96 000	15 636
65	96 000 – 97 200	16 200
66	97 200 – 98 400	16 764
67	98 400 – 99 600	17 328
68	99 600 – 100 800	17 892
69	100 800 – 102 000	18 456
70	102 000 – 103 200	19 020
71	103 200 – 104 400	19 584
72	104 400 – 105 600	20 148
73	105 600 – 106 800	20 712
74	106 800 – 108 000	21 276
75	108 000 – 109 200	21 840
76	109 200 – 110 400	22 404
77	110 400 – 111 600	22 968
78	111 600 – 112 800	23 532
79	112 800 – 114 000	24 096
80	114 000 – 115 200	24 660
81	115 200 – 116 400	25 224
82	116 400 – 117 600	25 788
83	117 600 – 118 800	26 352
84	118 800 – 120 000	26 916

Zdroj: Zákon č. 50/1948 Sb. o živnostenské dani

Příloha F   Rentabilita   důchodové   daně družstevních a jiných organizací

Tabulka F1: Rentabilita důchodové daně družstevních a jiných organizací od roku 1952 u výrobních družstev

Rentabilita	Sazba daně
Do 3 %	25,0 % z daní podrobeného zisku
Nad 3 % do 5 %	25,0 % z části daní podrobeného zisku, která se rovná 3 % úplných vlastních nákladů, a 50 % ze zbytku zisku,
Nad 5 % do 8 %	35,0 % z části daní podrobeného zisku, která se rovná 5 % úplných vlastních nákladů, a 55 % ze zbytku zisku,
Nad 8 % do 12 %	42,5 % z části daní podrobeného zisku, která se rovná 8 % úplných vlastních nákladů, a 65 % ze zbytku zisku,
Nad 12 % do 15 %	50,0 % z části daní podrobeného zisku, která se rovná 12 % úplných vlastních nákladů, a 75 % ze zbytku zisku,
Nad 15 % do 20 %	55,0 % z části daní podrobeného zisku, která se rovná 15 % úplných vlastních nákladů, a 80 % ze zbytku zisku,
Nad 20 % do 25 %	61,2 % z části daní podrobeného zisku, která se rovná 20 % úplných vlastních nákladů, a 85 % ze zbytku zisku,
Nad 25 %	66,0 % z části daní podrobeného zisku, která se rovná 25 % úplných vlastních nákladů, a 90 % ze zbytku zisku.

Zdroj: vlastní zpracování podle SPÁČIL, B., et al. *Finanční právo ČSSR*. 1. vyd. Praha: SPN, 1965, 230 s.

Tabulka F2: Rentabilita důchodové daně družstevních a jiných organizací od roku 1952 u spotřebních družstev a jejich organizací, u svazů výrobních družstev a u Ústřední rady družstev

Sazba daně	25% daní podrobeného zisku
------------	----------------------------

Zdroj: vlastní zpracování podle SPÁČIL, B., et al. *Finanční právo ČSSR*. 1. vyd. Praha: SPN, 1965, 231 s.

Tabulka F3: Rentabilita důchodové daně družstevních a jiných organizací od roku 1952 u ostatních družstev, jakož i u podniků svazu výrobních družstev a u podniků Ústřední rady družstev

Výše daní podrobeného zisku	Sazba daně
Při daní podrobeném zisku do 50 000 Kčs	40 %
Při daní podrobeném zisku nad 50 000 Kčs do 80 000 Kčs	50 %
Při daní podrobeném zisku nad 80 000 Kčs	60 %

Zdroj: vlastní zpracování podle SPÁČIL, B., et al. *Finanční právo ČSSR*. 1. vyd. Praha: SPN, 1965, 231 s.

Tabulka F4: Rentabilita důchodové daně družstevních a jiných organizací od roku 1952 u podniků dobrovolných a jiných organizací

Stanovení daně	Sazba
Z prvních 80 000 Kčs daní podrobeného zisku	10 %
Ze zbytku daní podrobeného zisku	20 %

Zdroj: vlastní zpracování podle SPÁČIL, B., et al. *Finanční právo ČSSR*. 1. vyd. Praha: SPN, 1965, 231 s.

Tabulka F5: Rentabilita důchodové daně družstevních a jiných organizací od roku 1952 u ostatních poplatníků

Stanovení daně	Sazba
Z prvních 80 000 Kčs základu daně	75 %
Ze zbytku základu daně	90 %

Zdroj: vlastní zpracování podle SPÁČIL, B., et al. *Finanční právo ČSSR*. 1. vyd. Praha: SPN, 1965, 231 s.

Příloha G Sazby daní z příjmů od roku 1952

Tabulka G1: Sazby daně z příjmů obyvatelstva od roku 1952

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kčs	do Kčs		
0	15 000	5 %	0 Kčs
15 000	30 000	10 %	15 000 Kčs
30 000	40 000	3 000 Kčs + 15 %	30 000 Kčs
40 000	60 000	4 500 Kčs + 25 %	40 000 Kčs
60 000	90 000	9 500 Kčs + 35 %	60 000 Kčs
90 000	140 000	20 000 Kčs + 45 %	90 000 Kčs
140 000	230 000	42 500 Kčs + 55 %	140 000 Kčs
230 000	500 000	92 000 Kčs + 65 %	230 000 Kčs
500 000 a výše		267 500 Kčs + 80 %	500 000 Kčs

Zdroj: Zákon č. 78/1952 Sb. o dani z příjmů obyvatelstva

Tabulka G2: Sazby živnostenské daně v Kč od roku 1952

Druh živnosti	Pracuje-li v podniku				Za každého dalšího zaměstnance (včetně učňů) se připočítá
	poplatník sám	s 1 zaměstnancem nebo učněm	se 2 zaměstnanci (včetně učňů)	se 3 zaměstnanci (včetně učňů)	
Řemeslné živnosti I. Třídy	4 000	8 000	15 000	23 000	10 000
Řemeslné živnosti II. Třídy	6 000	12 000	22 000	34 000	14 000
Hostinství	8 000	16 000	30 000	48 000	20 000
Povoznictví s koňskými potahy	10 000	20 000	35 000	55 000	25 000
Autodoprava	12 000	25 000	45 000	70 000	30 000
Obchodní činnost	12 000	25 000	45 000	70 000	30 000

Zdroj: Zákon č. 79/1952 Sb. o živnostenské dani

Příloha H Sazby daně z příjmů obyvatelstva od 1962

Tabulka H2: Sazby daně z příjmů obyvatelstva od roku 1962

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kčs	do Kčs		
0	3 000	5%	0 Kčs
3 000	6 000	10%	3 000 Kčs
6 000	8 000	600 Kčs + 15%	6 000 Kčs
8 000	12 000	900 Kčs + 25%	8 000 Kčs
12 000	18 000	1 900 Kčs + 35%	12 000 Kčs
18 000	28 000	4 000 Kčs + 45%	18 000 Kčs
28 000	46 000	8 500 Kčs + 55%	28 000 Kčs
46 000 a výše		18 400 Kčs + 65%	46 000 Kčs

Zdroj: Zákon č. 145/1961 Sb. o dani z příjmů obyvatelstva

Tabulka H1: Sazby daně z příjmů obyvatelstva od roku 1983

Při základu daně nad Kčs do Kčs		U poplatníků, kteří vyživují alespoň jedno dítě nebo je vychovali	U ostatních poplatníků	Ze základu daně přesahujícího Kčs
	3 600	5 %	5 %	
3 600	7 200	10 %	10 %	
7 200	20 000	720 Kčs a 20 %	720 Kčs a 24 %	7 200
20 000	30 000	3280 Kčs a 25 %	3 790 Kčs a 28 %	20 000
30 000	40 000	5 780 Kčs a 28 %	6 590 Kčs a 32 %	30 000
40 000	60 000	8 580 Kčs a 42 %	9 790 Kčs a 48 %	40 000
60 000	80 000	16 980 Kčs a 56 %	19 390 Kčs a 64 %	60 000
80 000 a výše		28 180 Kčs a 70 %	32 190 Kčs a 80 %	80 000

Zdroj: Zákon č. 162/1982 Sb. o dani z příjmů obyvatelstva

Příloha I Sazby vybraných daní z příjmů v období 1989 - 1992

Tabulka I1: Sazby daně z příjmů obyvatelstva od roku 1990

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kčs	do Kčs		
0	60 000	15%	0 Kčs
60 000	180 000	9 000 Kčs + 25%	60 000 Kčs
180 000	540 000	39 000 Kčs + 35%	180 000 Kčs
540 000	1 080 000	165 000 Kčs + 45%	540 000 Kčs
1 080 000 a výše		408 000 Kčs + 55%	1 080 000 Kčs

Zdroj: Zákon č. 389/1990 Sb. o dani z příjmů obyvatelstva

Tabulka I2: Sazby důchodové daně placené spotřebními družstvy od roku 1989

Při rentabilitě	Ze základu důchodové daně
Do 8 %	10 %
Nad 8 % do 12 %	10 % + 4,--% á
Nad 12 % do 15 %	26 % + 3,--% á
Nad 15 % do 20 %	35 % + 2,--% á
Nad 20 % do 30 %	45 % + 1,--% á
Nad 30 %	55 %

Zdroj: BAKEŠ, M., et al. *Finance v podnikatelské činnosti*. 1. vyd. Praha: Linde, 1991, 44 - 47 s.

Pozn: Činitel „á“ se rovná procentu rentability (vypočtené s přesností na desetiny) přesahující spodní hranici příslušného daňového pásma.

Příloha J Sazby daní fyzických osob v letech 1993 - 2014

Tabulka J1: Sazby daně fyzických osob v roce 1993

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	60 000	15 %	0 Kč
60 000	120 000	9 000 Kč + 20 %	60 000 Kč
120 000	180 000	21 000 Kč + 25 %	120 000 Kč
180 000	540 000	36 000 Kč + 32 %	180 000 Kč
540 000	1 080 000	151 200 Kč + 40 %	540 000 Kč
1 080 000 a výše		367 200 Kč + 47 %	1 080 000 Kč

Zdroj: Zákon o daních z příjmů – č. 586/1992 Sb.

Tabulka J2: Sazby daně fyzických osob v roce 1994

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	60 000	15 %	0 Kč
60 000	120 000	9 000 Kč + 20 %	60 000 Kč
120 000	180 000	21 000 Kč + 25 %	120 000 Kč
180 000	540 000	36 000 Kč + 32 %	180 000 Kč
540 000	1 080 000	151 200 Kč + 40 %	540 000 Kč
1 080 000 a výše		367 200 Kč + 44 %	1 080 000 Kč

Zdroj: Zákon o daních z příjmů – č. 586/1992 Sb.

Tabulka J3: Sazby daně fyzických osob v roce 1995

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	60 000	15 %	0 Kč
60 000	120 000	9 000 Kč + 20 %	60 000 Kč
120 000	180 000	21 000 Kč + 25 %	120 000 Kč
180 000	540 000	36 000 Kč + 32 %	180 000 Kč
540 000	1 080 000	151 200 Kč + 40 %	540 000 Kč
1 080 000 a výše		367 200 Kč + 43 %	1 080 000 Kč

Zdroj: Zákon o daních z příjmů – č. 586/1992 Sb.

Tabulka J4: Sazby daně fyzických osob v roce 1996

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	84 000	15 %	0 Kč
84 000	144 000	12 600 Kč + 20 %	84 000 Kč
144 000	204 000	24 600 Kč + 25 %	144 000 Kč
204 000	564 000	39 600 Kč + 32 %	204 000 Kč
564 000	a více	154 800 Kč + 40 %	564 000 Kč

Zdroj: Zákon o daních z příjmů – č. 586/1992 Sb.

Tabulka J5: Sazby daně fyzických osob v roce 1997

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	84 000	15 %	0 Kč
84 000	168 000	12 600 Kč + 20 %	84 000 Kč
168 000	252 000	29 400 Kč + 25 %	168 000 Kč
252 000	756 000	50 400 Kč + 32 %	252 000 Kč
756 000	a více	211 680 Kč + 40 %	756 000 Kč

Zdroj: Zákon o daních z příjmů – č. 586/1992 Sb.

Tabulka J6: Sazby daně fyzických osob v roce 1998

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	91 400	15 %	0 Kč
91 400	183 000	13 716 Kč + 20 %	91 400 Kč
183 000	274 200	32 028 Kč + 25 %	183 000 Kč
274 200	822 600	54 828 Kč + 32 %	274 200 Kč
822 600	a více	230 316 Kč + 40 %	822 600 Kč

Zdroj: Zákon o daních z příjmů – č. 586/1992 Sb.

Tabulka J7: Sazby daně fyzických osob v roce 1999

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	102 000	15 %	0 Kč
102 000	204 000	15 300 Kč + 20 %	102 000 Kč
204 000	321 000	35 700 Kč + 25 %	204 000 Kč
321 000	1 104 000	62 700 Kč + 32 %	321 000 Kč
1 104 000	a více	316 140 Kč + 40 %	1 104 000 Kč

Zdroj: Zákon o daních z příjmů – č. 586/1992 Sb.

Tabulka J8: Sazby daně fyzických osob v roce 2000

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	102 000	15 %	0 Kč
102 000	204 000	15 300 Kč + 20 %	102 000 Kč
204 000	321 000	35 700 Kč + 25 %	204 000 Kč
321 000	a více	62 700 Kč + 32 %	321 000 Kč

Zdroj: Zákon o daních z příjmů – č. 586/1992 Sb.

Tabulka J9: Sazby daně fyzických osob v roce 2001, 2002, 2003, 2004, 2005

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	109 200	15 %	0 Kč
109 200	218 400	16 380 Kč + 20 %	109 200 Kč
218 400	331 200	38 220 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	66 420 Kč + 32 %	331 200 Kč

Zdroj: Zákon o daních z příjmů – č. 586/1992 Sb.

Tabulka J10: Sazby daně fyzických osob v roce 2006, 2007

Ze základu daně		Daň	Ze základu přesahujícího
od Kč	do Kč		
0	121 200	12 %	0 Kč
121 200	218 400	14 544 Kč + 19 %	121 200 Kč
218 400	331 200	33 012 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	61 212 Kč + 32 %	331 200 Kč

Zdroj: Zákon o daních z příjmů – č. 586/1992 Sb.

Příloha K   Roční mzda (v průmyslu) v letech 1921 – 1929

Tabulka K: Roční mzda (v průmyslu) v letech 1921 - 1929

Rok	Výše roční mzdy (v průmyslu) v Kč
1921	8 515
1922	7 157
1923	5 641
1924	6 235
1925	6 407
1926	6 360
1927	6 756
1928	7 208
1929	7 391

Zdroj: vlastní zpracování podle PRŮCHA, V., et al. *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918-1992, 1. díl období 1918-1945*. 1. vyd. Brno: Doplněk, 2004, 237 s. ISBN 80-7239-147-X.

Příloha L Hrubá průměrná mzda v letech 1950 - 2014

Tabulka L: Hrubá průměrná mzda v letech 1950 – 2014

Rok	Výše průměrné hrubé měsíční mzdy
1950	948
1955	1 192
1960	1 303
1965	1 453
1970	1 915
1971	1 997
1972	2 090
1973	2 164
1974	2 237
1975	2 313
1976	2 382
1977	2 462
1978	2 537
1979	2 597
1980	2 656
1981	2 699
1982	2 765
1983	2 822
1984	2 875
1985	2 920
1986	2 964
1987	3 026
1988	3 095
1989	3 170
1990	3 286
1991	3 792
1992	4 644
1993	5 817
1994	6 894
1995	8 172
1996	9 825
1997	10 802
1998	11 801
1999	12 797
2000	13 219
2001	14 378
2002	15 524
2003	16 430
2004	17 466
2005	18 344
2006	19 546
2007	20 957
2008	22 691
2009	23 344
2010	23 864

2011	24 455
2012	25 067
2013	25 078
2014	25 686

Zdroj: vlastní zpracování podle *Mzdy a ceny včera a dnes*. [online]. Účetní kavárna [vid. 2014-12-29].
Dostupný z: <http://www.mesec.cz/clanky/mzdy-a-ceny-vcera-a-dnes/>
Poznámka: 1955-1995 průměrná měsíční mzda v civilním sektoru národního hospodářství, 1996 – 2014
průměrná mzda v ČR

Příloha M Daňové přiznání z roku 1928

38

Vzor přiznání k dani důchodové: (1. strana obalu).

Podějte toto přiznání u berní správy svého bydliště bez vyzvání do konce února t. r., jinak se vyměří daň z úřední moci (§ 309, odst. 1. zák.). Vyplňte napřed vložky, pokud se Vás týkají, a podle nich vyplňte obal (přiznání) pro daň důchodovou.

Země: *Morava* Které vložky (písmena A, B, C, E) a které doklady o účtování jsou přiloženy?
Berní správa: *Olomouc* vložky *A, B, C, E.*
Obec: *Holice*

OBAL Přiznání

k dani důchodové a k dani z vyššího služného za minulý rok 192.....

Jméno a příjmení: *Jan Pospíšil*
Zaměstnání (povolání): *mlynář a rolník*
Kde jste bydlil 31. prosince minulého roku: *v Holici čp 35.*
Přestěhoval-li jste se od té doby, kde teď bydlíte?.....*ne*.....
Příslušníci Vaší rodiny (žena, družka, nezletilé [do 21 let] děti, vnuci, pastorkové, schovanci):

Jméno osoby:	Věk:	Poměr k hlavě rodiny:	Zaměstnání:
<i>Marie</i>	<i>45</i>	<i>manželka</i>	<i>v domácnosti</i>
<i>Jan</i>	<i>16</i>	<i>syn</i>	<i>student</i>
<i>Marie</i>	<i>13</i>	<i>dcera</i>	<i>školou povinná</i>
<i>Božena</i>	<i>11</i>	<i>„</i>	<i>„</i>

Udejte berní správu, u které Vám byla naposled vyměřena daň důchodová (dříve daň z příjmu): *Olomouc*

Důchod

celé Vaší domácnosti, tedy Váš a všech svrchu jmenovaných příslušníků Vaší rodiny dohromady, a to podle výpočtu na vložkách A, B, C, E:

	Kč
A) čistý příjem z pozemků a lesů (viz vložku A a poznámku 2. na zadní straně obalu)	<i>23.750</i> —
B) čistý příjem z budov (viz vložku B a poznámku 3. na zadní straně obalu)	<i>650</i> —
C) čistý příjem ze samostatných podniků a zaměstnání (viz vložku C a poznámku 4. na zadní straně obalu)	<i>10.200</i> —
D) čistý příjem ze služebního poměru hlavy rodiny (služné se všemi přídatky, mzdy, důchody světských, duchovních a členů řeholních společenstev, smluvené tantiemy úřednické, presenční známky, kolejné, zkušební taxy, štolové poplatky, provise, zpropičné a pod., odpočivní a zaopatřovací platy, a to jak příjmy peněžní tak i cena požitků v přírodninách, jako na příklad naturálního bytu, deputátu) (viz poznámku 5. za zadní straně obalu) Upozornění: Služební požitky členů rodiny se nepřipočítávají! Zvláštní vložky není.	
E) čistý příjem z kapitálů (viz vložku E a poznámku 6. na zadní straně obalu)	<i>1.415</i> —
F) čistý příjem z jinakých pramenů na př. výhry všeho druhu, spekulacní zisky (§ 7 odst. 3 až 5), tantiemy správních radů, spisovatelské honoráře, honoráře starostů obcí, alimenty a pod. Upozornění: Zvláštní vložky není.	
Úhrnem příjmů	<i>36.015</i> —

Nesprávné a neúplné údaje trestají se podle zákona.

(2. strana obalu).**Srážky**

pokud nebyly odečteny při výpočtu příjmu na str. 1. jakožto výdaje sloužící k docílení těchto příjmů (§§ 15 až 17 zák.).

	Kč
1. V minulém roce přímo předepsané a skutečně zapravené veřejnoprávní daně a dávky s přírážkami a příslušenstvím (jako na př.: dávka z nájemného, náboženská daň), dále patronátní břemena a konkurenční příspěvky (§ 15 č. 1 lit. e zák) nikoliv však přímé daně postihující prameny důchodové u A) až E), ježto byly již odečteny na straně první a nikoliv daň důchodová a dávka z majetku	
2. Úroky z dluhů osobních , domácnostních (§ 15 č. 2 zák.) s vyloučením úroků z dluhů z hospodářství, budov a podniků, ježto byly již odečteny na první straně	
3. Pravidelné příspěvky manželu, dětem atd., které nežijí v domácnosti hlavy rodiny a nejsou příslušníky jejich domácnosti (§ 15 č. 2. zák.)	
4. Trvalá břemena (na př. výměnky) (§ 15 č. 2 zák.) <i>výměnek otcí</i>	5.000'—
5. Příspěvky do nemocenských , úrazových a starobních, invalidních, sirotčích a pensijních pokladen, pojišťoven a pod. ústavů (§ 15 č. 3 zák.) za hlavu rodiny, za členy jeho rodiny neb za zaměstnance v jeho domácnosti <i>za služku v domácnosti</i>	300'—
6. Pojištění za všeliké pojištění věcných škod (§ 15, č. 1, lit. c zák.) .	
7. Životní pojištění kapitálové (u vzájemných pojišťoven po srážce podílu na zisku [dividend]) (§ 15, č. 4 zák.) <i>za sebe, manželku a děti</i>	1.800'—
Úhrn srážek	7.400'—

	Kč
Úhrn příjmů (strana první)	36 015'—
Úhrn srážek (strana druhá)	7.400'—
Zbývá dani podrobený ryzí důchod	28 915'—

I. Vedle toho mají tyto osoby (Vy nebo příslušníci Vaší rodiny) důchod dani nepodrobený (na příklad služební požitky vojenské, četnické):
Které osoby? Jaký důchod?

.....

II. Jména členů rodiny, kteří mají služební požitky (§ 5 odst. 2, § 11 zák.), jež nebyly na straně 1. do příjmu D) započteny:

.....

III. Okolnosti, jež odůvodňují nevyměření či snížení přírážky pro rodiny s menšími břemeny (na příklad počet členů rodiny, počet členů domácnosti jsoucích v zaopatření hlavy rodiny [§ 19 zák.]):

.....

IV. Okolnosti, rozhodné pro přiznání srážky pro mnohočlenné rodiny (počet členů domácnosti, kteří jsou v zaopatření hlavy rodiny podle § 20 zák.) a pro přiznání slevy na dani (na příklad neobyčejné zatížení výživou a výchovou dětí, vydržováním nemajetných příbuzných, sourozenců a osob sešvagřených, zadlužení, trvalá nemoc podle § 21 zák.):

snížení o 2/10 na manželku a 3 děti

.....

(3. strana obalu).

Ujišťuji, že veškeré tyto údaje i údaje ve vložkách A, B, C, E a všechny další vysvětlivky k nim jsem učinil podle nejlepšího vědomí a svědomí.

V ..... *Holici* ..... dne ..... *15. ledna* ..... 192...*8*...

Podpis:

Jan Fospíšil.

Vysvětlivky k služebním příjmům (str. 1. D) hlavy rodiny:

1. Jméno, stav a bydliště zaměstnavatele:.....
.....
2. Úhrnný hrubý služební příjem . . . . . Kč
3. Kolik z tohoto příjmu bylo použito k úhradě výdajů službou vyžadovaných .....Kč
Zbývá . . . . . Kč
4. Od toho paušalované výdaje (viz poznámku 5. na zadní straně obalu): . . . . . Kč
5. Daň z vyššího služného . . . . . Kč
Úhrn výdajů . . . . . Kč
Zbývá čistý příjem . . . . . Kč
6. Kolik Vám na dani důchodové srazil zaměstnavatel v minulém roce: . . . . . Kč

Vysvětlivky k úrokům z dluhů a břemenům (str. 2 č. 2 až 4):

Jméno a bydliště věřitele či oprávněného (příjemce), výše dluhu, úroková míra (bez anuit), jakému účelu byl dluh uzavřen a použit, druh a výše břemene či příspěvku:

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

(4. strana obalu).**Jak se vyplňují přiznání a vložky:**

1. Máte-li příjmy z různých pramenů (hospodářství, budov, podniku, kapitálu), vyplňte nejprve příslušné vložky (A, B, C, E) a **čistý příjem** z nich přenesete na první stranu přiznání k důchodové dani (obalu). U každého příjmového pramene (A až F) přiznejte **skutečně doložené** příjmy minulého roku **bez ohledu na to, jak dlouho trval v tomto roce ten který příjem, vznikl-li, zanikl-li či změnil-li se v minulém roce.** Nenastala-li v minulém roce žádná změna proti přiznání, jež jste podal za dřívější rok, můžete se jen dovolati v přiznání i přílohách tohoto dřívějšího přiznání.

2. **K bodu A a vložce A:** Máte-li **polní či lesní hospodářství**, vypočtete ve vložce A **čistý příjem** takto: Jako **hrubý příjem** uvedete tržbu minulého roku za všechny plodiny a výrobky prodané (za hotové i na úvěr), jakož i veškerou tržbu či příjem, související s provozováním hospodářství a všech jeho odvětví a vedlejších podniků, na př. z dobytka, drůbeže, včel, ovocných stromů, propůjčování tažné či pohonné síly, z rybníků, z prodeje písku, kamene, hlíny, rašeliny a pod. z práv, spojených s pozemkovou drůbou, [honitby, rybolovu a pod.], pachtovné i s hodnotou vedlejšího plnění z propachtovaných pozemků a příjmy za jinaké užívání pozemků, výrobní cenu plodin a výrobků, spotřebovaných ve **vlastní domácnosti**, nájemní hodnotu vlastního bytu, vrácené či přeúčtované přeplatky na daních. Od tohoto příjmu odrazíte veškeré vydání hospodářství (na př. udržování a opravy budov, pl tu, cest, drenáží atd., udržování živého i mrtvého inventáře, pojistky proti všem škodám, otop a osvětlení hospodářských budov, přikoupené semeno, hnojiva a jiné suroviny a zboží pro hospodářství, výdaje na pomocné síly i se zákonnými příspěvky na jejich pojištění nemocenské, úrazové a pod., pachtovné z připachtovaných pozemků atd.) placené dare, přirážky a dávky všeho druhu (kromě daně důchodové a dávky z majetku), úroky z dluhů, výměnky a pod.

Vedete-li řádné knihy, připojte opis účtu zisku a ztráty a účtu rozvážného nebo (u jednoduchého účetnictví) seznam aktiv a pasiv (inventář počátečný a konečný) s výpočtem příjmu a vydání.

3. **K bodu B a vložce B:** Máte-li budovy, uveďte ve vložce B či na příloze k ní nájemné, jež jste obdržel v minulém roce za používání domu či jeho části (dvora, průjezdu, výkladů a pod.) a jeho příslušenství, za používání zahrady, úplatu za nábytek i hodnotu vedlejších dávek a užitků, cenu vlastního bytu i jiných místností, jichž užíváte k jiným účelům, než pro své hospodářství či podnik, neb jež jste přenechal zdarma jiným osobám.

Od toho odečtete výdaje na udržování a opravy domu atd. (výjma ony, které nesl nájemník), přiměřené procento za opořebením budovy, pojištění budovy proti ohni a jiným škodám, zaplacenou daň domovní s přirážkami a jiné veřejné dávky (po srážce vrácených či přeúčtovaných přeplatků), úroky z dluhů zjištěných na domě a jiná břemena, vážnoucí na domě, výdaje na správu domu a pod.

4. **K bodu C a vložce C:** Máte-li **výdělečný podnik** (živnost, zaměstnání), vyplňte přílohu C. Hrubými příjmy jsou tu: smluvená či poskytnutá úplata za obchod či živnostenské výkony a za všeliké přenechání užívání (na př. za propůjčení vodní či jiné síly), tržba za zboží a výrobky prodané za hotové i na úvěr, hodnota výrobků a zboží spotřebovaných ve **vlastní domácnosti**, veškeré jiné příjmy, související s provozováním podniku a cena záloh, zbylých koncem minulého roku (období).

Od toho odečtete výdaje, spojené s provozováním podniku (na př. nákup surovin a zboží, cenu zásob převzatých z minulého období, udržování a opravy továrních budov, provozních místností, zařízení, inventáře, amortisace, pojistné, pachtovné a nájemné, světlo a otop, výdaje na pomocné síly i se zákonnými příspěvky na jejich pojištění nemocenské, úrazové, penzijní atd., placené daně, přirážky a dávky všeho druhu, kromě daně důchodové a dávky z majetku a pod. výlohy), dále úroky z obchodních dluhů.

Vedete-li řádné obchodní knihy, připojte opis účtu zisku a ztráty a účtu rozvážného nebo (u jednoduchého účetnictví) seznam aktiv a pasiv (inventář počátečný a konečný) s výpočtem příjmu a vydání.

5. **K bodu D:** Jak se vypočte čistý příjem, uvedeno je na třetí straně obalu. Paušalované výdaje činí u služebních požitků 20% z prvních 20.000 Kč, 10% z dalších 30.000 Kč a 5% z dalších 50.000 Kč a mají krýti výdaje na dosažení, zabezpečení a udržení služebního důchodu, jež nese zaměstnanec ze svých požitků **bez náhrady** (na př. na odborné knihy a pomůcky, zvláštní pracovní šat, jízdné a pod.) a **příspěvky určené pod č. 5. srážek**. Tyto příspěvky se pak **nesmějí srážeti pod č. 5. srážek**. Z tantiem, presenčních známek, kolejničů, zkušebních tax, štolových poplatků, provísí, zpropišného a pod. požitků **se paušál nesráží**.

6. **K bodu E a vložce E:** Viz poučení na vložce E.

7. **Ke srážkám:** Má-li poplatník další srážky jež nesouvisejí se žádným pramenem příjmu, uvedeným na první straně obalu a nemohly se tedy odečísti při výpočtu čistého příjmu, přiznaného na první straně, uvede je zde. Jaké to jsou srážky, jest patrnó z bodů č. 1-7. K bodu č. 3 se upozorňuje, že příspěvky, placené příslušníkům rodiny, kteří jen **přechodně** (na př. za účelem studií, zotavení, léčení, výkonu vojenské služby) nežijí ve Vaší domácnosti, sem nepatří a nelze je odečítati.

Na životním pojistném (bod č. 8) lze sraziti nejvýše 2000 Kč, ale uveďte celou výši pojistného.

K bodu III. a IV.: Zde uveďte další členy své domácnosti (kromě oněch, kteří jsou uvedeni na první straně obalu), tedy zletilé děti, rodiče (vlastní i nevlastní), pěstouny, tchána a tchyni, zetě a snachu, jsou-li ve Vaší domácnosti a vydržování z Vašich prostředků; dále ony, kteří nejsou ve Vaší domácnosti, ale jimž dáváte pravidelně příspěvky (viz č. 3 srážek), konečně nemajetné sourozence a sešvagřené, jež vydržujete. Dále uveďte, kolik jste vychoval děti.

Zde uveďte též zvláštní poměry, jež obmezují Vaši platební schopnost, na př. výchova dětí mimo dům, zadlužení, nákladná či trvalá nemoc a pod.

Vzor vložky A k přiznání daně důchodové: (1. strana).

Pro majitele pozemků.

Země: *Morava*
Obec: *Holice*

Berní správa: *Olomouc*

Vložka A.

k přiznání k dani důchodové.

(Příjem z polního a lesního hospodářství),
zároveň

přiznání k všeobecné dani výdělkové ze zemědělských pachtů*)
za rok 192.....

Nesprávné údaje či zatajení trestají se podle zákona.

I. Všeobecné údaje:

1. Jméno a příjmení poplatníkov: *Jan Fospíšil*
2. Bydliště podle stavu dne 31. prosince minulého roku: *Holice, čp. 35.*
3. Přestěhoval-li jste se od té doby, kde bydlíte teď: .....
4. Vyplňte přesně tyto sloupce: .....

Pozemky, které náleží Vám a členům Vaší rodiny, a které sám obděláváte					Pozemky cizí, které jste pachtoval a na nichž hospodaříte				
komu náleží	v které obci leží	výměra v ha nebo mírách nebo korcích nebo jitrech ve vedle uvedené obci		v které obci leží	výměra v ha nebo mírách nebo korcích nebo jitrech ve vedle uvedené obci	komu a zač?	v které obci leží	výměra v ha nebo mírách nebo korcích nebo jitrech ve vedle uvedené obci	od koho a zač?
<i>Jan Pospíšil</i>	<i>Holice</i>	<i>22 ha</i>					<i>Holice</i>	<i>1 ha</i>	<i>František Vaněk, Holice čp. 24 pacht 2 250 Kč ročně</i>

5. Kolik hektarů, jiter, korců, měr bylo v minulém roce oseto (osázeno)
  - čekankou .....
  - zeleninou .....
  - chmelem .....
  - mákem .....
  - řepkou .....

*) Pachtý jiného druhu náleží do přiznání k všeobecné dani výdělkové ve vložce C.

(2. strana).

6. Kolik činí Vaše skutečné dluhy? - Kapitál? - Úmor? } *20.000 Kč u Rolnické záložny*
 Úroky? - Jméno věřitele? } *v Olomouci, úrok 5⁰/₁₀, úmor 1⁰/₁₀*
7. Udejte jména a stáří členů rodiny, kteří jsou trvale ve Vašem hospodářství zaměstnaní? } *syn František, 22letý*
8. Provozujete vedle zemědělství též jiné vedlejší zaměstnání jako na př. honitbu, rybolov, povoznictví, výrobu dřevěného nádobí, krabic, tření lnu, košíkářství, dobývání písku, kamene a pod.? }
 Jaké důvody uplatňujete, aby tato činnost nepodléhala všeobecné dani výdělkové? }

II. Výsledky provozování.

Vedete-li řádné obchodní knihy připojte v opisu: při jednoduchém účetnictví účet příjmů a vydání, dále inventář podle stavu prvního a posledního dne období hospodářského, při podvojném účetnictví účet zisku a ztráty a účet rozvážný.

Nemáte-li těchto pomůcek, vypočítejte na zvláštní příloze čistý příjem pokud se týče zemědělských pachtů, též čistý výtěžek.

O tom, jak se má zjistiti příjem, viz poučení na obalu v pozn. 2, u pachtýřů též v pozn. 4.

Podle toho činí:

- a) z hospodářství na vlastních pozemcích
 čistý příjem . . . . . *23.750 —* Kč
- b) z hospodářství na pachtovaných pozemcích
 čistý příjem (též čistý výtěžek) .....Kč

Ujišťuji, že jsem učinil veškery tyto údaje i údaje v připojených dalších přílohách a vysvětlivkách podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

V *Holici* dne *15. ledna* 192*8*

Jan Pospíšil

Podpis.

Vzor vložky B k přiznání k dani důchodové:**Pro majitele domu.*)****Vložka B**

k přiznání k dani důchodové za r. 192
(Příjem z budov).

Nesprávné údaje či zatažení trestají se podle zákona

I. Všeobecné údaje:

Jméno a příjmení poplatníkov: *Jan Pospíšil st.*

Jméno a příjmení majitele domu: *"*

Obec, ulice, číslo domu ^{dop.} *Holice čp. 35.*
 n.

Jméno a příjmení spolu-
 majitelů, jejich adresy a }
 výše podílů každého z nich }
 Kolik roků budova stojí? *60 let.*

Kolik činí skutečné dluhy }
 zajištěné na domě: jméno věřitele. } *Rolnická záložna v Olomouci*
 kapitál, úmor, úroky? } *10.000 Kč, úrok 5%, úmor 10/0.*

Máte-li více budov, učiňte podle tohoto vzorce příslušné údaje na zvláštních přílohách.

II. Výpočet příjmů a vydání.

O tom, jak se má zjistit příjem, viz poučení na obalu v pozn. 3.

Příjmy		Kč	Vydání		Kč
hrubý činžovní výnos	2.000		dávka z nájemného a daň činžovní s přírážkami	450	—
hodnota vlastního bytu	800		správa střechy podle účtu . .	600	—
hodnota bytu poskytovaného zdarma otci jako výměnek . .	200		pausál komínkoví	100	—
			osvětlení chodby a průjezdu .	300	—
			pojištění proti ohni a na povinné ruení	400	—
			úrok z dluhu 10 000 Kč na 5%	500	—
Úhrn příjmů	3.000		Úhrn vydání	2 350	—
Od toho úhrn vydání	2.350				
Zbývá čistý příjem	650				

Jan Pospíšil

Podpis.

Nestačí-li zde místo, pište na druhé straně.

*) Neplatí pro nepronajaté obytné budovy užívané zemědělci a jejich čeledí.

(2. strana)

11. Máte-li jen **jednu provozovnu** nebo více provozoven v **téže berní obci**, udejte:

a) obec, číslo pop., ulici, v níž provozovna leží: .....

Holice čp. 35

b) druh a počet provozovacích místností, a jsou-li najaty, i nájemné: .....

mlýn

c) počet zaměstnanců: .....

1 stárek a 1 prášek

12. Máte-li **více provozoven v různých obcích**, nebo rozprostírá-li se provozovna do obvodu několika obcí (na př. u dolů, závodů na hranicích několika obcí), nebo přestěhovali jste provozovnu v minulém roce do obce, vyplňte tyto sloupce pro **každou provozovnu** zvláště, ve třetím případě jak o provozovně dřívější, tak i o nynější:

Označení provozovny (na př. továrna, dílna, skladiště, prodejna a pod.) a doby, po kterou byla v minulém roce v činnosti	Obec, číslo pop., čtvrť, okres	Provozovací místnosti (druh, počet i nájemné jsou-li najaty)	Počet		V této provozovně bylo vydáno na služném, mzdách a úřednických tantiémách v Kč	V této provozovně docílen byl obrát (tržba, hrubý příjem)	Kolik připadá ze základní o kapitálu (č. 9) na tuto provozovnu
			úředníků	ostatních zaměstnanců			

13. Udejte:

a) počet hodinových koňských sil (HHP) dodaných přímo z motorů pracovním strojům: .....

b) počet hodinových koňských sil (HHP) nebo kilowatových hodin (KWH) pracovaných elektromotory z vlastní nebo cizí elektrické energie: .....

c) počet použitých kilowatových hodin (KWH) pro účely tepelné a chemické: .....

(3. strana).

14. Okolnosti, z nichž poplatník dovozuje nárok na osvobození od daně (§ 50) či na zákonné úlevy (§ 54: núzný poplatník bez pomocných sil; poplatník méně způsobilý k práci s 1 silou, je-li starší 65 let a trvá-li podnik aspoň 20 let; § 57: podnik, zaměstnání není možné bez činnosti poplatníkovy): .....

15. Zaměstnáváte-li v téže obci ve svých provozovnách trvale aspoň 400 zaměstnanců, učiňte potřebné údaje podle § 58 odst. 6. zák. ....

II. Výsledky provozování:

Vedete-li řádné obchodní knihy, připojte v opisu (po případě v uzavřené obálce): při jednoduchém účetnictví účet příjmu a vydání a inventář podle stavu prvního a posledního dne obchodního období, při podvojném účetnictví účet zisku a ztráty a účet rozvažný. Nemáte-li těchto pomůcek, vypočtete na zadní straně nebo na zvláštní příloze čistý výtěžek.

Podle toho činí čistý výtěžek podniku..... 10 200 — ..... Kč.

V tom zahrnuty jsou výtěžky těchto pozemků a budov (jich částí), patřících podnikateli, které jsou podrobeny pozemkové nebo domovní dani:

Máte-li v příjmech podniku zaúčtovány podíly na zisku tuzemských podniků podrobených zvláštní dani výdělkové, jaký zisk jste měl z takových podniků? .....

Ujišťuji, že jsem učinil veškeré tyto údaje i údaje v dalších přílohách a vysvětlivkách podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

V..... *Holici* ..... dne..... *15 ledna* ..... 192..8...

Jan Pospíšil

Podpis poplatníka všeobecné výdělkové daně.

Vzor vložky E k přiznání k dani důchodové: (1. strana).

Pro majitele kapitalů, práv a pod.

Země: ..... *Morava* .....Obec: ..... *Holice* .....Berní správa: ..... *Olomouc* .....

Vložka E.

k přiznání k dani důchodové.

(Příjem z kapitalů),

zároveň

přiznání k dani rentové přímo vybírané
za rok 192.....

Jméno a příjmení ..... *Jan Pospíšil* ..... Bydliště 31. prosince
minulého roku ..... *Holice čp. 35* .....

Přestěhoval-li jste se od té
doby, kde bydlíte teď?.....

Nesprávné údaje či zatajení trestají se podle zákona.

(Uveďte zde veškeré příjmy z kapitalů, práv a pod. bez rozdílu, podléhající-
jenom dani důchodové nebo též rentové; které to jsou, jest uvedeno na 4.
straně této vložky.)

A. Vklady u peněžních ústavů:

1	2	3	4	5	6
Jméno a příjmení osoby, které příjem náleží (uďte nejprve pří- jmy hlavy rodiny, dále odděleně podle osob příjmy ostat- ních příslušníků rodiny)	Ústav, kde peníze jsou uloženy (na př. měst- ská spořitelna v N., Živo- stevská banka v Praze atd.)	Druh vkladu a výše vkladu koncem minu- lého roku (na př. vklad na knížku .Kč, vklad na běž- ný účet ... Kč	Jaké podstat- né zmē- ny ve výši vkladu nastaly v minu- lém roce?	Kolik činil příjem v mi- nulém roce (úroky vyzvednuté nebo při- psané) Kč	Náklad spo- jený s naby- tím požitků vedle vyká- zaných (viz poučení na 4. straně této vložky) Kč
<i>Jan Pospíšil mladší</i>	<i>Agrární banka</i>	<i>Vklad na knížku 5000 Kč</i>		<i>205.— Kč</i>	
<i>Marie Pospíšilová dcera</i>	<i>"</i>	<i>"</i>		<i>205.— Kč</i>	
<i>Božena Pospíšilová dcera</i>	<i>"</i>	<i>"</i>		<i>205.— Kč</i>	

(2. strana).

B. Cenné papíry:

1	2	3	4	5	6
Jméno a příjmení osoby které příjem náleží (udejte nejprve příjmy hlavy rodiny, dále odděleně podle osob a příjmy ostatních příslušníků rodiny)	Přesné označení cenných papírů podle každého druhu zvlášť (na př. 6% moučná půjčka, 4% zastavní listy Moravské hypoteční banky, priority Běstěhradské dráhy akcie smichovské o pivovaru atd.)	U ukládacích papírů (na př. státní papíry, obligace) udejte nominální hodnotu u papírů dividendových počet kusů	Jaké podstatné změny v držbě cenných papírů nastaly v minulém roce?	Kolik činil příjem v minulém roce? Kč	Náklad spojený s nabytím požitků vedle vykázaných (viz poučení na 4. straně této vložky) K
Marie Pospíšilová manželka	4% zást. listy Moravské hyp. banky	10.000 — Kč		400 —	

(3. strana)

C. Ostatní druhy příjmu: (Viz poučení na 4. straně.)

1	2	3	4	5
Jméno a příjmení osoby, které příjem náleží (Ulejte nejprve o jmy hlavy rodiny, dá e oděleně podle osob příjmy o statních příslušníků rodiny)	Přesné udání požitku s označením pramene, z kterého plyne, osobv k placení povinn, právního důvodu, výše dlužného kapitálu nebo celkového požitku (na př úrok z pohledávky hypotekárně zajištěné na domě č..... v ....., dlužník Y X.....; pachtovné z hostinské živnosti v.....; pachtýř XY; výměnek z usedlosti XY č..... v ..... a d	Jaké polstatné změny v požitcích nastaly v m nulém roce?	Kolik činil příjem v minulém roce? Kč	Náklad spojený s nabytím požitků ve le vykázaných přírodně břemena, než z požitků třeba nésti Kč
<i>Jan Pospíšil starší</i>	<i>4%ní úrok z pohledávky za V. Štastným, učitelem v Olomouci per 10.000 K. hypotekárně zajištěné na dome ep. 262 v Olomouci.</i>		400 [—]	

Úhrnný příjem z kapitálového jmění (pol. 5 A, B a pol. 4 C) ..... 1415— Kč
 Úhrnný náklad a břemena uvedená v pol. 6 A, B a pol. 5 C ..... Kč
 Zbývá tudíž čistý požitek ..... 1415— Kč

K odůvodnění nároku na osvobození od rentové daně (§ 174 zák.) či na nižší sazbu podle § 179, odst. 1. zák.:

Ujišťuji, že jsem tyto údaje i údaje na vysvětlivkách a přílohách k tomuto příznání učinil podle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

V ..... *Holici* ..... dne ..... *15. ledna* 192 *8*

Jan Pospíšil

Podpis poplatníka rentové daně.

*Jménem svým a jménem své manželky
a nezletilých dětí.*

Poučení.

Příjmy (požitky), jež dlužno zde přiznati, jsou zejména:

1. úroky z dluhopisů, republikou Československou vydaných nebo k placení převzatých, úroky z veškerých ostatních požitků kapitálových vyplácených platebními státy, zemí (žup) a veřejných fondů vyjímajíc pachtovné;
2. úroky a dividendy z akcií, podílů na společnostech s r. o. a na společnostech, z kuksů;
3. úroky z cenných papírů vydaných okresy, obcemi a podniky zásadně zvláštní daní výdělkové podrobenými (dílní dlužní úpisy, zástavní listy, pokladniční poukázky), jakož i úroky ze vkladů úsporných uložených u jmenovaných subjektů;
4. úroky z peněz přijatých k zúrokování pod jakýmkoliv titulem ústavy a bankéři (zejména na vkladní knížky, běžný účet, z deposit atd.);
5. pojistné dávky, důchody ze sociálního pojištění;
6. úroky z jakýchkoliv půjček či pohledávek hypotekárních, obyčejných na dlužní úpis nebo na směnku, z nedoplatek kupních cen, kaucí;
7. eskomptní zisky, zastupující úroky;
8. pachtovné z propachtovaných živností, živnostenských oprávnění a jiných předmětů, které nejsou již zdaněny pozemkovou nebo domovní daní;
9. renty jakéhokoliv druhu;
10. výměnkářské dávky a výměnky;
11. běžné platy, dávky a podpory plynoucí z právního nároku (příspěvky na výživu, náhrady za nevykonávaná oprávnění, za přenechaný výkon oprávnění, patentů, výsad, vynálezů atd.);
12. úroky a požitky kapitálové, plynoucí z ciziny, zejména z cizozemských cenných papírů (podléhají též rentové dani, nebyly-li již v cizině podrobeny zvláštní přímé dani).

Požitky uvedené pod č. 6 až 12 jsou zpravidla podrobeny dani rentové přímo vybírané.

Jakožto náklad spojený s vykázanými požitky požitky možno uplatňovati jen výdaje, které byly nutny k docílení zmíněných požitků, pak břemena, která s požitky přímo souvisejí, na soukromoprávním titulu spočívají a požitky přímo zmenšují. Uplatňovati tu možno na př. výdaje spojené s výplatou požitků, pokud nebyly požitky přiznány již po srážce takových výdajů, jak tomu zpravidla bude na př. u úroků vyplácených a připisovaných peněžními ústavami; břemena, která příjemce renty jest povinen podle smlouvy, posledního pořízení atd. z přijatého požitku hraditi; daň rentovou s přírážkami přímo placenou; u úroků eskomptních a kontokorentních zaplacené úroky reeskomptní a pasivní úroky kontokorentní z téhož poměru kontokorentního; u pachtovného výdaje správní a udržovací i s odpisy za znehodnocení zařízení a provozovacího materiálu nastalé upotřebením atd.

Vzor podacího listku k přiznání k dani důchodové:

Vrátí se podateli:

Přiznání k dani důchodové, (z vyššího služného s vložkami A, B, C, E, po případě přiznání k všeob. dani výdělkové a k dani rentové, přiznání k dani činžovní podáno:

Podací razítko úřadu:

Vyplní podatel:

Pan

JAN POSPÍŠIL,
mlynář

HOLICI čp. 35

**Věc služby
poštovnímu podrobena.**

Zdroj: NOVOTNÝ, J. a O. HANUŠ. *Daňová příručka pro zemědělce a živnostníky*. Praha: Českomoravské podniky tiskařské a vydavatelské, 1928.

**Příloha N Seznam živností podléhajících
živnostenské dani zák. č. 50/1948 Sb., příloha
k §1, odst. 1**

- A. Živnosti
- I. Živnosti zpracující kámen, zeminy a sklo
  - a) Dlaždiči
  - b) Mistři kameničtí
  - c) Kamenosochaři
  - d) Kamnáři a hrnčíři
  - e) Sklenáři a brusiči skla
  - f) Štukatéři
  - g) Výrobci cementového zboží
- II. Živnosti kov zpracující
  - a) Elektrotechnici
  - b) Hodináři
  - c) Instalatéři plynovodů, ústředního topení a větrání
  - d) Klempíři
  - e) Kováři a podkováři
  - f) Mědikovci
  - g) Nožíři a puškaři
  - h) Pasíři a rytci
  - ch) Vulkaniséri
  - i) Zámečníci
- III. Živnosti papírenské a chemické
  - a) Barvíři a chemičtí cídiči
  - b) Fotografové
  - c) Knihaři a příbuzné živnosti
- IV. Živnosti textilní
  - a) Provazníci, pletaři a tkalci
  - b) Čalouníci a dekoratéři
  - c) Deštníkaři
  - d) Výrobci hraček z textilií a jiných hmot
- V. Živnosti kožedělné
  - a) Obnuvníci
  - b) Rukavičkáři, orthopedisté a bandažisté
  - c) Sedláři a řemenáři
- VI. Živnosti dřevozpracující
  - a) Bednáři
  - b) Dýmkaři
  - c) Kartáčníci a štětkaři
  - d) Koláři a karosáři
  - e) Košíkáři a výrobci rákosového zboží
  - f) Majitelé pil, výrobci parket

- g) Truhláři, řezbáři a soustružníci
- h) Výrobci hudebních nástrojů a ladiči pian
- ch) Výrobci perleťového zboží
- VII. Živnosti potravinářské
  - a) Mlynáři
  - b) Pekaři
  - c) Cukráři
  - d) Řezníci a uzenáři
  - e) Koncesování stáčeči piva do lahví
- VIII. Živnosti oděvní
  - a) Kloboučníci
  - b) Kožešníci
  - c) Krejčí
  - d) Modisti a modistky
  - e) Výrobci prádla
- IX. Živnosti stavební
  - a) Lakýrníci a natěrači
  - b) Malíři pokojů
  - c) Pokrývači a asfaltěři
  - d) Mířtři studnařští a pumpaři
- X. Živnosti poslužné
  - a) Holiči a kadeřníci
  - b) Mířtři kominičtí
  - c) Majitelé prádelen a žehlíren
  - d) Čističi budov a bytů
  - e) Zahradníci
  - f) Kapelníci
  - g) Hlídací živnosti
  - h) Maséři a pedikéři
  - ch) Drnomířtři
- B. Živnosti maloobchodní a ambulanti:
  - I. Potraviny, poživatiny, zboží osadnické a nápoje
  - II. Textilní zboží, deřtníky, provaznické výrobky, sportovní a rybářské potřeby, kožeřiny všeho druhu, kůže, obuvnické, sedlářské a čalounické potřeby, obuv.
  - III. Bytové zařízení, radio a hudební nástroje
    - a) Tapety, linoleum
    - b) Hudební nástroje
    - c) Květiny
    - d) Nábytek
    - e) Gramofony
    - f) Radio
    - g) Zoologie (drobná živá zvířata), zoologické potřeby a pomůcky pro vyúčtování
    - h) Pohřební potřeby
  - IV. Železářské zboží, elektropotřeby a potřeby pro domácnost
    - a) Železo, ocel, kovy, polotovary a výrobky z nich
    - b) Keramika, sklo, porcelánové a skleněné zboží
    - c) Osvětlovací zařízení a elektrotechnické potřeby a zboží
    - d) Zbraně, střelivo a výbuřniny

- V. Zdravotnické, materiální, chemické a optické zboží
  - a) Zdravotní a chladírenské zařízení
  - b) Drogy
  - c) Barvy a laky
  - d) Materiální zboží vyjímajíc speciální obchody s parfumerií
  - e) Foto-konopřístroje a potřeby
  - f) Optické zboží
  - g) Chirurgie, zdravotnické potřeby
  - h) Laboratorní, gumové a technické potřeby a zboží
- VI. Součástky k motorovým vozidlům a pohonné látky
- VII. Stroje a součástky
  - a) Kancelářské stroje, organizační pomůcky
  - b) Jízdní kola
  - c) Šicí stroje
  - d) Hospodářské stroje
- VIII. Uhlí, palivové dříví a stavebniny
- IX. Galanterní a papírnické zboží a hračky
  - a) Papír, psací potřeby a pod.
  - b) Filatelie
  - c) Galanterie a umělecké živnosti
  - d) Kožené zboží
  - e) Hračky
  - f) Košíkářské, kartáčnické a dřevěné zboží
  - g) Dětské kočárky
  - h) Kuřácké potřeby
  - ch) Obchod s peřím
- X. Hodiny a hodinky
- XI. Tabák a tabákové výrobky
- XII. Knihkupectví, hudebniny, noviny a časopisy
- XIII. Řemeslná činnost ambulantní
- C. Živnosti hostinské:
  - a) Hostince
  - b) Ubytovací hostince
  - c) Restaurace
  - d) Jídelny
  - e) Uzenářské jídelny
  - f) Závodní kantiny
  - g) Buffety
- D. Živnostenská doprava motorovými vozidly, živnostenské povoznictví a pomocné živnosti dopravní.

Příloha O Sazby daně ze samostatné činnosti v roce 1950

Tabulka O: Sazby daně ze samostatné činnosti v roce 1950

Ze základu od Kčs	Ze základu do Kčs	Sazba v %	Méně o Kčs
0	30 000	8	1 000
30 000	40 000	12	2 200
40 000	50 000	15	3 400
50 000	80 000	22	6 900
80 000	120 000	42	22 900
120 000	200 000	69	55 300
200 000	300 000	76	69 300
300 000	400 000	80	81 300
400 000	500 000	85	101 300
500 000	600 000	90	126 300
600 000	a výše	95	156 300

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona č. 60/1950 Sb. o dani ze samostatné činnosti

Příloha P Sazby daně důchodové daně, slevy na dani od roku 1982

Tabulka P1: Sazby daně důchodové od roku 1982

Sazba daně	Určení podniků, u kterých je určena zákonem
80 %	U družstevních podniků pro zahraniční obchod
75 %	U organizací místního hospodářství řízených národními výbory a u výrobních družstev s výjimkou malých družstev služeb
70 %	U okresních (městských) stavebních podniků
65 %	U jiných organizací než socialistických, jsou-li právníckými osobami
60 %	U Ústředí české advokacie a Ústředí slovenské advokacie
50 %	U ústřední rady družstev, u svazů družstev s výjimkou svazů bytových družstev, u družstevních podniků s výjimkou družstevních podniků pro zahraniční obchod, u okresních výstavbových bytových družstev, u malých družstev služeb, s dále uvedenými odchylkami v zákoně
35 %	U bytových družstev a u společenských organizací a mezinárodních organizací se sídlem na území Československé socialistické republiky
30 %	U subjektů se sídlem v cizině z příjmů z licenčních a jim podobných poplatků
25 %	U subjektů se sídlem v cizině z příjmů z autorských a provozovacích práv, jakož i z příjmů z úroků a nájemného
Spotřební družstva	Viz níže

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona č. 164/1982 Sb. o důchodové dani

Tabulka P2: Rentabilita u spotřebních družstev a stanovení sazby daně od roku 1982

Při rentabilitě	Ze základu daně (%)
Do 7 %	10,0
Nad 7 do 17 %	10,0 + 2,0 á
Nad 17 do 30 %	30,0 + 1,0 á
Nad 30 do 54 %	43,0 + 0,5 á
Nad 54 %	55,0

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona č. 164/1982 Sb. o důchodové dani

Tabulka P3: Slevy na dani důchodové od roku 1982

Při podílu redukováných výkonů služeb obyvatelstvu na celkových redukováných výnosech v %	Za každé procento podílu redukováných výkonů služeb obyvatelstvu na celkových redukováných výkonech v %
Do 10	0,20
Nad 10 do 20	0,25
Nad 20 do 30	0,30
Nad 30 do 40	0,35
Nad 40 do 50	0,40
Nad 50 do 60	0,45
Nad 60 do 70	0,50
Nad 70 do 80	0,55
Nad 80 do 90	0,60
Nad 90	0,70

Zdroj: vlastní zpracování podle Zákona 164/1982 Sb. o důchodové dani

Poznámka: Sleva je poskytována organizacím, řízeným národními výbory, které obstarávají veřejně prospěšné služby, placené služby nebo místní výrobu a výrobním družstvům s výjimkou malých družstev služeb se daň snižuje

Příloha Q Sazby daně zemědělské placené organizacemi s účinností od roku 1980

Tabulka Q: Sazby daně zemědělské placené organizacemi od roku 1980

Při rentabilitě	Činí %
Do 5 %	0
Nad 5 % do 15 %	0 + 2,0 á
Nad 15 % do 20 %	20,0 + 1,9 á
Nad 20 % do 25 %	29,5 + 1,5 á
Nad 25 % do 30 %	37,0 + 1,2 á
Nad 30 % do 35 %	43,0 + 0,9 á
Nad 35 % do 40 %	47,5 + 0,7 á
Nad 40 % do 48 %	51,0 + 0,5 á
Nad 48 %	55,0

Zdroj: vlastní zpracování podle zákona č. 103/1974 Sb. o zemědělské dani, ve zděnění zákonů č. 154/1976 Sb., č. 62/1977 Sb. a č. 113/1979 Sb.

Poznámka: činitel „á“ se rovná procentu rentability přesahujícímu spodní hranici příslušného pásma daně s přesností na setiny.